ಬೊಂತೆಲ್-ಜಾರ್ದೆ-ಪೆರಾರ್ದೆ

ಮದಿಪು

11

ಒಡ್ಡೋಲಗ

1998

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ

ಸದಸ್ಯೆರ್

ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ

ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ

ಡಾ. ಯು. ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ

ಪಿ. ಎಸ್.ರಾವ್

ಸೀತಾರಾಮ ಕೆದಿಲಾಯ

ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಕೆ. ಗುಣಪಾಲ ಕಡಂಬ

ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್

ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ

ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ

ಪ್ರಭಾರ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಮುಡಿ-೧೧ ಬೊಂತೆಲ್-ಜಾರ್ದೆ-ಪೆರಾರ್ದೆ ಒಡ್ಡೋಲಗ

ಮದಿಪು

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ

ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕುಡಲ - ೫೭೫ ೦೦೩

Madipu - A quarterly on Tulu language, literature and culture : Published by Karnataka Tulu Sahitya Academy, Mangalore - 575 003

Chief Editor : Prof. B. A. Viveka Rai

Editors : A. Balakrishna Shetty Polali
Dr. Vamana Nandavar

Managing Editor : S. H. Shivarudrappa

Printed at : Sharada Press, Car Street, Mangalore - 575 001

Pages : 64

Vol. : 3 Issue : 3

October - November - December - 1998

Price: Rs. 15/-

ಚಂದಾ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರತಿಕುಲು :
ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 003

ಎದುರು ಪುಟ : **ಜೋಕುಲೆಗಾದ್ ತುಳುಕತೆಕುಲು – ಬುಡುಗಡೆ**

ಪಿರವು ಪುಟ : **ಬಿ. ವಿ. ಕಾರಂತೆರೆ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ಜೋಕ್ಲೆ ನಾಟಕ**

ಬಿಲೆ: ಪದಿನೈನ್ ರುಪಾಯಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆ ಮದಿಪು

ಚೌಕಿಡ್ದ್ ರಂಗಸ್ಥಳೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಒಡ್ಡೋಲಗ ಕೊರ್ಪುನ ಒಂಜಿ ದೇಕಿಡ್ ನಮ ಉಂತುದ. ಆಟದ ಕಳಟ್ ಒಡ್ಡೋಲಗೊಡು ತೋಜಿ ಮದಿಪು ಅವು ಆಟ ಸುರುವಾಪುನ ಸುರುತ ನೋಟ. ನಮ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮೂಜಿ ಒರ್ಸದ ಆಟಗೊಬ್ಬುದು ತುಳು ಬಾಸೆ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆನ್ ಚೌಕಿಡ್ದ್ ರಂಗಸ್ಥಳೊಗು ಕೊನೊದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಒಡ್ಡೋಲಗೊಗು ಅನುವು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ನ ಉಲ್ಲಾಸೊಡು ಈ ಮದಿಪು ಕೊರ್ಯೆರೆ ಎಂಕ್ ದಿಂಜ ಸಂತೋಸಾಪುಂಡು. ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಪೊಸ ಕೂಟೊ ರಂಗಸ್ಥಳೊಗು ಪ್ರವೇಶ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ಒಡ್ಡೋಲಗ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ಈ ಅಮುರ್ತ ಗಳಿಗೆಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕರಿ ಮೂಜಿ ಒರ್ಸೊದ ಮಾತ ತೆಲಿಕೆನಲಿಕೆಲೆಗ್ ಪದರಂಗಿತೊಲೆಗ್ ಕೆಬಿಕೊರ್ತಿನ ಕಣ್ಣ್ ಅರ್ಲಾದಿನ ಮೆಯಿ ಮರ್ಲಾದಿನ ಮಾತ ತುಳುವೆರೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್ ಪಂಡ್ಂದ್ ನೆನೆತೊನುವೆ. ಪೊಳಲಿ ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ರೆನ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ಪಿದಾಡ್‌ನ ಪದಿನಾಲ್ ಜನತ ಕೂಟೊಡು ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ನನ ಮೂಜಿ ಒರ್ಸೊ ತುಳು ರಂಗಸ್ಥಳೊಟು ಎಡ್ಡೆನಾ ನಲಿತ್‌ದ್ ಊರೊರ್ಮೆ ತಿರ್ಗಾಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳುಬಾಸೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆಗ್ ಪೊಸತ್ತಾದ್ ತೋಜಿಪ್ಪಾದ್ ಮದಿಪುನು ಪರಪಿ ನೀರ್‌ದಲೆಕೊ ದುಂಬು ಕೊನೊವೊಡುಂದು ಬಯಕುವೆ. ನಮ ಮಾತ ಚೌಕಿಡ್ದ್ ರಂಗಸ್ಥಳೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಒಡ್ಡೋಲಗ ಕೊರ್ದು ಪ್ರಸಂಗ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಮೆಯಿ ಮನಸ್‌ಲೆನ್ ತುಳುಕಾದ್ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಮದಿಪುನು ಇನಿಕ್ಕತ್ತ್ ಎಲ್ಲೆಗತ್ತ್ ಸಾರ ಕಾಲ ಮುಟ್ಟೊಗು ಬೆಳಗಾವೊಡು.

ಈ ಸರ್ತಿದ ಮದಿಪುಡು ಎಚ್ಕಿ ಕರ್ಕೇರೆರ್ ಬೊಂಬಯಿಡ್ ತುಳು ನಾಟಕೊಲು ನಡತ್ತ್ ಬತ್ತಿಸಾದಿದ ಪಜ್ಜೆ ಗುರ್ತೊಲೆನ್ ತೋಜಿಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಗುರುರಾಜ ಮಾರ್ಪಳ್ಳಿದಾರ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ತುಳು ಜಾನಪದ ಪೊಸ ಕಾಲೊಗು ಒಗ್ಗೊಡಾಂಡ ಅಯಿತ ಬನ್ನದಿನ್ನೊ ಸೊರದನಿ ಎಂಚ ಬದಲಾವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಕೆ.ಟಿ. ಭಂಡಾರಿಲು ಎನ್ನ ಊರು ಎನ್ನ ಜನ ಪನ್ಪಿ ಬರವುಡು ಆರೆನ ಊರುದ ಗುರ್ತೊಡು ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಜನಕುಲೆ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಳೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್ ಇಂದೆನ್ ಪೆಜಿದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಮನೋಹರ ಪ್ರಸಾದೆರೆನ ಮಂಚವು ಕತೆಟ್ ಹಳ್ಳಿ ಪೇಂಟೆದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲು ಒಂಜಿ ಬೊಕ್ಕೊಂಜೆತ್ತ ಒಟ್ಟುಗು ತಾಂಟ್‌ನಗ ಒಂಜಿ ಕುಟುಂಬದ ಉಳಯಿ ಉದಿಪನ ಆಪಿ ಬೇನೆನ್ ಮಂಚವುದ ಒರುಟು ಕಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಪರ ಇಲ್ಲ್ ಪೊಲಿತ್‌ದ್ ಪೊಸ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟುನ ಪೊರ್ತುಗು ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಉಳಯಿ ಆಪಿನ ಸಂಕಟಮರ್ಕೊನು ಡಾ. ಎನ್. ಎಸ್. ಅಮೃತ ಮಲ್ಲೆರ್ ಕತೆಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪದೊಲಿನ್ ಬರೆತೆರ್. ತುಳುಬಾಸೆ ಎಂಚ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಗುಣೊಕ್ಕುಲೆನ್ ತೋಜಿಪಾವುಂಡು ಪನ್ಪುನವು ಯದುಪತಿ ಗೌಡರೆ ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪನ್ಪಿನ ಬರವುಡು ಉಂಡು. ಉಮೇಶ ರಾವ್ ಎಕ್ಕಾರ್ ಆರೆನ ಅಪ್ಪದ ಬರ್ಸ ಬೆಲ್ಲದ ಬರ್ಸ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕುಲೆಡುಪ್ಪಿ ಕುಸಾಲ್ ಕುಸೆಲ್‌ನ್ ಪನ್ಪುಂಡು.

ಇತ್ತೆ ನಮೊಟ್ಟಿಗೆ ಉಪ್ಪುನ ಭೂತೊಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರತಿ ಭೂತ ಸೃಷ್ಟಿ ಆವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಬಯಕೆ ಅಮಿತನ ಬೂತ ಕಬಿತೆಡುಂಡು. ಮಾತ ಬನ್ನೊಲು ಕಡೆಕ್ಕಾಂಡಲಾ ಕೋಡಿ ಎತ್ತುವ

ಪನ್ಪುಂಡು ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ಆರೆನ ಪಡಿಕ್ ಬಾರ್ ಮುಟುದ್‌ಂಡ್ ಕಬಿತೊ. ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ನಾರಾಯಣ ರೈಕುಳೆನ ಪೊಡಿ ಕಬಿತೆಲ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಪೊಡಿಪೊಡಿ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಪೊರಿತಲೆಕ್ಕೊ ಅರಳ್ತ್ತ್ ಕೊರ್ತ, ಡಾ. ದಯಾ ಆರೆನ ಬೊಳ್ಳಿಗೆರೆಕುಲೆ ರಾಗ, ಕಬಿತೆಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಎಲ್ಯೆ ಪೋದು ಮಲ್ಲೆ ಆನಗ ಆಳ್ ಕಳೆವೊನ್ನ ಜೋಕ್ಲಾಟಿಕೆದ ಬದ್ಕ್‌ದ ಚಿತ್ರೊಲೆನ್ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟುಲೆಕ ಕೊರ್ತೆರ್. ಕರ್ಕೇರೆರೆ ಪುರುಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಾಲಚಕ್ರ ಬೂಕುಲೆನ್ ಎಂ. ಆರ್. ಬಂಗೇರ ಮಾರಿಪಳ್ಳ ತುಳಿತ್‌ದ್ ಈ ನಾಟಕೊಲ್ನ ತಿರ್ಲ್‌ನ್ ಬೊಳ್ನೆಯಿತ ಬರೊಟ್ಟು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಒಡ್ಡೋಲಗದ ಮದಿಪುನು ಪೊರ್ಲುಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಂಕುಲು ಮುಗಿತೊಂದುಲ್ಲ. ಕರಿನ ಮೂಜಿ ಒರ್ಸೊಡು ಪರ್ತೊಂಜಿ ಮದಿಪುದ ಸಂಚಿಕೆಲೆಗ್ ಪೊಸ ಪೊಸ ದೇಕಿಲೆಡ್ ಉಳ ಮರ್ಮೊಲೆಡ್ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೇತೆಬೇತೆ ನಮುನೆಲೆನ್ ಸಂಪಲಿತ್ತ್ ಕೊರಿನ ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ ಬೊಕ್ಕ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಮೊಕುಳೆಗ್ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್‌ಡ್ ಬಲ್ಮನ ಮಲ್ಪುನವು ಎಂಕ್ ದಿಂಜ ಪೆರ್ಮೆದ ಸಂತೋಸುದ ಉಡಲ್ ದಿಂಜುನ ಸಂಗತಿ. ಪೊಳಲಿದಾರ್‌ಲಾ ನಂದಾವರೆರ್‌ಲಾ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪೊಸ ಕೂಟೊಡು ಸೇರ್ದ್ ಉಪ್ಪೊನೆದ್ದಾದ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು ಬೊಕ್ಕ ಮದಿಪುದ ಪರಿಪು ಪೊರ್ಲುಡು ಪೊಲಿಕೆಡ್ ನಡತೊಂದು ಪೋಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಇಸ್ವಾಸೊ ಎನ್ನವು. ತುಳುವೆರ್ ಮದಿಪುನು ಏಪೊತ್ತುಗುಲಾ ತನ್ಕುಲೆ ನಾಲಯಿ ಆದ್ ಕೆಬಿಯಾದ್ ಕಣ್ಣಾದ್ ಒಪ್ಪಾವೊನೊಡುಂದು ಬಯಕುವೆ.

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್

ಎಡ್ಡೆಪುದ ಮದಿಪು

- ಈ ಸರ್ತಿದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನ ತುಳು ಸಿನೇಮಾ **ಮಾರಿಬಲೆತ** ನಿರ್ಮಾಪಕೆರ್ ಕುಂಬ್ರ ರಘುನಾಥ ರೈ, ತುಳುವೆರೆಗ್ ಅಯಿನ್ ಅರ್ಪಣೆ ಮಲ್ತಿನ ಬಿ. ನಾಗರಾಜ ಶೆಟ್ಟಿ, ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಉಪ್ಪೂರು ಮೊಕುಳೆಗ್.
- ಕೇರಳದ ಕಾಂಞಂಗಾಡ್‌ಡ್ ನಡತಿನ 'ಗೋಲ್ಡನ್ ಮ್ಯಾಜಿಕ್ ಫೆಸ್ಟ್' ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಾದೂ ಸ್ಪರ್ಧೆಡ್ ಭೂತಾರಾಧನೆನ್ ಜಾದೂ ವಿಸ್ಮಯೊಡು ಗಳಸ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಬೊಳ್ಳಿದ ಪದಕೊಲೆನ್ ಗೆಂದಿನ ಕುಡಲದ **ವಿಸ್ಮಯ ಜಾದೂ ತಂಡದ** ಕುದ್ರೋಳಿ ಗಣೇಶ, ಗೋಪಾಡ್ಕರ್ ಜೀವನ್ ರಾಮ್ ಸುಳ್ಯ, ಕೆ. ಕೆ. ಪೇಜಾವರ, ರಾಮದಾಸ್ ಮೊಕುಳೆಗ್.

ಒಡ್ಡೋಲಗದ ಮದಿಪು

'ಕೋಡೆದ ಆಟ ಬಿಗಿತ ಕೂಟ ಏಸೊಲು ಹಾಸ್ಯೊಲು ಬಾರೀ ನೋಟ' ಇಂಚ ಎಲ್ಲೆ ನಮ ಕೊಸಿಕೊಂಡಾಟೊಡು ಪದಪಂಡ್‌ದ್ ನಲಿತ್ ತೆಲಿತ್ ಪುಗರೊಡಾಂಡ ಇನಿತ ಗೊಬ್ಬಾಟ ಎಂಚ ಉಪ್ಪೊಡ್ಚಿ? ಕತೆ ಕಜ್ಜದ ಪರ್ಸಂಗೊಗು ದುಂಬೇ ಒಡ್ಡೊಯ್ತ್ ಓಲಗ ಆವೊಡು ಅಂದ್. ಸುರುತ ಏಸೊ ಪಿದಾಡು ಅಟ್ಟಣೆಲಾ ಆವೊಡು. ಅಯಿಕ್ ಬೋಡಾಪಿ ನಲಿಕೆ, ಪಾರಿಪಾತೆರ ಮದಿಪು ಕಲ್ಪೊನೊಡೇ. ಒಡ್ಡೋಲಗೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಬಾಗತೆರ್‌ಲಾ ಚೆಂಡೆಮದ್ದಲೆದಕ್‌ಲ್‌ಲಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲೊಡೆ. ವೀಳ್ಯ ಕೊರೊಡಾಂಡಲಾ ಒಡ್ಡೋಲಗ ಆವೊಡುದೆ?

ಅಲ್ಪ ಚೌಕಿಡ್ ತಯಾರಾದ್ ರಂಗಸ್ಥಳೊಕು ಉಂತುದಿ ಒಡ್ಡೋಲಗದ ಕಿರೀಟ ಏಸೊನಾ, ಬಣ್ಣದ ಏಸೊನಾ, ಸಿರಿಪೊಣ್ಣ ಏಸೊನಾ, ಪುಂಡು ಏಸೊನಾ ಅತ್ತ್ ಇಂದ್ರೆನಾ, ರಾಮೆನಾ, ಧರ್ಮರಾಯೆನಾ ಏರಾಂಡಲಾ ಪೀಠಿಕೆ ಸುರುಮಲ್ಪೊಡೇ.

ಆಂಡ ಸುರುತ ಏಸೊಂದ್‌ಂಡ ಒರಿ ಅರಸು ಆತೇ ಅತ್ತ್. ಅರಸುನೊಟ್ಟುಡೆ ಮಂತ್ರಿ ಪೆರ್ದಾನಿ, ದಂಡ್‌ದಳವಾಯಿ, ಬೋಂಟೆದ ಬಂಟೆ ಪರಿವಾರ ಪಾಸಡಿ ಉಪ್ಪೊಡೇ. ಅಂಚಾಂಡನೇ ಚೌಕಿ ಒಲಿಮದೆಡ್ದ್ ಬನ್ನಗ ಅಬ್ಬರ ಉಪ್ಪು, ರಂಗಸ್ಥಳೊಟು ಓಲಗಾನಗ ಗತ್ತ್‌ದೇಕಿ ಉಪ್ಪು. ಬೀರ ಪಾತೆರದ ಒಟ್ಟುಡೇ ಪೊರ್ಲುದೊಸಯಲಾ ಆವು. ಪೀಠಿಕೆದ ಚೆಂಡೆ ಮದ್ದೊಲಿ ತಾಳದ ಸೊರಲಾ ಅಂಚನೇ ಕೇನು. ದಾಲಾ ಪೀಠಿಕೆದಾಂತೆನೇ ಕತೆ ವರ್ಸಂಗ ಸುರುಮಲ್ಪುನಕ್ಲಾ ಉಪ್ಪೆರ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಪೀಠಿಕೆ ಎಂಚ ಪಾಡೊಡುಂದೇ ತೆರಿದುಪ್ಪಂದ್. ಅಂಚಾಂಡ ಅಪಗ ಕತೆ ಪರ್ಸಂಗ ಸುರುಮಲ್ಪುನಾಂಡಲಾ ಎಂಚ?

ಆಟಗೊಬ್ಬೆರೆ ಪರ್ಸಂಗೊಗು ಜಪ್ಪೆರೆ ದುಂಬು ಒಂಜಿ ಒಡ್ಡೋಲಗ ಒಂಜಿ ಪೀಠಿಕೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ ಎಂಚ? ಗೊಬ್ಬು ಆಟೊಡು ಒವೊವು ಏಸೊಲು ಉಲ್ಲೊ, ಏರೇರ್ ಎಂಚೆಂಚಿನ ಗೊಬ್ಬುವೆರ್, ಕತೆ ಎಂಚಿನ, ಪರ್ಸಂಗ ಎಂಚಿನ ಪನ್ಪಿನವುಲಾ ಆತೇ ಅಗತ್ಯೆದವು. ರಂಗಸ್ಥೊಳತ್ತ, ಸುತ್ತುಡೇ ಏಪನೇ ಬತ್ತ್ ತೂಯೆರೆ, ಕೇನ್ಯೆರೆ ಕಾತುಕುಲ್ಲುದಿ ಜನಮಾನಿಲೆನ್ ಮರತ್ತ್‌ಂಡ ಎಂಚ? ಅಕುಲುಮಾತ ಎತ್ತರದ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಬಯ್ಯಗಪಗನೇ ಆಕಿನ ಕೇಳಿಸೊರ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಊರುಡ್ದ್ ನಾಲೊರ್ಮೆಡ್ದ್ ಬತ್ತ ಕುಲ್ಲಿನಕುಲು.

ಪತ್ತೆನಾಜೆಗ್ ಗೆಜ್ಜೆ ಗಿರ್ತ್‌ದ್ ಉಳಯಿ ಸೇರಿ ಮೇಳೊಲು ಪೆರಪ್ಪ ಪಿದಾಡ್ದ್ ಮಗ್ತ್ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ತಿರ್ಗಾಟೊಗು ಪಿದಾಡಿ ಕಾಲ ಉಂದು. ಸಾನಗುಂಡೊಲೆಡ್ ಕೋಲನೇಮದ ಒಡ್ಡೋಲಗೊಲು ಆವೊಂದುಪ್ಪಿ ಕಾಲಲಾ ಅಂದ್. ನಮದಾಲಾ ಪೊಸಬೆರತ್ತ್‌ದೆ. ಈ ರಂಗಸ್ಥಳಲಾ ಪೊಸತತ್ತ್. ಅವು ಕೋಡೆದನಾ, ಮುರಾನಿದನಾ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಮೂವೊಡುದನೇ ಆದುಪ್ಪು. ಆಂಡ ಇನಿತ್ತ ಆಟೊದ ಗೊಬ್ಬುಗು ಕೋಡೆದ ಪೀಠಿಕೆ ಮುರಾನಿದ ಒಡ್ಡೋಲಗ ಆಂಡ ಎಂಚ? ಇನಿತ ಒಡ್ಡೋಲಗ ಪೀಠಿಕೆ ಏಸೊಲೇ ಬೇತೆ ಬೇತೆನೇ ಆವೊಡತ್ತ? ಪರ್ಸಂಗ ಕತೆ ಮೂವೊಡುದಲಾ ಆವು. ಆಂಡ ಗೊಬ್ಬುನಕುಲು ತೂಪುನಕುಲು ಇನಿತ್ತಕುಲು ಪನ್ಪುನೆನ್ ತೆರಿಯೊಂಡ ಸಮ.

ಆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಮದಿಪುಡು

- ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆ ಮದಿಪು 3
- ಎಡ್ಡೆಪುದ ಮದಿಪು 4
- ಸಂಪಾದಕೆರೆ ಮದಿಪು 5
- ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿಗ್ - ಎಚ್ಕೆ ಕರ್ಕೇರಾ, ಮುಂಬಯಿ 7
- ತುಳು ಜಾನಪದ ಲೋಕ ಪೊಸ ಕಾಲೊಗು - ಗುರುರಾಜ ಮಾರ್ಪಳ್ಳಿ 11
- ಬೊಳ್ಳಿ ಗೆರೆಕ್‌ಲೆ ರಾಗ-ಸಾ. ದಯಾ 17
- ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ - ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ 18
- ಮಂಚವು - ಮನೋಹರ ಪ್ರಸಾದ್ 22
- ಅಪ್ಪದ ಬರ್ಸ ಬೆಲ್ಲದ ಬರ್ಸ - ಉಮೇಶ್ ರಾವ್ ಎಕ್ಕಾರು 27
- ಪದೊಲಿ - ಡಾ. ಎಸ್. ಎನ್. ಅಮೃತ ಮಲ್ಲಿ 29
- ಪೊಡಿ ಕಬಿತೆಲು - ನಾರಾಯಣ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳಿ 36
- ಪಡಿಕ್ ಬಾರ್ ಮುಟುದ್‌ಂಡ್ - ಕೋಡಿಬೆಟ್ಟು ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮೀ ರಾವ್ 37
- ಎನ್ನ ಊರು ಎನ್ನ ಜನೊಕ್ಕುಲು - ಕೆ. ಜಿ. ಭಂಡಾರಿ 38
- ಎಚ್ಕೆ ಕರ್ಕೇರೆರೆನ ಪುರಪೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಾಲಚಕ್ರ - ಎಂ. ಆರ್. ಬಂಗೇರ 45
- ಭೂತ - ಅಮಿತಾ ಎಸ್. 49
- ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು 50
- ಪೊಸಬೂಕುಲು 60
- ಮದಿಪುದ ಲೇಖಕೆರ್ 61
- ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು 62
- ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬೂಕುಲೆಗ್ ರಿಯಾಯಿತಿ ಯೋಜನೆ 64

ಪ್ರೇರಣೆ-ತುಳುರಂಗಭೂಮಿಗ್

ಎಚ್ಕೆ ಕರ್ಕೇರಾ, ಮುಂಬಯಿ

ಮುಂಬಯಿದ ತುಳುರಂಗಭೂಮಿದ ಸುಮಾರ್ ಅಜಿಪ-ಎಳ್ಪ ವರ್ಸದ ಇತಿಹಾಸ ತೂವನಗ ಒಂಜಿ ನಮೂನೆದ ವಿಸ್ಮಯ ನಮ್ಮ ಮನಸ್‌ಗ್ ಆಪುಂಡು ಪನೊಲಿ. ಈ ಅಜಿಪ-ಎಳ್ಪ ವರ್ಸದ ಕಾಲಾವಧಿಡ್ ಮುಂಬಯಿದ ಕನ್ನಡಿಗೆರೆನ-ತುಳುವೆರೆನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಎನ್ಪ-ಸೊನ್ಪ ವರ್ಸದ ಪಿರವು ಸ್ಥಾಪನೆ ಆತಿನ ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆಲು-ಅರೆಕ್‌ಲೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮಾರಂಭದ ಸಮಯೊಡ್ ಮನರಂಜನೆದ ಅಂಗವಾದ್ ಕೊರ್ತಿನ ಕನ್ನಡ-ತುಳು ನಾಟಕೊಳೆನ್ ನೆನಪಾಪುಂಡು. ಆ ಕಾಲೊಡು ಕೋಟೆದುಲಯಿದ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ಕೈತಲ್ದ ಸರ್ ಕವಾಸ್ಜೀ ಜಹಾಂಗಿರ್ ಹಾಲ್ ಪನ್ಪಿನ ಸಭಾಗೃಹ ನಮ್ಮ ಜನೊಕುಲೆ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಇಂಚಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಳೆಗ್ ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಧರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರ-ಕರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರ. ಕೋಟೆದುಳಯಿಡೇ ನಮ್ಮ ಜನೊಕುಳೆನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಳು, ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆಲು. ಐಕ್‌ಲೆನ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮಾರಂಭ ಸರ್ವ ಸಾಧಾರಣ ಈ ಸಭಾಗೃಹೊಡೇ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಸಭಾಗೃಹೊಡು ಸುಮಾರ್ ಮೂಜಿ ಸಾವಿರ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಕುಲ್ಲುನ ಸೌಕರ್ಯ ಉಪ್ಪೇದ್‌ಂಡ್.

ಸಮಾರಂಭ ಐತ್ತಾರ ಅತ್ತ್‌ಡಾ ರಜೆತದಿನ ರಡ್ಡರೆ ಗಂಟೆಗ್ ಶುರು ಆಪುಂಡ ನಾಟಕ ತೂವೊಡು ಪಣ್ಪೆನ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆರ್ ಕಾಂಡೆ ಪತ್ತೊಂಜಿ ಗಂಟೆಗೇ ಕುರ್ಚಿಲೆಗ್ ರುಮಾಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಸೀಟ್ ರಿಸರ್ವ್ ಮಲ್ಪುನ ಪದ್ಧತಿ. ಭಾಷಣೊಲೆನ್ ಕೇಣರೆ ಮನಸ್ ಇಜ್ಜಿಡಲಾ ನಾಟಕ ತೂಪಿನ ಆಸೆಡ್ ರಡ್ಡರೆ ಗಂಟೆಡ್‌ದ್ ಬೈಯಡ್ ಆಜಿ ಗಂಟೆ ಮುಟ್ಟಲಾ ನಾಟಕ ಯಾಪ ಸುರು ಆಪುಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾಪುನ ಜನಕುಲು ಇತ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ನಾಟಕ ರಾತ್ರೆ ಪತ್ತೊಂಜಿ ಗಂಟೆಗ್ ಮುಗೀಂಡಲಾ ಅದ ಮುಟ್ಟಲಾ ಸಭಾಗೃಹ ಬುಡಂದಿನ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆರ್ ಇತ್ತೆರ್ ಪಂಡಿನಾಂಡ ಇನಿತ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ನಂಬರೆ ಕಷ್ಟ ಆವರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. ನಾಟಕದ ವಿಷಯ ವಸ್ತುಲು ಬದಿ, ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ, ವೃದ್ಧವಿವಾಹ, ಅಂತರ್ಜಾತಿ ವಿವಾಹ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಶೋಷಣೆ ಇಂಚಿನವೇ ಆದ್ ಇತ್ತಿನೆಡ್‌ದಾತ್ರ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆರ್ ಖುಷಿ ಪಡೆವುನಂಚಿನವೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ ಆ ನಾಟಕೊಳು ಸಮಾಜೊಗ್ ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಸಂದೇಶ ಕೊರ್ಪಿನವೇ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಇಡೀ ಸಭಾಗೃಹೊಡು ಪೊಂಜೊವೆನ, ಅಂಜೊವುನ ಸಭೆ. ಪರ್ಬೊಗು ಬರ್ಪಿನ ಉತ್ಸಾಹ. ಪೊಂಜೊವು ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ದಾರೆದ ಸೀರೆಲೆನೇ ತುತೊಂದು ಬೈದೆರಾ ಪಣ್ಪಿನ ಆಕರ್ಷಣೀಯ ದೃಶ್ಯ. ಅವು ಒಂಜಿ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್‌ದ್ ಮಾಯ ಆವಂದಿನ ನೋಟ. ಮೂಜಿ ಸಾವಿರ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆರೆನ್ ದಿಂಜಾವೊಂದುಪ್ಪುನ ಸಭಾಗೃಹೊಡು ಬೈದಿ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಜಾಗ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಉಂತುದು ನಾಟಕ ತೂಪಿನ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆರೆನ ಸಂಖ್ಯೆಲಾ ಕಡಮೆ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಈ ಮಾತಾ ಜನೊಕುಲು ಪುಕ್ಕಟ್ಟೆ ನಾಟಕ ತೂಯೆರೆ ಬೈದಿನಕ್ಲು ಸಂಸ್ಥೆದ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಮಾರಂಭೊಗು ಪ್ರವೇಶ ಮಲ್ಪೆರೆ ಕಾಸ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಪದ್ದತಿಯೇ ಆ ಕಾಲೊಡು ಇತ್ತಜಿ. ಎಂಕಲ್ನ ಸಂಸ್ಥೆದ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವೊಗು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಡ್ ಜನ ಸೇರೊಡು ಪಣ್ಪಿನವೇ ಆಯೋಜಕೆರೆನ ಉದ್ದೇಶ. ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಥೆದ,

ಒಂಜಿ ಶಾಲೆದ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವೊಗು ಮೂಜಿ ಸಾವಿರ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆರ್ ಒಟ್ಟಾಯೆರ್‍ಡ, ಬಕ್ಕೊಂಜಿ ಸಂಸ್ಥೆದ, ಬಕ್ಕೊಂಜಿ ಶಾಲೆದ ಸಮಾರಂಭೊಗು ಅಯಿಡ್‍ದೆಚ್ಚ ಜನ ಬತ್ತ್‍ದ್ ದುಂಬುದ ಸಂಖ್ಯೆನ್ ಮೀರೊಡು ಪಣ್ಪಿನವೇ ಸಾಧನೆ. ಸಂಸ್ಥೆ-ಸಂಸ್ಥೆದ ನಡುಟು ಉಂದು ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿದ ಪಂಥ-ಪೈಪೋಟಿ. ಶಾಲೆ-ಶಾಲೆದ ಮಧ್ಯೊಡು ಎಡ್ಡೆ ಕನ್ನಡ-ತುಳು ನಾಟಕೊಳೆನ್ ಕೊರೊಡು ಪಣ್ಪಿನವೇ ಉದ್ದೇಶ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ಪಾತ್ರ ಮಲ್ಪುನಕುಲ್ಲ ಮಾತಾ ಆಯಾಯ ಸಂಸ್ಥೆದ ಸದಸ್ಯೆರೇ ಆದ್ ಇತ್ತೆರ್. ನಾಟಕ ಬರೆಪಿನಕುಲುಲಾ ಆಯಾಯ ಶಾಲೆದ ಕೆಲವು ಮಾಸ್ತರೆರ್, ಸಂಸ್ಥೆಳೆನ ಸದಸ್ಯೆರ್.

ಆ ಕಾಲೊಡು ಪೇಪರ್‍ಡ್ ಜಾಹೀರಾತ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಅಭ್ಯಾಸ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಮುಂಬಯಿಡ್ ಕನ್ನಡ ದಿನಪತ್ರಿಕೆನೇ ಇತ್ತ್‌ಜಿ ಪಣೊಲಿ. ರಸ್ತೆ-ರಸ್ತೆಡ್ ಬೊಲ್ದು ಪೈಂಟ್‍ಡ್ ಸಮಾರಂಭದ ಪ್ರಚಾರ. ನಾಟಕದ ಜಾಹೀರಾತ್. ಜನ ಕೂಡೊಡು ಪಣ್ಪಿನವೇ ಪ್ರಯತ್ನ. ಆ ಕಾಲೊಡು ನಮ್ಮ ಜನೊಕುಲು ಹೆಚ್ಚಿನಕುಲು ಕೋಟೆದುಲಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಪರಿಸರೊಡೇ ಇಲ್ಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದಾತ್ರ ಆ ಮಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯೆಡ್ ಸರ್ ಕವಾಸ್ಜೀ ಜಹಾಂಗಿರ್ ಹಾಲ್‍ಡ್ ದಿಂಜರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆತ್‍ಂಡ್. ಉಂದು ಮದೆಪೆರಾವಂದಿ ದಿನೊಕುಲು. ಈ ಕಾಲೊಡು ನಾಟಕ ತೂಯೆರೆ ಕಾಸ್ ಕರ್ಚಿ ಮಲ್ಪೊಡು ಪಣ್ಪಿನ ಪಾತೆರನೇ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಪುಕ್ಕಟೆ ನಾಟಕ ತೋಜಾದ್ ನಮ್ಮ ನಾಟಕದಕುಲ್ಲ ನಾಟಕ ಮಲ್ತ್ ಪಂಡ್‍ದ್ ಖುಷಿ ಪಡೆಯೆರ್‍ಡಲಾ ಈ ಪದ್ಧತಿ ನಮ್ಮ ನಾಟಕ ಕ್ಷೇತ್ರೊಗು ಭವಿಷ್ಯೊಡು ಮಹಾ ನಷ್ಟೊಗು ಕಾರಣ ಆಪುಂಡು ಪಣ್ಪಿನ ಗೋಚರ ಸಮೇತ ಅಕಲೆಗ್ ಆತ್‍ಜಿ. ಇನಿಕ್ ಮುಂಬಯಿಟ್ ಮರಾಠಿ, ಗುಜರಾತಿ, ಹಿಂದೀ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ನಾಟಕೊಳೆಗೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆರ್ ದಿನತ ದಿನ ಹೆಚ್ಚೊಂದು ಬನ್ನಗ, ಅರ್ಧ ಶತಮಾನೊಡುದಿಂಚ ಪುಕ್ಕಟ್ಟೆ ನಾಟಕ ತೂವೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ತೊಂದು ಬೈದಿ ನಮ್ಮ ಮುಂಬಯಿದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆರೆಗೆ ನಾಟಕ ತೂಯೆರೆ ಕರ್ಚಿ ಮಲ್ಪೊಡು ಪಣ್ಪೆ ಪಾತೆರ ಬತ್ತಿ ಕೂಡಲೇ ಅವು ಒಂಜಿ ವ್ಯರ್ಥ ಕರ್ಚಿ ಪಂಡ್‍ದ್ ಎಣ್ಣುವೆರ್. ಉಂದು ಮುಂಬಯಿದ ಕನ್ನಡ-ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿದ ದುರದೃಷ್ಟ-ದುರಂತ ಆಂಡ್ ಪಂಡ್‍ಡಾ ತಪ್ಪಾವಂದ್.

ನಾಟಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಮನರಂಜನೆ ಕೊರುದು ದುಡ್ಡು ಮಲ್ಪು ಇಚ್ಛೆ ಇತ್ತಿನ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಮುಂಬಯಿಡ್ ಅದಗ ಇತ್ತ್‌ಜಿ ಪಣೆಯೆರೆ ಆಪುಜಿ. ಕಾಲ್ಬಾದೇವಿ ರಸ್ತೆಡ್ ಇತ್ತಿನ ಭಾಂಗ್‍ವಾಡಿ ಥಿಯೇಟರ್, ಬೊಕ್ಕ ಪರೇಲ್‍ದ್ ದಾಮೋದರ್ ಥಕರ್ಸೀ ಹಾಲ್‍ಡ್ ನಮ್ಮಕ್ಲೆನ ಕನ್ನಡ-ತುಳು ನಾಟಕೊಲು ರಂಗಭೂಮಿದ ಮಿತ್ತ್ ಬೈದ್‍ಂಡ್. 'ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ' ದಂಚಿನ ತುಳುನಾಟಕ ಭಾಂಗವಾಡಿ ಥಿಯೇಟರ್‍ಡ್ ತೋಜಾದ್‍ಂಡ್ ಪಣ್ಪಿನವು ಒಂಜಿ ನೆನಪು.

ಇಂಚೊಗು ಮುಂಬಯಿದ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಲೆಡ್, ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಕನ್ನಡ ವಿಷಯ ಕಮ್ಮಿ ಆವೊಂದು ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಒಂಜೊಂಜೇ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಕ್ರಮೇಣ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗನೇ ಮುಚ್ಚೊಂದು ಬನ್ನಗ ಕನ್ನಡ ಪಾತೆರುನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲು ಕಮ್ಮಿ ಆವೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಐತ ಒಟ್ಟುಗೇ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಜೋಕುಲು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾಲೆಲೆಗ್ ಪೋಯೆರೆ ಶುರು ಮಲ್ತಿನೆಡ್‍ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಓದುನ ಬುಡ್ಪೆ, ಪಾತೆರುನೆಕ್ಕೇ ಮುಕ್ತಾಯ ಬರ್ಪಿ ದಿನ ದೂರ ಇಜ್ಜಿ ಪಣೊಲಿ. ಕನ್ನಡದ ಗತಿ ಇಂಚ ಆವೊಂದು ಬನ್ನಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ತುಳುವೆರ್ ಇಲ್ಲಡ್ ತುಳು ಭಾಷೆ ಇನಿ

ಪೂರಾ ಮಾಯ ಆತ್‌ಜಿ ಪಣ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ. ತುಳು ಭಾಷೆದ ಪೊರ್ಲುನು ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊಂದು ಅಕ್ಲ್ ಉಲ್ಲೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿಯೊಲಿ. ಕನ್ನಡೊಗು ತಿಕ್ಕಂದಿ ಮರ್ಯಾದಿ ಬೊಕ್ಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕ್ರಮೇಣ ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ ತಿಕ್ಕೊಂದುಂಡು. ಉಂದು ತುಳು ಭಾಷೆದ ಒಂಜಿ ಯೋಗ ಭಾಗ್ಯ. ಅಂಚಾದ್ ಇತ್ತೆ ಇತ್ತೆ ತುಳು ಪಾತೆರುನಕಲೆನ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚೊಂದುಂಡು.

ಕನ್ನಡ-ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ ಇಂಚೊಗ್ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಲೆಡ್‌ದ್ ಬೈದಿನ ನಾಟಕೊಲೆಕ್ ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ ಬೈದಿನ ನಾಟಕದ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಬೊಕ್ಕ ಅವ್ವೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರೆನ ಮಿತ್ತ್ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪಣ್ಪನೆಕ್ಕ್ ಏತೋ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊರೊಲಿ. ಈ ಬದಲಾವಣೆದ ಲಾಭ ತುಳು ನಾಟಕಕಾರೆರ್ ಖಂಡಿತಾ ಗೆತೊಂಡೆರ್. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಸ್ವತ: ತುಳುವೆರಾದ್‌ಲಾ ಕನ್ನಡೊಡೇ ನಾಟಕ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತಿ ನಾಟಕಕಾರೆರ್ ತನ್ಕುಲೆ ಭಾಷೆ ತುಳುಟೇ ನಾಟಕ ಬರೆಯರೆ ಶುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಬೇತೆ ಭಾಷೆಡ್‌ದ್ ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ಪಿ ಉಮೇದ್ ಪುಟ್ಟಾವೊಂಡೆರ್. ತುಳುನು ಸರಿಯಾದ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊನ್ನ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಈ ಪರಿವರ್ತನೆ ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಬದಲಾವಣೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೋಜೆಂಡ್. ಅತ್ತಂದೆ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಕೊರ್ಪಿನೆಡ್‌ದ್‌ಲಾ ತುಳು ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊರಿಯೆರೆ ಶುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಉಂದೆತ್ತ ಫಲವಾದ್ ಕನ್ನಡೊಡುದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮುಂಬಯಿಡ್ ಇನಿ ತುಳು ನಾಟಕೊಲೇ ಬರಿಯೆರ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಂಡ್.

ಈ ಬದಲಾವಣೆನ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊಂದು ಸಮಯದ ಲಾಭ ಗೆತೊಣುನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ತೋಜಪಾಯಿನಕುಲು ಮುಂಬಯಿದ ನಾಟಕಕಾರೆರತ್ತ್. ಅವು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ನಾಟಕಕಾರೆರ್. ಅಕಲೆನ ಚಾಣಾಕ್ಷತನೊಗು ಶಹಬ್ಬಾಶ್ ಪನೋಡೆ. ಅಕಲೆನ್ ಎದುಕೊನೆರೆ ಮೂಲು ಒಂಜಿ ಗುಂಪೇ ತಯಾರಾತ್‌ಂಡ್. ಈ ಗುಂಪುದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆರೆನ್ ಮುಂಬಯಿದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆರ್ ರಾತ್ರಿ ಪದ್‌ರಾಡ್ ಗಂಟೆಡ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆರ್, ಶ್ರಮಿಕ ವರ್ಗದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆರ್, ಇಂಚ ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಲ್ಪೆರೆಲಾ ಪಿರಜಾರ್‌ಜೆರ್. ಆಂಡಲಾ ಮುಂಬಯಿಡ್ ಕನ್ನಡ-ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿದ ನಾಟಕದ ಅಭಾವೊಗು ತಡೆಕಣತಿನಕ್ಲಾ ಉಂದೇ ವರ್ಗ ಪಣ್ಪೆ ಪಾತೆರ ಮದಪುಲೆಕ್ಕಾ ಇಜ್ಜಿ. ಆ ಕೀರ್ತಿ ಈ ವರ್ಗೊಗು ಸಂದೊಡಾಯಿನವೆ..

ಈ ಗುಂಪುನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯೆರೆನ ಒಂಜಿ ಗುಂಪು (mass) ಪಂಡ್‌ದ್ ಗೆತೊಣೊಲಿ. ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಕ್ಷಣಿಕವಾದ್ ಆಂಡಲಾ ತೆಲ್ತ್ ಬದುಕುನ ಉರ್ಬು. ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಸೇರಿನ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆರ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಶ್ರಮಿಕ ವರ್ಗೊಡುದೇ ಬತ್ತಿನಕುಲು. ದಿನ ಇಡೀ ಸೊಂದೊಂದು, ಸೋತುದು ಬತ್ತಿನ ಈ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಒಂತೆ ತೆಲಿಕೆಡ್ ಕಾಲ ಕಳೆಪಿನವುಲಾ ಬೋಡಾಪುಂಡು. ಈ ಪೂರ್ಕೆಕೆನ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಖಂಡಿತಾ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಗೊಗು ತತ್ವದ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಕಥಾವಸ್ತುದ ಹಂಗ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಅಕಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಆತ್ ತೆಲಿಪೊಡು ಆತೆ. ಆ ಸುಖದ ಉದ್ದೇಶೊಗಾದ್ ಅಕುಲು ಟಿಕೇಟ್‌ಗ್ ಏತ್ ಕರ್ಚಿ ಮಲ್ಪೆರೆಲಾ ತಯಾರುಲ್ಲೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಊರುಡುದು ಬರ್ಪಿ ಸಂಸ್ಥೆಲು ದೀಪಿ ಟಿಕೇಟ್‌ದ ದರ ತುಲನೆಡ್ ಭಾರೀ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಆ ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ದುಡ್ಡು ಮಲ್ಪುನವೇ ಆದುಂಡು. ಆಂಡ

ಮುಂಬಯಿದ ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಥೆಳೆಗ್ ಅಂಚಿತ್ತಿ ಗಿರ ಇಜ್ಜಿ. ದುಡ್ಡು ಮಲ್ಪು ಆಸೆಡ್ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಮುಂಬಯಿದ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಊರುದಕಲೆನ್ ಅನುಕರಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸಂಪಾದನೆದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ನೆಲಪತ್ತ್‌ದಿನಲಾ ಉಂಡು. ಆಂಡಲಾ ನಾಟಕ ರಂಗಭೂಮಿದ ತನ್ಕುಲೆ ಉದ್ದೇಶೊನು ಬಲಿ ಕೊರಿಯರೆ ಮುಂಬಯಿದ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಾಟಕ ಸಂಸ್ಥೆಲು ತಯಾರಿಜ್ಜಿ.

ವಾ ತತ್ವ ಉದ್ದೇಶಗಾದ್ ಐವ ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬು ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿದ ಮಿತ್ತ್ ಎಡ್ಡೆ ನಿರೀಕ್ಷೆ ದೀದ್ ಅವು ಬುಳೇದ್ ಬತ್ತನಾ ಅವೆನ್ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಒಂತೆ ಬುಳೆಪಾದ್ ಒರಿತೊಂದು ಬರೊಡು ಪಣ್ಪಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಇನಿತ ಸಂಸ್ಥೆಳೆಡ್ ಇನಿಗ್ ತೋಜೊಂದುಂಡು. ಎಡ್ಡೆಗುಣಮಟ್ಟದ (class) ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಕೊರೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪ್ರಯತ್ನಲಾ ಬರೊಂದುಲ್ಲ. ಇನಿಗ್ ನಮ್ಮ ಎದ್‌ರ್ ಇತ್ತಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಮಸ್ಯೆಲೆ ಮಿತ್ತ್ ನಾಟಕ ರಚನೆ ಆವೊಂದುಂಡು. ಅಂಚನೆ ಮುಂಬಯಿದ ತುಳುವೆರೆಗೆ ಒಂತೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಭಾಷೆದ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ತೂಪಿನ ಒಂಜಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಇತ್ತಿನೆಡ್‌ದಾತ್ರ ತುಳುಟು ಸಮೇತ ಪರಿಣಾಮ ಮಲ್ಪಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ತುಳುಕು ಕಣರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಆಂಡ ಇಂಚಿತ್ತಿ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊನುನ ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ವರ್ಗದ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಮೆ ಪಂಡ್‌ದೇ ತೆರಿಯೊಡು. ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರದರ್ಶನೊಡು ಯಶಸ್ವಿ ಆಂಡಲಾ ಸಂಪಾದನೆದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಸೋತೊಂದುಲಾ ಉಂಡು ಪಣ್ಪಿನ ಬೇಜಾರ್‌ದ ಪಾತೆರ. ನೆಕ್ಕ್ ಬೋಡುತ್ತಿನಾತ್ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊರೊಲಿ.

ಮುಂಬಯಿಡ್ ಮಾಟುಂಗಾ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ ರಡ್ಡ್ ತಿಂಗೊಳುಗು ಒಂಜಿ ಕನ್ನಡ-ತುಳು-ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ರಂಗಭೂಮಿದ ಮಿತ್ತ್ ಬರರೆ ಸಹಾಯ ಮಲ್ಪುನ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಇಂಚಿೊಗು ಕೊರ್ತೆರ್. ಅವು ಕಾರ್ಯರೂಪೊಗು ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಮುಂಬಯಿದ ರಂಗಭೂಮಿದ ಪ್ರಗತಿ ಆವರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು ಪಣೊಲಿ. ಕಾಸ್ ಕೊರ್ದು ಪೇಪರ್ ಓದುನ ಅಭ್ಯಾಸ ದೀಂಡ ಪತ್ರಿಕೆ ಬುಳೆವೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. ಅಂಚೆನೇ ನಾಟಕ ತೂಯೆರೆ ಕಾಸ್ ಖರ್ಚಿ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ರಂಗಭೂಮಿಲಾ ಉದ್ಧಾರ ಆವು ಪಣ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ನೆನಪುದು ದೀವೊಡಾಪುಂಡು.

ತುಳು ಜಾನಪದ ಲೋಕ ಪೊಸ ಕಾಲೊಗು....

✍ ಗುರುರಾಜ ಮಾರ್ಪಳ್ಳಿ

ತುಳು ಜಾನಪದ ಪ್ರಪಂಚ ತುಳುವೆರೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ರೀತಿಡ್ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿನವು. ನಮ್ಮ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲೊಡು ವುಂತುದು ಪಿರ ತಿರ್ಗ್ ತೂಯಿನಾಂಡ ಪಿದಯಿ ದೇಶದ, ಬೇತೆ ಪ್ರದೇಶದ ಒಂಜಿ ನಿರೆಳ್ ಇಡೆಗ್ ಬೂರೊಡ್ದುಂಬು ಮುಲ್ತ ಬದ್‌ಕ್ ಎಂಚ ಮೂಡುಂಡು? ಮುಲ್ತ ಜನೊಕುಲು ಯಂಚ ಮುಲ್ತನೇ ನಿಸರ್ಗೊಡು ಬುಳೆದ್ ಬದ್‌ಕಿಯೆರ್? ಅಕ್‌ಲೆನ್ ಬದ್‌ಕಾಯಿನ ನಂಬಿಕೆಲು ವೊಲ್ಪಡ್ದ್ ಬತ್ತ? ಐಟ್ ತೋಜುನ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಪಾಲ್ ಏತ್? ತೋಜಾಂದಿವು ಏತ್?

ದಾಯೆಗಿನ್ನಗ ತುಳುವೆರೆ ಪ್ರಪಂಚ ಕನ್ನಡೊಡ್ದು ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಇಂಚಪ್ಪ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ದ್ ವಿಸ್ತಾರ ಆವೊಂದ್ ಬೈದಿಂಡ್. ನೆತ್ತ ನಡುಟು ತುಳು ಜನೊಕುಲೆನ್ ಆಡಳಿತ ಮಲ್ತಿನ ಅರಸುನಗ್ಲ್ ಏತ್-ಇಂಚಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ನನ ಒಂಜಿ ಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಪೋನಗ ತುಳು ಜಾನಪದ ಪ್ರಪಂಚ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಮ ವೊವು ಕಾಲೊನು ಲೆಪ್ಪುನಿ. ಐಕಾಸ್ರಾದ್ ತುಳು ಜಾನಪದ ಪ್ರಪಂಚದ ಆದಿ ಅಂತ್ಯ ನಂಕ್ ಪಣೆಯೆರೆ ಆವಂದ್. ಆಂಡ ತುಳು ಜಾನಪದೊ ಪ್ರಪಂಚೊದ ಕೆಲವು ವಿಚಾರೊಳೆನ್ ನಮ ತೂವೊಲಿ. ಐತ ಉದ್ದೇಶ ಎಂಚಿನವು. ಉದ್ದೇಶ ಪಂಡಿನಗ ನಮ ಇತ್ತೆದ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಬಾರಿ ವಿಶೇಷ ಪಣ್ಪಿನ ಸಂಗತಿಲು ಈ ತುಳು ಜಾನಪದ ಪ್ರಪಂಚೊಡುವುಲ್ಲ. ಈ ಜಾನಪದ ಪ್ರಪಂಚೊಡು ಇತ್ತಿನ ಕೋಲ, ನೇಮ, ಬಲಿ, ಆಯನ ಆರಾಟೊ ಪೂರ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಬರೆತಿನ ಜಿಂಜ ವಿಚಾರವುಂಡು. ಆೖಟ್ ಇತ್ತೆ ಆಚರಣೆಡ್ ಇಪ್ಪುನ ಕೆಲವು ವಿಚಾರೊಲು ಉಲ್ಲ. ದಾಂತಿನಲವುಲ್ಲ, ಐಕ್ ನಮ್ಮ ಇಂಚಪ್ಪಾ ಐವ ವರ್ಷೊಡ್ ಇತ್ತಿನ ಜೀವನದ ಪೊರ್ಲುದ ಸಂಗತಿಲು ಇತ್ತೆ ದಾಂತಿನವು ನಮ್ಮ ನೆಂಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೂವೊಲಿ. ದಾಯೆಗಿನ್ನಗ ಒಂಜಿ ಜನಾಂಗದೊ ಜೀವನೊಡು ಇನಿ ತೋಜಿನವು ಎಲ್ಲೆ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನಾತ್ ಬಿರ್ಸಡ್ ಜೀವನ ಬದಲಾವೊಂದುವುಂಡು. ಐಡ್ದಾವರ ನಮ್ಮ ಬದ್‌ಕ್‌ಡೇ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಜನಪದ ಸಂಗತಿಲೆನ್. ನಮ ಬುಡೊಂದಿ ಬತ್ತಿನ ತೂಂಡಲ ತುಳು ಜಾನಪದ ಪ್ರಪಂಚದ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಸೆರಂಗ್‌ನೇ ತೂಯಿನಲ್ಲಾಪುಂಡು.

ತುಳು ಜಾನಪದ ಜೀವನೊನು ರಾಜಕೀಯೊಡು ನಾನಾ ಮೂಲದ ಅರಸು ಆಳಿಯೆರ್ಡ್ಲ ಜನಕುಲ್ನೊ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಒಂಜಿ ಕ್ರಮ ಪಂಡಿನವು ನಿಶ್ಚಯ. ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೋಜುಂಡು. ಇನಿತ ವಾಹನೊಲು ರಸ್ತೆ ದಾಂತಿನ ಕಾಲೊಡು ಪ್ರಕೃತಿ ನಿರೆಳ್‌ಡ್ ಬದ್‌ಕೊಂದು ಬತ್ತಿನ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಬದ್‌ಕೆರೆ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನ ಕೃಷಿ, ತುದೆ, ತೋಟ, ಕಡಲ್, ಕಾಡ್. ತುಳು ಜನೊಕುಲು ಆಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಅಗ್ಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಮೂಲ ಕೃಷಿಯೆ ಆಂಡ್. ಬೆನ್ಪಿನ ಬೇಲೆ ಮುಖ್ಯ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಕ್ಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಆೖಟೆ ಸುಖ ಶಾಂತಿ ನಾಡೊನೊಡು. ತುದೆಡ್ದ್ ತುದೆಕ್, ಘಟ್ಟೊಡ್ದು ಘಟ್ಟೊಗ್, ಕಾಡ್‌ಡ್ದ್ ಕಾಡ್‌ಗ್, ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಇತ್ತಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆದ ಕಾಲೊಡು ಜನಕುಲೆಗ್, ಕಾಯಿಲೆ, ಕಸಾರಿಕೆ, ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಬೇರ್‌ಸಾರ್ದ ಮರ್ದ್‌ಡೆ ಗುಣ ಆವೊಡು. ಅವು ಮನಸ್‌ದ ಕಾಯಿಲೆ ಆಂಡ ಭೂತ ದೈವದ ನಂಬಿಕೆಡ್ ಗುಣ ಆವೊಡು. ಊರುಗು ಬತ್ತಿನ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಕಾಯಿಲೆ ಆಂಡ ಮಾರಿಡ್ ಗುಣ ಆವೊಡಾವು. ಒರಿಯನೊರಿ ಬಂಧು ಬಳಗ,

ಮದ್ಮೆ ಮಾಸ್ತಿ, ಪೊದು ಪೊಣ್ಣು ನಾಡೊಡಾಂಡ ತುದೆ ಕಡ್ಡತ್ತ್, ಘಟ್ಟ ನಡತ್ತ್ ಊರು ಬುಡ್ದು ಪೋವೊಡು. ಇಂಚಾನಗ ಅಕ್ಲೆನ ತಿರುಗಾಟೊಗು ಪೋಡ, ಗಾಡಿ, ಸಾಂಕನದ ಪ್ರಾಣಿಲ್ ಮಾತ ಇತ್ತ್‌ದೆ ಇಪ್ಪುವ.

ಇಂಚ ಆನಗ ನರಮಾನಿಲೆ ಭಾಷೆ ಮಾತ್ರ ಯಾವುಜಿ. ಪೋಡ ಲೆಪ್ಪುನ ಭಾಷೆ, ದಪ್ಪನಗ ದಡ್ಡುನ ಭಾಷೆ, ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣ್ ಮದ್ಮೆ ಮಾಸ್ತಿಡ್ ತೆಲಿಕೆ ನಲಿಕೆದ ಭಾಷೆ, ಇಂಚ ತುಳುವೆರ್ ಬದಕ್‌ನ್ ರಂಗ್ ಮಲ್ಪೊನೆರೆ ಏತ್ಂದ್ ಭಾಷೆತ ನಲಿಕೆನ್ ಪಾಡ್ ಪತ್ತುಜೆರ್? ಈತೇ ಅತ್ತ್. ತೋಜುನಾತೇ ತೋಜಾಂದಿನ ಒಂಜಿ ಬದ್‌ಕುಂಡು. ಅವು ನರಮಾನಿನ್ ಕಾಡುಂಡು. ಪರಬೆರ್, ಜೋಕುಲು, ಬಂಜಿನಾಕ್ಲು, ಜವ್ವನೆ, ಜವ್ವಂದಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಣ್ಣಂದೆ ಕಾಲರಾಯೆ ಮಾತೆರೆನ್ಲ ವುರ್ಲು ಪಾಡ್ದ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋಪೆ. ಅದಗ ತೋಜಂದಿನ ಒಂಜಿ ಲೋಕದ ಪೋಡಿಗೆ ಸುರುವಾಪುಂಡು. ಐಟ್ ಬರ್ಪುಂಡು ಪೋಡಿಗೆದ ನೂದು ರೂಪ. ಸೈತಿನಾಯನ ಒರು ಗಾಳಿಯಾದ್ ಕಾಡು. ಹಿರಿಯೆರ್ ಮೈತ ಮಿತ್ತ್ ನಿರೆಳಾದ್ ಬರುವೆರ್. ನಮ್ಮ ಬಡವು, ಬಾಜೆಲ್, ನಲ್ಕೆ ತೆಲ್ಕೆ ಇತ್ತಿನಗ್ಲು ಬನ್ನಗ ಅಕ್ಲೆನ ಬಾಯಿ ಬುಡ್ಪಾವೊಡು. ಆ ಒಂಜಿ ಕಾಲ ನಂಬಿಕೆಡ್ ಬದಿಕಿನ ಕಾಲ. ನಂಬಿಕೆನ್ ಬದ್‌ಕಾಯಿನ ಕಾಲ. ಕಲ್ಪನೆ ನಿತ್ಯ ಆಯಿನ ಕಾಲ. ಆೖಕ್ ತರೆ, ಕೆಬಿ, ಕಣ್ಣ್, ಕೈಕಾರ್ ಪುಟುದು ಹಿರಿಯೆರ್‌ನ ಕತೆ ಭೂತದ ಕತೆ ಆಯಿನವುಂಡು. ತೋಜುನ ಕೊರಡ್‌ಗ್ ಮಿತಿವುಂಡು. ತೋಜಂದಿನ ಶಕ್ತಿಗ್ ಮಿತಿ ಇಜ್ಜಿ. ಇಡೀ ಜಗತ್ತ್‌ಡ್ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಪ್ರದೇಶಲ ಕಿಂಞ ಒಂಜೊಂಜಿ ದ್ವೀಪ ಆದಿತ್ತಿ ಕಾಲ ಅವು. ಅದಗ ಇಡೀ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಚರಿತ್ರೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಓವು ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆ ತೂಂಡಲ ಭೂತ, ಪ್ರೇತ, ಕುಲೆತ ಕತೆ ತೋಜಿ ಬರ್ಪುಂಡು. ಭೂತ ಪ್ರೇತೊಲೆನ್ ಕಳೆಂದ್ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನ ನಾಟಕೊದ ಸ್ವಾರಸ್ಯೊ ಪೋಪುಂಡು. ಅಂಚ ತುಳುನಾಡ್ದ ಭೂತೊಲೆನ ಕತೆ ಕಳೆಂಡ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮುಖ್ಯ ಸ್ವಾರಸ್ಯನೆ ಇಜ್ಜಿ ಇಂದ್ ಆವು.

ಈ ಭೂತೊಗು ಏತ್ ಮೋಣೆ ವುಂಡು. ಏತ್ ಕತೆವುಂಡು. ಈ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಪಣ್ಪಿನ ಪಾಡ್ದೊನೊಲು ಏತ್ ಬಗೆಟ್ ವುಲ್ಲ. ಅಂಡ್ಜವುದ ಪ್ರಪಂಚೊನ್ ಧಿಕ್ಕರಿಸುನ ದಿಟ್ಟೆ ತುಳುನಾಡ ಸಿರಿ ಏತ್ ಸ್ವಾರಸ್ಯದ ಕತೆ. ಕಷ್ಟ, ಸುಖ, ಬೇನೆ, ಬೇಜಾರ್, ಸಂಸಾರ, ಪ್ರಪಂಚ ಪೂರ ಸಿರಿನ ಕತೆಟ್‌ವುಂಡು. ಆಂಡ ಅಂಚನೆ ಸಿರಿನ ಶಕ್ತಿ ಒಂಜಿ ಸ್ಥಿತಿಟ್‌ಲ ತೋಜಿ ಬರ್ಪುಂಡು. ವುಂದೇ ರೀತಿ ಕಲಿತ ಮಲ್ಲೇದಿಗೆ ತೋಜುಪವುನ ಕಲ್ಕುಡನ ಪಾಡ್ದನ. ವುಂದು ಚರಿತ್ರೆನ್ ಗೆತ್ತ್‌ದ್ ಪುರಾಣ ಎಂಚ ಮನ್ಪೊಲಿ ಪಣ್ಪಿನ ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆ ಒಂಜಿ ಉದಾರ್ಣೆ. ನೆಟ್ಟ್ ರಾಜೆರ್ನ ರಾಜಕೀಯ, ಕಲಾವಿದನ ಬದ್‌ಕ್ದ ನಾಟಕದ ಮಾರ್ಮಿಕತೆ ವುಂಡು. ಪಾಡ್ದನದ ಕಾವ್ಯಗುಣ ಕನ್ನಡೊದ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗ್ ಕಮ್ಮಿ ಇಜ್ಜಿ. ಅವೆನ್ ಬಜೀ ಜಾನಪದ ರಚನೆ ಪಣ್ಪಿಣಲ್ಕ ಇಜ್ಜಿ.

ದಾಯೆಗಿನ್ನಗ ತುಳು ಪಾಡ್ದನದ ರಚನೆ, ಉದ್ದೇಶ, ಉಪಯೋಗ, ಜಾನಪದ ರೀತಿಡೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ ಅೖತ ಕಾವ್ಯಗುಣ ಮಾತ್ರ ಮಹತ್ವಿಕೆದ. ತುಳು ಜನಕುಲೆಗ್ ಇಡೆಗ್ ಬೇತೆ ವೂರುಡ್ದು ಬತ್ತಿ ಬಿರೆಣೆರ್, ಕೊಂಕಣೆರ್, ಜೈನೆರ್, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಜನಕುಲೆ ಸಂಪರ್ಕ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಯಿನ ಬದಲಾವಣೆಲ ಜಾನಪದ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಶೈಲಿಡ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ತುಳು ಪಾಡ್ದನದ ಅವಸ್ಥೆನ್ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುನೆನೆ ಒಂಜಿ ಕಾವ್ಯದ ಎಡ್ಡೆ ಉದಾರ್ಣೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಪ್ಪೊಲಿ. "ಎನ್ನ ಕಣ್ಣ್ ಪೋಂಡ್, ತೀಗೆದ ಬಿತ್ತಾಂಡ್, ಕೂಲಿಪೋಂಡ್, ಕಳಿಗೆದ ಕಲ್ಲಾಂಡ್, ಕಾರ್‌ಪೋಂಡು, ಇಟ್ಟೆದ ಬೂರಾಂಡ್, ಕೈ ಪೋಂಡ್ ಕೈಲ ಕಡೆಕ್ ಸಮಾಂಡ್, ತುದೆಗ್ ದಂಗ್ಂಡ್ ಮರ ಪೊಯ್ಯೊಗ,

ಪೋಂಡು ಬೇರ್ ವುಂದ್ ಬರ್ಮ್ಮ ಬಲ್ಯವನ ಮುಪ್ಪುದ ಒಂಜಿ ಕಬಿತೆದ ರೀತಿದ ತಿರ್ಲ್. ನೆಟ್ಟೆ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಘಟನೆ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅವು ಬೆರ್ಮೆ ಬಲ್ಯವೆರ್ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡೊಡು ಪೂಜೆ ಕೊರ್ದು ಕೊಣೊದು ತೊಟ್ಟಿಲ್‍ಡ್ ದೀಯಿನ ತಿಂಗಾರ ಸನ್ನಾತೆಗೆ ಮನದಾನಿ ತೂನಾಗ ಬಾಲೆ ಸಿರಿಯಾದುಪ್ಪುನವು. ಈ ಪೊರ್ಲುದ ಸಾದೃಶ್ಯ ನಿಜವಾದ್ ಮಹತ್ವದ ಕಬಿತೆದ ಗುಣಪಂಡ್‍ದೇ ತೋಜುಂಡು. ಇಂಚ 'ಭೂತೊ'ಗು ಸೇರ್ನ ಜನೊಕುಲೆನ ಭೂತದ ಕೋಲ ಕ್ರಮೇಣ ಕತೆ ಕಬಿತೆ ರಂಜನೆದ ರೂಪೊ ಪಡೆತೊಂದು ಒಂಜಿ ಕಲೆನೆ ಆಂಡ್. ಒಂಜಿ ಆರಾಧನೆಡ್ ಪುಟಿನ ನಾಟಕ ಕಲೆ ಆಪಿನಿ ಕಾಲ ಕರಿಯಿನಲ್ಕ ಇಂಚ ಇಂದ್ ನಮ ಎಣ್ಣೊಲಿ.

ಈ ಭೂತೊದ ವಿಚಾರೊಲೆಡ್ ಭಾರಿ ಸೋದ್ಯ ಕೊರ್ಪಿನ ವಿಚಾರ ಪಣ್ಣಗ ಭೂತೊಲೆಗ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುನ ಸಿರಿ, ಅಣಿ, ಮುಖವರ್ಣಿಕೆ, ಗಗ್ಗರ, ಪಾಳೆ, ಕೇಪ್ಲ ಪೂ ಇತ್ಯಾದಿ ಸರಕುಲು. ವುಂದು ಒಂಜಿ ಪಿರಾಕ್‍ದ ಜೀವನ ಕ್ರಮತ ಅವಶೇಷ ಪಂಡ್‍ದೇ ಎಣ್ಣೊಲಿ. ಎಂತ್ರೊಪೋಲೋಜಿದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪುನಕ್ಲೆಗ್ ವುಂದು ಒಂಜಿ ಅದ್ಭುತ ವಿಷಯ. ದಾಯೆಗಿನ್ನಗ ಈ ಭೂತದ ಕೋಲೊಗು ನಲ್ಪುನ ಜನೊಕುಲು ಪರವೆರ್, ಪಂಬದೆರ್, ನಲ್ಕೆದಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲ ವಂತೆ ಗುಡ್ಡೆಗಾಡ್ ಜನಾಂಗದಕ್ಲೆನಕ್ಲು. ಪಿದಯಿಡ್ದ್ ತುಳುನಾಡ್‍ಗ್ ಬತ್ತಿನ ಜನಾಂಗದ ಸಂಪರ್ಕದೊ ಸುರುಟು ಈ ಜನೊಕುಲು ಮುಲ್ತ ಆದಿಯ ಜೀವನದ ತಲೆಮಾರ್‍ದಾಕ್ಲು ಆದಿಪ್ಪರೆ ಸಾಧ್ಯವುಂಡು. ಅೈಕ್ ನಿಜವಾದ್ ತಿಕ್ಕುನ ಇತ್ತೆದ ಸಾಕ್ಷಿಲು ಅಗ್ಲು ತಾರೆದ ತಿರಿನ್ ಗೆತ್ತ್‍ದ್ ಲಂಗದಲೆಕ್ಕೊ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುನ ರೀತಿ. ದೀಟಿಗೆ ಪತ್‍ದ ತೂಟು ಗೊಬ್ಬುನವು, ಬೋಂಟೆದ ನಲ್ಕೆ ಅಂಚಿನೆ ಪಿಂಗಾರ, ಕೇಪ್ಲ ಪೂ, ಗೋಪಾರ್ನೆದ ಪೂ, ವುಂದು ಪೂರ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುನ ರೀತಿಡ್ ಪಾಳೆ ಬೊಕ್ಕ ತಾರೆದ ಸಿರಿ ತುಳುನಾಡ್ದ ಆದಿಮ ಜನಾಂಗೊಗು ಮಾನ ಮುಚ್ಚೊಣೆರೆ ಮುಖ್ಯವಾದಿತ್ತಿನಲ್ಕ ತೋಜುಂಡು. ಈ ವಿಚಾರೊದ ಸೆರಂಗ್ ಪತ್‍ದ್ ದುಂಬು ಪೋಂಡ ತುಳುನಾಡ್‍ದ ನನ ಒಂಜಿ ಕಲಾವಿದೆರೆ, ಗುಂಪಾಯಿನ ಕೊರಗೆರ್ ಮುಲ್ತ ಮೂಲ ಪುರುಷೆರ್ ಅಥವಾ ಈ ಭೂತದ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನ ನಲ್ಕೆದಕುಲು ಪಣ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಅನುಮಾನ ಪುಟ್ಟೆರೆ ಸಾಧ್ಯವುಂಡು. ದಾಯೆಗಿನ್ನಗ ಕಲೆಗಾರಿಕೆದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ವಾದನ ಬಾರ್ಸಾವುನೆಟ್ ಕೊರಗೆರ್ನಾತ್ ಲಯ ಪ್ರಜ್ಞೆದ ಕಲಾವಿದೆರ್ ನಮ್ಮ ಭಾರತದ ವೊವ್ವೆ ಜಾನಪದ ಲೋಕೊಡು ತೋಜುಜೆರ್. ಕಂಬ್ಲೊಗ್, ಜಾತ್ರೆಗ್ ಕಳೆ ಬರೊಡ್ಡ ದೋಲು ಚೆಂಡೆದ ನಿರಂತ ನಾದ ಬರೊಡೆ. ಅಂಚನೆ ಕಸುಬುಗಾರಿಕೆಡ್ಲ ಭೂತದ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನಕ್ಲೆಗ್ಲ, ಕೊರಗೆರೆಗ್ಲ ಕಾಡ್ ಮೇಡ್‍ದ ವಸ್ತುವೇ ಆಧಾರ. ಕೊರಗೆರ್ನ ನನೊಂಜಿ ಕಲೆಗಾರಿಕೆದ ವಿಸ್ಮಯ ಪಣ್ಣಗ ವುಮೇದ್, ಹುರುಪು. ದಿಡ್ಕ ಲಕ್ಕ್‍ದ್ ವುಂತುನ ಅಕ್ಲೆನ ಚಂಡೆ ಡೋಲುದ ಖುಷಿ ಒರಿ ಸೈತೆಡ ತನ್ನಾತೆಗೆ ಆತೆ ಮಲ್ಲ ವಾದ್ಯ ಸಾವುದ ಭೀಕರತೆನ್, ತೋಜಂದಿನ ಲೋಕೊನ್ ಕರ್ಲ್ಗ್ ಕೊಣಪು ಮುಟ್ಟಾವುನವು. ಅೈಕ್ ನುಡಿವುನ ಕೊಳಲ್ ಏತ್ ಎಲ್ಯವೊ ಅೈಕ್ ಸಾವೆ ಕೊರ್ಪಿನ ಮೋಲು ಆತೆ ಮಲ್ಲೆ. ಈ ಕಲೆಗಾರಿಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶೊದ ಜಾನಪದಡೊ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ತೋಜುಂಡು.

ಈ ರಡ್ಡ್ ಗುಂಪುದ ಜನೊಕುಲು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಲಾವಿದೆರ್ನ ಮೋಣೆದ ಲಕ್ಷಣ ಪಡೆವೊಂದೆರ್. ಅಕ್ಲೆನ ದೇಖಿರೇಖೆ ಪೂರಾ ಕಲಾವಿದೆರ್ನವೆ. ಮೊಗುಲು ಜಾನಪದೊಡು ತುಳುನಾಡ್‍ಗ್ ಒಂಜಿ 'ಬ್ಯಾಕ್‍ಗ್ರೌಂಡ್ ಮ್ಯೂಸಿಕ್' ಕೊರೊಂದ್ ಬೈದಿನಕುಲು. ಆಂಡ ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯದ ಬದ್‍ಕ್‍ಡ್ ಮಾತೆರ್ಲ ದುಡ್ಡುಕಾಸ್ ಜೀವನದೊ ರೀತಿಡ್ ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತ್‍ಂಡಲಾ ಮೊಗ್ಲೆನ

ಜೀವನ ನಮ್ಮ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ವೇಗೊಡ್ ಮಿತ್ತ್ ಬೈಜಿ ಪಣ್ಪಿನವು ಬೇಸರದ ಸಂಗತಿಯೆ. ತುಳು ಜಾನಪದ ಪ್ರಪಂಚದ ಜೀವನಾಡಿ ಆಯಿನ ಮೊಕ್ಲೆನ ಉದ್ಧಾರ ಮಲ್ಪೆರೆ, ಬೆಂಗಳೂರ್ದ ಸರಕಾರ ದಂಚಿ ನಮ ತೂವೊಡುಂದು ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾ ಆಡಳಿತೊಗ್ ಮನಸ್ಸ್ ಮಲ್ತ್‌ಡ್ಲ ಮೊಗ್ಲು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಡ್ ನಂಕ್ ಸರಿಸಾಟಿಯಾಯಿನ ಬದುಕ್ ತೂಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯವುಂಡು.

ತುಳು ಜಾನಪಗ ಪ್ರಪಂಚದ ನನೊಂಜಿ ಭಾಗ ಕೃಷಿ ಜೀವನೊಗು ಸಂಬಂಧ ಪಡೆಯಿನವು. ಸುರುಟೆ ಪಂಡಿನಲ್ಕ ನಮ್ಮ ತುಳು ಜೀವನೊಗು ಪಿದಯಿದ ರಾಜಕಾರಣದ ಸ್ಪರ್ಶ ಆವೊಡ್ದುಂಬು ತುಳು ಜಾನಪದ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಸಂಬಂಧ ಪೂರ್ಣ ರೀತಿಡ್ ನಿಸರ್ಗದೊ ವೊಟ್ಟಿಗೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಜೀವನೊದ ಪ್ರಪಂಚೊದ ಪೂರ ವಸ್ತು, ರೀತಿ, ನೀತಿ ದಿನೊಡ್ದು ದಿನ ಕಣ್ಮರೆ ಆವೊಂದು ಬರೊಂದುಲ್ಲ.

ಇನಿಕ್ ನಲ್ಪ ಐವ ವರ್ಷದ ಪಿರಾವುಡು ತುಳುವೆರೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಕಲಾತ್ಮಕತೆ ಕೊರಿನವು ಜನಪದ ನಂಬಿಕೆಲು. ಅಂಚನೆ ಹಳ್ಳಿದ ಕಾರ್ಪೆಂಟರ್ಸ್, ಗುಡಿಗಾರೆರ್ ಇಡೀ ಊರುಗು ಪೊರ್ಲು ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನಕುಲು. ನುಗೊತ ರಚನೆ, ಸಾವೆರ್ದ ಪೊರ್ಲು ಮುಲ್ತ ಕೆಸರ್ ಕಂಡೊಗು ಮೂಡಿನವು. ಎರ್ಲೆನ್ ದೇರುನ ಉರ್ಲು, ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ನಟ್ಟಿ ನಡ್ಯೆರೆಗ್ ಪಾಡ್ದನ, ಕೃಷಿ ಜೀವನೊದ ಸಂಭ್ರಮೊದ ಕಂಬಳ ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಪೊರ್ಲುದ ಭಾಗೊಲು. ಕಿದೆ, ಕೊಟ್ಯ, ತಡ್ಯ, ಬಾಕಿಲ್, ದಾರಂದದ ರಚನೆಡ್ ಜಾನಪದ ಕಲಾಕಾರೆರ್ನ ರಚನೆ ನಂಕ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಬಾರ್ ಬುಳೆಪದ್, ವುಜ್ಜೆರ್‌ದ ಪೆಟ್ಟ್‌ಡೇ ಅರಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಮುಡಿಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದೀಪಿನ ಸಾಮಾಗ್ರಿಳೆನ್ ತೂವೊಡ್. ವುಜ್ಜೆರ್ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ತಾರಿದ ಅಥವಾ ಪುಳಿತ ಮರತ ತಿರ್ಲ್‌ದ. ಅರಿಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ಪುನ್ ಬೈತ ತಳಿತ ಪೊದಿಕೆಡ್ ಬೈತ ಬಳ್ಳ್‌ಡ್. ಇಂದೆನ್ ಗೋಡೌನ್ ಪಣ್ಪಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗ್ ಹೋಲಿಕೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಒಂಜಿ ಅದ್ಭುತ ಸಂಗತಿಯಾದ್ ತೋಜುಂಡು. ಅಂಚನೆ ಪುಣ್ಕೆದ ಪುಳಿನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ಪುನು ತಂದೊಳಿಗೆದ ಇರೆಟ್. ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪುನ್ ಮಂಜೊಲ್ದ ಇರೆಟ್, ಪಿಜಕಾಯಿದ ಇರೆಟ್. ಮೂಡೆ ಮಲ್ಪುನು ಮುಂಡೈದ ಒಲಿಟ್. ಪಜೆ ಮಲ್ಪುನುಲ ಮುಂಡಯಿದ ಒಲಿಟೆ. ಪುರು ಬಾಲೆದ ಪಜೆ ಏತ್ ಪೊರ್ಲ! ಅಲೆ ಸುಲ್ಪುನ ಮಂತ್ರ, ಅವೆನ್ ಅಕ್ಕುಡುನ ಬಲ್ಲ್, ಮಾತಲ ಕಲೆಗಾರಿಕೆದ ಸೊತ್ತುಲು. ವುಂದೆನ್ ದಾಯೆಗ್ ಪಣೊಡಾಪುಂಡು ಪಣ್ಣಗ ನಮ್ಮ ಇನಿ 'ಎನ್ವಿರೋನ್‌ಮೆಂಟ್' ಪಣ್ಪಿನ ಮಲ್ಲ ಶಬ್ದ ಗೊತ್ತು ದಾಂತೆನೆ ಅದಗದ ಜನೊಕುಲು ನಿಸರ್ಗದೋ ಪ್ರೇರಣೆಡ್ ಆತ ಕೈತಲ್‌ಡ್ ಬದುಕೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಅಗುಲು ರೋಗನಿರೋಧ ಶಕ್ತಿಯಾದಿತ್ತಿನ ಅಂಬಿ, ಬೊಣ್ಯ, ಮಂಜೊಲು, ಕುಂಕುಮೊಲೆನ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಅಗ್ಲೆನ ಜಾನಪದ ಪ್ರಪಂಚೊಡು ಸೇಡಿ, ಸುಣ್ಣೊಗು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ರಂಗ್‌ದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಣ್ಣದ ಕಲ್ಲ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕಿದೆಕ್ ನುಗಪಣೆ, ಕೊಯ್ಯೊಲು ಮುಟ್ಟಿನ ನೆಲ, ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮರಯಿ ಪೊರ್ಲಾಂಡ, ಬೈತ ಮಾಡ್ದ ಇಲ್ಲ್, ಕಡೆಪುನ ಕಲ್ಲ್, ಇತ್ತೆದ ಸ್ಟೇನ್‌ಲೆಸ್ ಪಾತ್ರೆದ ಬದಲ್‌ಗ್ ಅದಗ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕರ, ತಿಪ್ಪಿದ ಕೈಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕೈತ ಮಗ್ಗದ ಸೀರೆ, ಚೌಕುಳಿದ ಕೋಮಣ, ಮಗ್ಗದ ಬೈರಾಸ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ವುಂದೆನ್ ಮಾತ ತೂವನಗ ಗಾಂಧೀಜಿ ಪಣ್ತಿನ 'ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯ' ತುಳು ಜಾನಪದ ಪ್ರಪಂಚ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಡ ಪಣೆ ಪೋದ್ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್, ನುಗ ಸಾಯೆರ್ ಪೋದ್ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ವುಜ್ಜೆರ್‌ದ ಬದಲ್‌ಗ್ ಅರಿತ ಮಿಲ್ಲ್, ಗರಗಸದ ಬದಲ್‌ಗ್ ಮರತ ಕಾರ್ಖಾನೆ ವುಂದು ಬನ್ನಗ ನಮ್ಮ ಜಾನಪದ ಪ್ರಪಂಚದ

ಆರೋಗ್ಯೊಗು ಬಾಂಬ್ ಪಾಡಿನಲ್ಕ ಆಂಡ್. ಪಿದಾಯಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಏತೆ ಒತ್ತಡ ಬತ್ತ್‌ಂಡಲ ತುಳು ಜನಕುಲು ಅಗಲ್ನ ಬದಕ್‌ದ ಕ್ರಮನೇ ಮಿತ್ತ್‌ದ ವರ್ಗದ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಕೊರಿಯೆರ್ ಅತ್ತಾಂದೆ ತನ್ಕುಲು ಬದಲಾಯಿಜೆರ್. ಆಂಡ ಈ ತುಳು ಜಾನಪದ ಪ್ರಪಂಚೊಗು ಪಿದಾಯಿದ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಪ್ರಪಂಚದ ದಾಮರ್‌ದ ರಸ್ತೆ, ಬೋರ್‌ವೆಲ್, ನಳ್ಳಿನೀರ್, ಕೊಂಕಣ ರೈಲ್, ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ಬನ್ನಗ ಜಾನಪದ ವಸ್ತುಲೆನ್ ನಮ ಮ್ಯೂಸಿಯಂದ ಆರ್ಟ್ ಪೀಸ್ ಆದ್ ದೀಪಿನ ಸಂದರ್ಭ ಬತ್ತ್‌ಪೋಂಡೆ ಪಣ್ಪಿನವು ಒಂಜಿ ಬಾರೀ ಬೇಜಾರ್‌ದ ಆಂಡ ಕಾಲೊಗು ತಕ್ಕ ಬದಲಾಯಿನ ಅನಿವಾರ್ಯ ಪ್ರಪಂಚ ಆದ್ ತೋಜೊಂದುಂಡು.

ಈ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಯಾನ್ ದಾಯೆಗ್ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಲ್ತೆ ಪಣ್ಪಿನ ತುಳುವೆರ್‌ನ ಒಂಜಿ ಒರಿಜಿನಲ್ ಬದ್‌ಕ್-ಆದಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣ ಸಂಬಂಧ ಕೊಂಡಿಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂದೆಕ್ ನಾಗಮಂಡಲ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನೊನು ನೆತ್ತ ಕೈತಲ್ ದೀದ್ ತೂಲೆಗೆ. ಅದಗ ತುಳು ಮೂಲೊಡೇ ಏತ್ 'ಜಾನಪದೀಯ' ಪಂಡ್‌ದ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ದಾಯೆಗಿನ್ನಗ ಒವ್ವೇ ತಿಟ್ಟ್‌ದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಆವಡ್ ತುಳು ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಬೇತೆ ಆದೇ ವುಂತುಂಡು. ಅವೆಡ್ದಾವರ ತುಳು ಜನೊಕುಲೆನ್ ಆಳ್ದಿನ ಅರಸು ಮನೆತನ ಬೇತೆ. ತುಳು ಜನಜೀವನದ ಒಂಜಿ ಅಂಶೊನೇ ಬೇತೆ. ತುಳು ಅರಸುಲೆಗ್ ಅರಮನೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ಲ ತುಳು ಜನಪದ ಬದ್‌ಕ್ ಮರ, ಗುಡ್ಡೆಲ್, ತುದೆ ಕಡಲ್ದ ಬದಿಟ್ಟೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನವು ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಅವೆಡ್ದಾವರ ನಮ್ಮ ಕಬಿತೆಗ್ ಮೂಲ ಸತ್ವ ಪಾಡ್ದನೊಡ್ದು, ಕತೆ ಕಾದಂಬರಿಲಾ ತುಳು ಜೀವನೊಡ್ದು ಆಂಡ ಸಮಕಾಲೀನ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಲೆಪುಗ್ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಶಕ್ತಿ ಬರ್ಪುಂಡ್. ತುಳುವೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅತ್ತ್. ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಜನಪದ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ಲ ಕಾಲೊಡ್ದುಕಾಲ ಒಂಜಿ ಆಘಾತ ಬೂರೊಂದೇ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಶಿಷ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಾವ್ಯ, ಪುರಾಣ, ತುಳು ಜನಪದ ಜೀವನೊಗೂ ಆತ್‌ಜಿ ಇಂದ್ ಯಾನ್ ಪಣಯೆ. ಆಂಡ ತುಳು ಜಾನಪದೊಡೇ ಕೃಷ್ಣೆ, ಕೃಷ್ಣದೇವೆರಾದ್ ಪೋಯೆ. ಪುರಾಣ ಪುರುಷೆರ್ ತುಳುನೆಲತಗುಲು ಆದ್ ಪೋಯೆರ್. ಆಂಡ ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್ ಬತ್ತ್‌ದಾಯಿಕೂಡ್ಲೆ ನಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನ ಗರೊಡಿಲೆಡ್ ಬಾಕಿಲ್ ಕಾಪೆರೆ ಸೈನ್ಯದ ಜವಾನ್ನೆರ್ನೆ,ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಲೆನ್ಲ ಇತ್ತಿನ ಚಿತ್ರ ನಮ್ಮ ಗುಡಿಗಾರೆರ್ ಬರೆಯೆರ್. ಅೈಡ್ದುಂಬು ಏತೋ ರಾಜ ಮನೆತನ ಬತ್ತ್‌ಂಡಲ ಬರೆವಂದಿನಕ್ಲು ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್ ಬತ್ತಿಕೂಡ್ಲೆ ಬರೆಯೆರ್. ದಾಯೆಗ್ ಪಣ್ಣಗ್ ಅವು ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್‌ಗ್ ಖುಷಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಆದಿಪ್ಪು. ಅಥವಾ ಮಸ್ಕಿರಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಆದಿಪ್ಪು. ಅಥವಾ ಅಗ್ಲೆಕ್ ಪೋಡ್ಯ್‌ದ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿಪ್ಪರೆ ಯಾವು. ಆಂಡ ತುಳು ಜಾನಪದೊ ಪ್ರಪಂಚೊಗ್ ಅವು ಒಂಜಿ ಶಾಕ್' ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಅವು. ನಂಬಿಕೆಲೆನ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಲ್ತಿನ ಮೂಲತ: ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್. ಆಂಡ ನಂಬಿಕೆ ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಬದಲಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ನರಮಾನಿಡ ಒರಿಪುನಿ ಬಜಿ ಎಲುಲ ಚರ್ಮಲ ಮಾತ್ರ. ಜನಪದೊಲು ಪ್ರತಿ ಒರಿ ನರಮಾನಿಲ ಒಂಜೊಂಜಿ ರೀತಿ ನಂಬಿಕೆದ ಸತ್ಯೊನು ಒಂಜಿ ಚೌಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಬದುಕುವೆರ್. ತನ್ಕುಲನವೇ ಅನುಭವದ ನಿರೆಳ್‌ಡ್ ನಂಬಿಕೆಗ್ ಜೂವ ಕೊರೊಂದು ಪೋಪೆರ್. ಆಂಡ ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚ ಸುತ್ತು ಪಾಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನಕ್ಲು, ಅಕ್ಲೆಗ್ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚೊಗು ತನ್ಕುಲೆನ ಭಾಷೆ, ರಾಜಕಾರಣ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬರ್ಪಿನವು ಖುಷಿತ ಸಂಗತಿಯಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವೆಡ್ದಾವರ ನಮ್ಮ ಆಧುನಿಕೆರ್ ಆಯಿನಿ ಪಣ್ಣಗ ಕೇವಲ ಜಗತ್ತ್‌ಡೀ ಒಂಜೇ ಆಯಿನ ಒಂಜಿ ನಾಗರಿಕತೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬಿತ್ತಿನಿ. ಅಂಚನೆ

ನಮ್ಮ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ನರಮಾನಿಲೆನ ಜನಪದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊನು ವುಡೆತ್‌ದ್ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯನ್ ಕಲೆವೊಂಡಿನಿ.

ನಮ್ಮ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಪೊಸ ಅನುಭವತ ಕಾಲೊಡು ಪೊಸ ಒಂಜಿ ರೂಪ ಬರ್ಪಿನವು ಅಗತ್ಯವುಂಡು. ನಮ್ಮ ಇಡೀ ತುಳು ಕಾವ್ಯೊಡು ಲಯಗಾರಿಕೆ, ವಿಷಯ ಗಾಂಭೀರ್ಯೊಡು ಪೊಸ ಕೃತಿಕ್‌ಲೆನ್ ಕೊರಿನಾರ್ ವೊರಿ ಪಾಡಿಗಾರು ವೆಂಕಟರಮಣ ಆಚಾರ್ಯೆರ್, ಅರೆನ ವೊಟ್ಟುಗೆ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ, ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್ ನಿಜವಾದ ತುಳುಕು ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಎಡ್ಡೆ ಕೃಷಿ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಈ ತಲೆಮಾರ್ದ ಕವಿಕುಲು ಒಂಜಿ ಸಂಧಿಕಾಲದ ಕವಿಕುಲು ಪಂಡ್‌ದ ಪಣೊಲಿ. ದಾಯೆಗಿನ್ನಗ ಈ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗೊಡ್ದು ಇದಮುಟ್ಟ ತುಳು ಜನ ಜೀವನದ ಮಿತ್ತ್ ಆಯಿನ ಪ್ರಭಾವೊನು ಮಾತ ಈ ಕವಿಕುಲು ತೂತೆರ್. ಆಂಡ ತುಳುಪಾಡ್ದನದ ಭಾಷೆದ ಬಲೊಟು ಆಧುನಿಕತೆತ ಸಿಕಟ್ ಪೊಸತೊಂಜಿ ಕಬಿತೆದ ಬಗೆ, ತುಳುಟು ಬರ್ರೆ ಸಾಧ್ಯವುಂಡು. ಈ ಸಂಘರ್ಷ ಬರ್ರೆಗ್ ಕಾರಣ ಜಾನಪದ ಭಾಷೆ ನಂಕ್ ಒರಿದ್ ಜಾನಪದ ಸತ್ವ ಅಳಿದ್ ಅನುಭವ ಲೋಕ ಪೊಸತ್ತಾಯಿನ ಒಂಜಿ ಸಂಧಿಕಾಲದ ಸಂದರ್ಭ ಬೈದಿಂಡ್.

ಆಕೆ ತುಳು ಪಾಡ್ದನದ ಭಾಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಬಿತೆದ ಇತ್ತೆದ ವಸ್ತುದ ಡಿಕ್ಕಿಡ್ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಕೆಡಿರಟ್ಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯವುಂಡು. ಇಡೀ ಒಂಜಿ ಸಾವಿರ ವರ್ಷದ ತುಳು ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ವಸ್ತುಲು ಕಣ್ಮರೆ ಆದ್ ಇತ್ತೆ ನಂಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ರಾಶಿ ಮಾತ್ರ ತೋಜೊಂದುಂಡು. ಕನ್ನಡೊಡು ಕವಿ ಅಡಿಗೆರೆಗ್ ಬತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಪೊಂರ್ಬಾಟ ಇತ್ತೆ ನಿಜವಾತ್ ತುಳು ಕವಿನ ಎದುರು ಉಂಡು. ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಣ್ಣಗ ಔಲವುಲು ತುಳು ಕವಿಕುಲು ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಡ್ ಓದುನ ಕವಿತೆಲು ಕನ್ನಡದ ಇತರ ನವ್ಯ ಕವಿಕ್‌ಲೆನ ರಚನೆಲೆಡ್ದ್ ಎಡ್ಡೆ ವುಲ್ಲ. ಆಂಡ ಪೊಸ ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ ಪೊಂರ್ಬಾಟ ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿಸಿಕೆ ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಬರೆದ್ ತುಳುತ ಭಾಷೆಡ್ ಒಂಜಿ ಮೆಂಚಿ ಪಾರಾವುನು ಕವಿ ಇತೆ ಬರೊಡಾಯಿನ ಸಂರ್ದಭ ಉಂಡು.

ಅಂಚನೆ ಕಾದಂಬರಿ, ಕತೆ, ನಾಟಕ, ಅನುಭವ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಾರೊಲೆಗ್ ತುಳು ಪಾಡ್ದನದ ಭಾಷೆ ಅದ್ಭುತ ಸೆಲೆ ಆದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯವುಂಡು. ಕಾದಂಬರಿಳೆಡ್ ಪೊಸ ಬುಳೆಕುಲು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ನಮ್ಮ ಜೀವನದೊ ಸೌಖ್ಯೊನು ಸಂಪ್ರದಾಯೊನು ಅಡಿಮೇಲ್ ಮಲ್ಪುನೀ ಆಧುನಿಕತೆ, ನರಮಾನಿಲೆನ ಸಂಬಂಧೊಲೆನ್ ಹಾಳ್ ಮಲ್ಪುನ ನಾಗರಿಕತೆಗ್ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ ಮೈ ಕೊರ್ಪಿನ ರೀತಿ ಯಾವುಜಿ ಇಂದೇ ತೋಜುಂಡು. ನರಮಾನಿನ ಬದಕ್‌ಡ್ ದುಡ್ಡುತ ಸುಖ ಮಾತೆಕ್ಲಾ ಉತ್ತರ ಆಪುಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಂಕ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಆಂಡ ಒಂಜಿ ಭಾಷೆದ ಜಾನಪದ ಸತ್ವ ಕಬಿತೆದ ಗುಣ ಬೊಕೊಂಜಿ ಸಂದರ್ಭದ ಕಬಿತೆಗ್ ಬೇರಾದ್ ಅಂಚನೆ ಪೊಸ ಬೇಸೆಲೆಗ್ ಮೋಣೆ ಆದ್ ಮೂಡುನವು ಭಾರೀ ಮುಖ್ಯ ಆದ್ ಯಂಕ್ ತೋಜುಂಡು. ಅವು ಪರಂಪರೆದ ನಿತ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಕೊಂಕಣ ರೈಲ್ವೆ ಸೀಳೊಂದು ಪೋತುಂಡ್. ಎಂ.ಆರ್.ಪಿ.ಎಲ್. ಪೂರಾ ಭೂತೊಲೆಡ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಭೂತ ಆದ್ ವುಂತುದುಂಡು. ಬೊಕೊಂಜಿ ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣ ಆದ್ ಕುಡ್ಲ ಬಂದರ್ ಪೋಡಿಗಟ್ಟಾವುಂಡು. ಆಧುನಿಕತೆ ಕೊನತಿನ ಒಂಜಿ ಪೊಂರ್ಬಾಟ ಬಜೀ ನಮ್ಮ

ನೆಲಜಲೊಕು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ನಮ್ಮ ನರಮಾನಿನ ಜೀವದುಲಾಯಿ ಅರಬ್ಬಿಸಮುದ್ರೊನ್ ದಿಂಜಾದ್‌ಂಡ್.

ನಮ್ಮ ಕಲೆವೊಂದಿನ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಯಾನ್ ಬರೆತೆ. ದಾಯೆಗ್‌ನ್ನಗ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಜನಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲ ಗೌರವ ಕೊರ್ಪಿನಲ್ಕ ಮುಲ್ತ ಜನಪದ ನಂಬಿಕೆ ಅರಲೊಂದು ಬದಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಪಿದಾಯಿಡ್ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬಿರೆಣೆರಾದ್, ಬಂಟೆರಾದ್, ಆಳ್ವೆರಾದ್, ಜೈನೆರಾದ್, ಬತ್ತಿನ ಜನ ಮುಲ್ತ ಮೂಲ ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಆಶ್ರಯೊಡು ನಮ್ಮ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಬುಳೆಪಾಯೆರ್. ಆಂಡ ತುಳುವೆರೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಮೂಲ ಸ್ರೋತ ಆಯಿನ ನಲ್ಕೆದಗುಲು, ಪರವೆರ್, ಪಂಬದೆರ್, ಕಲಾವಿದೆರಾಂಡಲ ಅಗ್‌ಲೆಗ್ ಮುಲ್ಪ ಶತಮಾನೊದ ಕಾಲೊಡ್ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯೆರ್ನೆ ಸ್ಥಿತಿ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕೊರೆಗೆರ್ನ ಸ್ಥಿತಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪ್ರೇಜನ ಇಜ್ಜಿ. ಇಂದ್ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತಿಳೆಗ್ ವಸ್ತು ಆವೆರೆ ಸಾಧ್ಯವುಂಡು. ಅಂಚನೆ ನಮ್ಮ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊರ್ಲು ಇತೆ ಮಣ್ಣ್‌ದಡಿಕ್ ಬೂರೊಂದುಂಡು. ಒಂಜಿ ಆದಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ತಿರ್ಲ್ ಕೃಷಿ ನಾಗರಿಕತೆತ ಪೊರ್ಲುಲ ಈ ಸಂಧಿ ಕಾಲೊಡು ಒಂಜಿ ಕಳೆದ್ ಪೋಪಿನ ಸಂಗತಿಯಾದ್ ತೋಜರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು.

ತುಳುಬದಕ್‌ದ ಒಂಜಿ ಬದಿನ್ ಮಾತ್ರ ಯಾನ್ ತೂದು ಬರೆತೆ. ದಾಯೆಗಿನ್ನಗ ಸಂಶೋಧನೆ, ವಿಚಾರ ಬೊಕ್ಕ ಭಾಷೆಗ್ ವ್ಯಾಕರೊಣೊತ ಕವಿಕ್‌ಲೆನ್ ಸಾಹಿತಿಳೆನ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪರೆ ಆಪುಜಿ. ಆಯೆ ತಯಾರಾವೊಡ್ಡ ಭೂತಕಾಲದ ಕಣ್ಣಬೀಸ್‌ಡ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಕಡಲ್‌ನ್ ತೂದು ವರ್ತಮಾನದ ಸಿರೆಕ್‌ಲೆಡ್ ಅವೆನ್ ಗುರುತಿಸಾವೊಡಾಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ಜೀವಂತಿಕೆದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅವು. ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲುದ ಮರ್ಲ್‌ದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆದ್‌ಲಾ ಕಾಡೊಡಾಂಪುಂಡು.

ಬೊಲ್ಲಿ ಗೆರೆಕ್‌ಲೆ ರಾಗ

✍ ಸಾ. ದಯಾ

ಅಜ್ಜೆ ನಡ್ತಿನ ದೈ
ಅಲ್ನಾತೆ ಎತ್ತರೊಗು ತರೆ ದೆರ್ತ್
ಪೂ ತೆಲ್ತ್‌ಂಡ್;
ಮಿತ್ತ್ ಬಾನೊಡು ಬೊಲ್ಲಿ ನಲ್ತ್‌ಂಡ್
ಅಲ್ ಗೊಬೊಂದಿತ್ತಿ ಗೊಂಬೆಲೆನ್
ಕೈತಲ್ ಕುಲ್ಲಾದ್ ಎಂಚ ಉಲ್ಲರ್‌ಂದ್‌ಂಡ್
ನಿದ್ರೆಗ್ ಪೋತಿ ಕನೊಕ್‌ಲೆನ ಮೈ ಪೂಜಿದ್
ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಪಟ್ಪ್‌ಲೆ ಬಾಕಿಲ್ ಜಪ್ಪುನಗ
ಸವಾರಿಗ್ ಪೋತಿ ಸೂರ್ಯನ ಕುದುರೆ
ಪಜ್ಜೆ ಗೆಜ್ಜೆ ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜೆಂಡ್.

ಆಲ್ ತುತುದ್ ಗೊಬೊಂದಿತ್ತಿ ಲಂಗೊಗು
ಪತ್‌ದಿ ಓಣಿದೂಲು
ತಿದ್ಯಪ್ಪೆನ ಬಾಲೆ ಮಲ್ದಿ ಮಡೆ
ಚಾಕಲೆಟ್‌ದ ಚೀಪೆ
ಅಲ್ಪಲ್ಪ ತುಚ್ಚಿದಿ ಮುಳ್ಳು
ಕೆಂಪು ನೆತ್ತೆರ್
ಬೊಲ್ಲಿ ಗೆರೆಕ್‌ಲೆ ಒಟ್ಟು ರಾಗ ಕಟ್ಟ್‌ಂಡ್
ಪುಲ್ಲಿ ನಡ್ತಿನ
ಪೂತ ದೈ ಮುಗುರು ತೆಲ್ಪುಂಡು

ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

✍ ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ

ನರಮಾನಿ ತನ್ನ ದಿನ ನಿತ್ಯೊದ ವ್ಯವಹಾರೊದ ಸಂಪರ್ಕೊಗು ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೊನ್ನ ಒಂಜಿ ಅತ್ಯರ್ ಪಂಡ ಬಾಸೆ. ಒಂಜಿ ಬಾಸೆದ ಪುಟ್ಟು ಏಪ ಆಂಡ್ ಪನ್ಪುನವು ಬಾರಿ ಕಷ್ಟೊದ ವಿಷಯೊ. ಒಂಜಿ ಬಾಸೆದ ಪ್ರಾಚೀನತೆನೆ ಬಾಸೆದ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆ ಅತ್ತ್. ಮಲ್ಲಾದಿಗೆ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆನ್ ಪಾತೆರುನ ಜನಾಂಗೊದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬೊಳೆಚ್ಚಿಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಕ್ಲೆನ ಚಟುವಟಿಕೆಲೆನ್ ಹೊಂದೊಂದುಂಡು. ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಲೆನ ಕ್ರಮೊಟು ಬಾಸೆ ಪಂಡ ಪಾತೆರೊ, ಲಿಪಿ ಎಂಚಿನ ಇತ್ತ್ಂಡಲ ಅವು ಒಂಜಿ ಲಿಪಿಟ್ಟ್ ಬರೆಂಡಲಾ ಬಾಸೆ ಮಾತ್ರ ಒಂಜೇ. ಅಲ್ಪ ಬಾಸೆ ಬದಲಾಪುಜಿ. ಲಿಪಿ ಮಾತ್ರ ಬದಲಾಪುನ. ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಲಿಪಿಟ್ಟ್ ಬಾಸೆನೆ ಪಿರಾಕ್‌ದವು ಲಿಪಿ ಬೊಕ್ಕ ಉಂಡಾಯಿನವು.

ಪ್ರತಿಯೊರಿಲ ತನ್ನ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಡ್ ಪ್ರಯತ್ನೊಡು ಬಾಸೆನ್ ಕಲ್ಪುವೆರ್. ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಒರಿಯನ ಪ್ರಕಾರೊ - ಒಂಜಿ ನರಮಾನಿ ತನ್ನ ಜೀವನೊಡು ಮಲ್ಪುನ ಮಾಮಲ್ಲ ಕಾರ್ಯೊಲೆಡ್, ಎಲ್ಯೆಡ್ ಬಾಸೆನ್ ಕಲ್ಪುನಲ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆದ ಪ್ರಯೋಜನೊಲು ದಿಂಜ. ಬಾಸೆ ಪನ್ಪಿ ಬೊಲ್ಪು ಜೀವನೊದ ಉದ್ದೊಗುಲ ಬೆಳಗೊಂದಿಜ್ಜಿಡ ಲೋಕ ಪೂರ ಕತ್ತಲೆಡ್ ಮುರ್ಕುದು ಪೋತುಂಡು 'ದಂಡಿ' ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುಡು ಬಾಸೆದ ಪ್ರಯೋಜನೊನು ಪಂತೆ. ಬಾಸೆ ನರಮಾನ್ಯನ ಮನಸ್ಸ್‌ನ್ ಅರಳಾಬುನ ಅತ್ಯರ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಅವು ಆ ಅತ್ಯರ್‌ಲೆಡ್ ಬಾರಿ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನವು. ಬಾಸೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಲೆನ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಒಂಜಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಬಾಸೆ ಪುಟ್ಟುನೆದ ಮಿತ್ತ್ ನಡತಿನ ವಾದ ವಿವಾದೊಲು, ತರ್ಕೊಲು, ಸಿದ್ಧಾಂತೊಲು ಬೇತೆ ವಾ ವಿಷಯದ ಮಿತ್ತ್‌ಲಾ ನಡತ್ತಿಜ್ಜಿ.

ಬಾಸೆನ್ ದೇವೆರೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್‌ಂದ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಜನೊಕ್ಲು ನಂಬುದೆರ್. ಒಂಜಿ ಸೊತ್ತುದ ಜೊತೆಟ್ಟ್ ಆ ಸೊತ್ತುದ ಪುದರ್‌ನ್‌ಲ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತ್ತೆರ್‌ಂದ್ ಅಕ್ಲೆನ ನಂಬುಗೆ. ಋಗ್ವೇದೊಡು ದೇವತೆಲು ವಾಗ್ದೇವಿನ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್‌ಂದ್ ಪಂತ್‌ಂಡ್. ದೇವೆರ್ 'ಆಡಂ' ಬೊಕ್ಕ 'ಈವ್'ರೆನ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಡಂ ವಾ ವಾ ಸೊತ್ತುಗು ವಾ ವಾ ಪುದರ್ ದೀದ್ ಲೆತ್ತೆನೊ ಅವ್ವೇ ಪುದರ್ ಸೊತ್ತುಲೆಗ್ ಒರಿಯಡ್‌ಂದ್ ಭಗವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್‌ಂದ್ ಬೈಬಲ್‌ದ 'ಜೆನೆಸಿಸ್' ಪನ್ಪಿ ಭಾಗೊಡು ಬರ್ಪುಂಡು. ಉಂದು ಪೂರಾ ಕೇವಲ ನಂಬಿಕೆಲು, ಕಲ್ಪನೆಲು ಪನ್ಪುನೆನ್ ತೆರಿಯೊನೆರೆ ನಮ ದೂರ ಪೋವೊಡುಂದಿಜ್ಜಿ. ಸೊತ್ತುಗುಲ ಅವೆನ್ ತೆರಿಪ್ಪಾವುನ ಪದೊಕ್ಕುಲು ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ತಾತ್ವಿಕ ಸಂಬಂಧ ಉಂಡು ಪನ್ಪುನ ನಂಬಿಕೆನೆ ಅವು ದೈವ ಮೂಲವಾದೊಗು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನವು.

ಬಾಸೆ ಒಂಜಿ ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತವಾಯಿನ ಕೊಡುಗೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮೂಹೊದ ಸಾಕಾರೊಗು ಕಾರಣವಾಯಿನವೇ ಬಾಸೆ. ವ್ಯವಹಾರೊದ ಸೌಕರ್ಯೊಗು ನರಮಾನ್ಯನ ನಾಡಾಟಿಕೆದ ಫಲೊನೆ ಬಾಸೆಯಾದುಂಡು. ಬಾಸೆಡ್ದ್ ನರಮಾನಿ ನರಮಾನ್ಯನ ನಡುವೆ ವ್ಯವಹಾರೊ ಬಾರಿ ಸುಲಭ ಆತ್‌ಂಡ್. ಬಾಸೆ ಇಜ್ಜಂದೆ ಇನಿತ್ತ ದಿನೊಟ್ಟು ನರಮಾನ್ಯನ ದಿನನಿತ್ಯೊದ ವಾ ಒಂಜಿ ಕಾರ್ಯೊಲ ನಡಪ್ಪರ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಗುಂಪು ಜೀವಿಯಾದ್ ಇತ್ತಿನ ನರಮಾನ್ಯನ್ ಸಮಾಜ

ಜೀವಿಯಾದ್ ಮಲ್ತ್‌ನವೇ ಬಾಸೆ. ಜಗತ್ತ್‌ಡ್ ಸುಮಾರ್ ಸಾವಿರ ವರ್ಷೊಗು ದುಂಬೆ ಪುಟ್ಟುದು ಸಂಸ್ಕಾರ ಪಡೆವೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಬಾಸೆಡ್ ಇನಿ ಸುಮಾರ್ ಬಾಸೆಲಾತೊ. ಬಾಸೆ ಜನೊಕ್ಲೆನ ನಡುಟ್ಟು ಅಕ್ಲೆನ ನಾಲಗೆದ ಮಿತ್ತ್ ಬಳಕೆಡಿತ್ತ್ಂಡನೆ ಅವು ಜೀವಂತ ಬಾಸೆ ಆಪುಂಡು. ಆಂಡ ಕೆಲವು ಬಾಸೆಲು ಕಾಲಾಂತರೊಡು ಅಳಿದ್ ಪೋಪ. ಅವು ಮೃತಬಾಸೆಲಾಪೊ.

ಬಾಸೆದ ದೃಶ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮನೇ ಬರವಣಿಗೆ. ಬಾಸೆನ್ ಪತ್ತ್‌ದೀವರ ನರಮಾನಿ ಮಲ್ತಿನ ಪ್ರಯತ್ನನೆ ಬರಹ ಅತ್ತಡ ಲಿಪಿ. ನಮ್ಮ ವಿಚಾರೊಲೆನ್, ಅನುಭವೊಲೆನ್ ಬರವುದ ಮೂಲಕೊ ಚಿರಕಾಲೊ ಬದ್ಕಾವೊಲಿ. ಬಾಸೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಲಿಪಿನ್ ಪಡೆವೊಂದಿಪ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಲಿಪಿನ್ ಪಡೆವೊಂದೆ ಇಪ್ಪೊಡು ಪನ್ಪುನ ನಿಯಮ ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ. ಇನಿ ಲಿಪಿ ಇಜ್ಜಾಂದಿ ಸುಮಾರ್ ಬಾಸೆಲು ನಮ್ಮೆದುರುಡೆ ಜೀವಂತವಾದಿಪ್ಪುನೆನ್ ನಮೊ ತೂವೊಲಿ. ಸ್ವಂತ ಲಿಪಿ ಇಜ್ಜಂದಿ ಬಾಸೆಲು ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ ಲಿಪಿಟ್ ಬರವಣಿಗೆದ ರೂಪೊಡು ಬತ್ತಿನವು ಏತೋ ಉಲ್ಲೊ. ಬಾಸೆದ ಉಗಮ ಆಯಿ ಏತೋ ವರ್ಷೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಲಿಪಿ ಬಳಕೆಗ್ ಬತ್ತಿನವು. ಲಿಪಿತ್ತ ಉಪಯೋಗುನು ತೆರಿಯೊಂದು ಅಯಿತ್ತ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಜ್ಞಾನೊದ ಪ್ರಸಾರೊಗು, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ತೆರಿವುಗು, ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣೊಗು ಲಿಪಿನ್ ಗಳಸಿಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಬಾಸೆದ ಲೆಕ್ಕೊನೆ ಲಿಪಿಲು ಸಂಸ್ಕಾರ ಹೊಂದೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೊ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲವು. ಅವೆತ್ತ ಅರ್ಥೊಲ ಆತೇ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿನವು. ಒಂಜಿ ದೇಶೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒವು, ಒಂಜಿ ಜನಾಂಗೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒವ್ವುಂದು ವಿಭಾಗ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪನ್ಪುನವು ಬಾರಿ ಕಷ್ಟ. ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಜಾತಿ, ಜನಾಂಗೊಗು ತನ್ನನೇ ಆಯಿನ ಒಂಜೊಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂಡು. ಅಂಚಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ರೂಪಿಸವುನ ನರಮಾನ್ಯನ ನಡವಳಿಕೆ, ರೀತಿ ನೀತಿಲೆಡ್ದ್ ಒರಿ ಸುಸಂಸ್ಕೃತೆನೊ ಪನ್ಪಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಲ್ಪುವೊ. ಬಾಸೆದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಡ್ದ್ ನಾಗರಿಕತೆ ಬುಳೆಯಿಲೆಕ್ಕ, ಬಾಸೆದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಡ್ದ್ ಬರವುದ ಪುಟ್ಟು, ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿಲೆಕ್ಕನೆ, ಬರವುದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಡ್ದ್ ನಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆಲೆಡ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆವೊಂದು ಬರಿಯರ ಕಾರಣ ಆಂಡ್.

ಪೂರ ಜೀವರಾಶಿಲೆಕ್ಕೊನೆ ನರಮಾನ್ಯನ ಸುರೂತ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಡವು. ಬಡವುದ ಸಮಸ್ಯೆ ಮುಗಿಬೊಕ್ಕ ಸಂಘ ಜೀವಿಯಾಯಿನ ಆದಿ ಮಾನವೆ,ಆತ್ಮ ರಕ್ಷಣೆ ಸ್ವಜಾತಿ ರಕ್ಷಣೆಗ್ ಚಿಂತನೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿಪ್ಪೊಡು. ಅಲೆಮಾರಿ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ದ್ ನಿಲೆ ಉಂತಿ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಬನ್ನಗ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಸಮಸ್ಯೆ, ಅಯಿತ್ತ ನಿವಾರಣೆದ ಬಗ್ಗೆ ಆಯೆ ಚಿಂತೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿಪ್ಪೊಡು. ಬೊಕ್ಕ ತನ್ನ, ತನ್ನಕ್ಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಸುಖ ಸೌಕರ್ಯದ ಕಡೆಕ್ಕ್ ಆಯನ ಮನಸ್ಸ್ ಪೋಯಿನಾಂದ್ ನಾಗರೀಕತೆತ್ತಾ ಕತೆಕ್ಲು ಪನ್ಪೊ. ತನ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಸುಖದು:ಖೊದ ಬಗ್ಗೆ ಕಲ್ತಿ ನರಮಾನಿ ದೇವೆರ್ ಧರ್ಮೊಲೆನ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತೊಂಡೆ. ನಂಬಿಕೆ, ಆರಾಧನೆಲೆಡ್ ಆಚರಣೆದ ಅನುಷ್ಠಾನೊಲೆಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸ್ವರೂಪೊಡು ನಡಪ್ಪುಡೊಂದು ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪುಟ್ಟುಂಡ್, ನರಮಾನಿ ನರಮಾನ್ಯನ ಉಳಾಯಿದ ನಡವಳಿಕೆ ಎಂಚ ಉಪ್ಪೊಡು, ಒಪ್ಪುಸರಿ, ಒಪ್ಪುತಪ್ಪುಂದು ಯೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕೆರ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಡವಳಿಕೆಲು ಒಂಜೊಂಜಿ ಜನಾಂಗೊದ ಒಂಜೊಂಜಿ ಸಮಾಜೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಂಡ್. ಪ್ರಕೃತ್ತಿದತ್ತವಾಯಿನ ಲೈಂಗಿಕತೆ ಆದಿಮಾನವನ ಪಾಲಾದ್ ಸಮಸ್ಯೆ ಆವಂದೆ ಪೋಂಡಲ, ನಾಗರೀಕತೆ ಬುಳೆಯಿಲೆಕ್ಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನೊದ ಸರಳತೆ ಮಾಯವಾದ್ ಕ್ಲಿಷ್ಟತೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿಲೆಕ್ಕೊನೆ, ನೀತಿ ಅನೀತಿ, ಪ್ರೀತಿ ದ್ವೇಷೊಲಂಚಿನ ಮೂಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿಲು ಕೂಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸೂತ್ರೊದ ಉಳಾಯಿ ಸೇರಿಯೊ. ಅಂಚಾದ್ ಅನಾದಿ

ಕಾಲೊಡ್ದ್ ಇನಿಕ್ಕ್ ಮುಟ್ಟಲ ನರಮಾನ್ಯನ ಮೂಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಒಂಜೆ ಆಂಡಲ, ಅವು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಮಾಜೊಡು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಯಿನ ಅರ್ಥೊ, ಮಹತ್ವೊನು ಪಡೆವೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದೊ. ಅಂಚಾದ್ ಒಂಜಿ ಸಮಾಜೊದ ನೀತಿ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಸಮಾಜದ ಅನೀತಿ ಆವೆರೆಲ ಯಾವು. ಅಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಜನಾಂಗೊಲ ತನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತನ್ನ ಧರ್ಮನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠಂದ್ ನಂಬೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ತಾನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ತನ್ನ ಧರ್ಮೊನೇ ಮಲ್ಲವು ಪನ್ಪಿ ಭಾವನೆ ನರಮಾನ್ಯನ ಒಂಜಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿದ್ದಾವರ ನಾಗರೀಕತೆ ಬುಳೆವರೆ ಅಂಚನೆ ನಾಶ ಆವೆರೆಲ ಕಾರಣವಾಯಿನ ಸಂಗತಿ ನಿಜನೆ ಆದುಂಡು.

ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒಂಜಿ ಗೊತ್ತಾಯಿನ ಜನತೆದ ಕ್ರಮೊನೇ ಆದಿಪ್ಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಡ್ ಆ ಜನತೆದ ಬದ್‌ಕ್, ಹೊಂದಾಣಿಕೆ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಬೊಕ್ಕ ಆಯ್ಕೆನ್ ಅನುಸರಿಸಾದ್ ನಡತ್ತೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಉಪಯೋಗೊಡುಪ್ಪುನ ಭೌತಿಕ ವಸ್ತು ವಿಶೇಷೊಲಾಯಿನ ಸಲಕರಣೆಲು, ಇಲ್ಲ್, ಮಠೊ, ದುತ್ತೈತೊ ಆ ಜನೊಕ್ಲೆನ ರೂಪೊ, ಬಣ್ಣ ಉಂದೆತ ಪೂರ ಸಾಮ್ಯತೆದ ಆಧಾರೊಡೆ. ಅತ್ತಂದೆ ಆ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಅಮೂರ್ತಲಾಯಿನ ಮಾನಸಿಕ ವ್ಯವಹಾರೊಲು ಅಕ್ಲೆನ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಪುನ ಸಾಧನೆಲಾಪೊ. ಅಂಚಾದ್ ಒಂಜಿ ಜನಾಂಗೊದ ಪೂರ ರೀತಿದ ವರ್ತನೆಲುಲಾ ಅಯಿತ್ತ ಒಟ್ಟುಗು ಸೇರ್‌ದಿಪ್ಪುವೊ.

ಭಾಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸಂಬಂಧ ಎಂಚ ಪಂಡ, ಆಲಿಕಲ್ಲ್‌ಗ್‌ಲ ನೀರ್‌ಗ್‌ಲ ಇತ್ತಿ ಸಂಬಂಧೊಂದ ಲೆಕ್ಕ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪನ್ಪುನವು ನರಮಾನಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಲ್ತೊನ್ನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆದ ಮೂಲಕ ಆಯೆ ತನ್ನ ಜೀವನೊದ ಗೊತ್ತು ಗುರಿಕುಲೆನ್ ಸಾಧಿಸವೊಂದು ಪೋಪೆ. ಅವು ನರಮಾನ್ಯನ್ ದೈಹಿಕವಾದ್, ಬೌದ್ಧಿಕವಾದ್, ಬೊಕ್ಕ ನೈತಿಕವಾದ್ ನಿರ್ಧಾರ ಮಲ್ಪುನ ಅತ್ತಂದೆ ಆಯನ ಪಾತೆರ ಬೊಕ್ಕ ನಡತೆಲೆನ್ ನಿರ್ಣಯ ಮಲ್ಪುಂಡು.

ನರಮಾನ್ಯನ್ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಕಿಲೆಡ್ದ್ ಬೇತೆನೆ ಆದ್ ಮಿತ್ತ್ ದೀವರೆ ಕಾರಣನೇ ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಉಂದು ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲಾಯಿನ ಒಂಜಿ ಅಮೂಲ್ಯ ವರೊ. ನರಮಾನಿ ತನ್ನ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಲೆನ್ ಪ್ರಾಣಿಲೆ ಲೆಕ್ಕ ತೀರ್‌ಸವಂದೆ ಒಂಜಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಯಿನ ವಿಧಿ ವಿಧಾನೊಲೆಡ್ ಸಮಾಜೊಗು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆಪುನ ರೀತಿಡ್ ನಡಪುಡೊಂದು ಬರ್ಪೆ. ಈ ವಿಧಿ ವಿಧಾನೊಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂದೆನ್ ನಮೊ ಪ್ರಾಣಿ ವರ್ಗೊಡು ತೂಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ.

ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ರಡ್ಡ್‌ಲ ಅನುವಂಶಿಕ ಅತ್ತ್ ಅವು ತಿಳುವಳಿಕೆಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನವು. ಬಾಲೆ ಅಪ್ಪೆ ಬಂಜಿಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬನ್ನಗ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆವಡ್ ಬಾಸೆ ಆವಡ್ ಇಪ್ಪುಜಿ. ಬಾಲೆ ಪರಿಸರೊಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತನ್ನ ಹಿರಿಯೆರೆನ್ ತೂದು ಅನುಸರಿಸವುನ ಮೂಲಕೊ ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಪಡೆವೊಂಡು. ನರಮಾನಿ ಸುರುಸುರುಕ್ಕು ತನ್ನ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಡ್ ಸಮಾಜದ ಒಂಜಿ ಭಾಗಾಂದ್ ತೆರಿನ ಕುಟುಂಬೊದ ಸದಸ್ಯೆ ಆದಿಪ್ಪುವೆ. ಅಲ್ಪ ತನ್ನ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಆಪಿ ಪೋಪಿ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ತೂವೊಂದು ಅನುಕರಣೆಗ್ ಸುರು ಮಲ್ಪುವೆ. ಮುಲ್ಪ ಆಯನ ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರ ಬೊಕ್ಕ ಜ್ಞಾನ ಭಂಡಾರ ಬಾರಿ ಪರಿಮಿತೊಡು ಇಪ್ಪುಂಡು. ದುಂಬುಗು ಒಂಜಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಾಯೊ ಬನ್ನಗ ಆಯನ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಸಮಾಜದ ನನೊಂಜಿ ಅಂಗವಾಯಿನ ಶಾಲೆಗ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಲ್ಪ ಆಯನ ಪರಿಮಿತ ಜ್ಞಾನ ಹಂತ ಹಂತವಾದ್ ವಿಶಾಲ ಆವೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಅಂಚನೆ ಬಾಸೆದ ರಚನೆದ ಶಬ್ದ ಸಂಪತ್ತ್ ಹೆಚ್ಚಾವೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಅಪಗ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬುಳೆಪ್ಪುಂಡು. ಕೆಲವು ಕಾಲೊಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆಯಗ್ ತನ್ನ ಪಾತೆರೊದ ಮಿತ್ತ್ ಅಂಚನೆ ನಡವಳಿಕೆದ ಮಿತ್ತ್ ಪ್ರಭುತ್ವ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೊಕ್ಕ ಬಾಸೆ ಒಂಜಿ ಪೀಳಿಗೆಡ್ದ್ ನನೊಂಜಿ ಪೀಳಿಗೆಗ್ ಸಾಗಟ ಆಪುನವು. ನಂಕ್ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಲ್ಪಾಟಿಗೆಡ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ನಾಂಡಲ ಅವು ಹಿರಿಯೆರ್ ನಂಕ್ ಕೊರಿನ ಬಳುವಳಿಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಕುಟುಂಬೊಡು ಹಿರಿಯೆರ್ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಪಾತೆರ ಬೊಕ್ಕ ನಡತೆಡ್ ನಿಯಂತ್ರಣೊಡು ದೀಪೆರ್. ಆ ಮೂಲಕೊ ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆನ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾವೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ರಡ್ಡ್‌ಲ ಸಮೂಹ ನಿಷ್ಠೆ ಬೊಕ್ಕ ಪರಂಪರಾಗತವಾಯಿನವು. ಉಂದು ಕೇವಲ ಒಂಜಿ ಕಾಲ ಅತ್ತಡ ಒಂಜಿ ಪೀಳಿಗೆದ ನಿರ್ಮಾಣ ಅತ್ತ್. ಅವು ಕಾಲಾಂತರೊಡು ಆಯಿನ ಸಂಚಯದ ಒಟ್ಟು ರೂಪೊಲು. ಒಂಜಿ ಜನಾಂಗ ಅತ್ತಡ ಸಮಾಜ ತನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟತೆನ್ ಬಾಸೆದವೇ ಇಪ್ಪಡ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿದವೇ ಇಪ್ಪಡ್ ಅವೆನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪುಂಡು. ತಂಕ್ ಸರಿ ಅತ್ತ್‌ಂದ್ ತೋಜಿನೆನ್ ಬುಡ್ದ್ ಪೊಸ ಪೊಸ ಸಂಪ್ರದಾಯೊಲೆನ್ ಮಲ್ತೊಂದು ತನ್ನ ಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ವೃದ್ಧಿ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ಸಮಾಜೊಗು ನನೊಂಜಿ ಸಮಾಜೊದ ಸಂಪರ್ಕ ಬನ್ನಗ ಬಾಸೆದ ಅಂಶೊಲೆಡಾವಡ್, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶೊಲೆಡಾವಡ್ ಕೊಡುಕೊಳುಗೆ ನಡಪ್ಪುಂಡು. ಉದಾಹರಣೆಗ್ ನಂಕ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬಾಸೆದ ಸಂಪರ್ಕ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆಗ್ ಏತೋ ಶಬ್ದೊಲು ಬತ್ತ್ ಸೇರ್‌ದ.

ನರಮಾನ್ಯ ಸಮುದಾಯೊದ ಸಹಜ ಗುಣೊಡ್ದ್ ಪ್ರೇರಿತವಾಯಿನ ಪೂರ ಚಟುವಟಿಕೆಲೆಡ್ಲ ಬಾಸೆ ಸೇರುಂಡು. ಆಂಡ ಈ ಸಮುದಾಯೊದ ನಡುಟು ಯಶಸ್ವಿ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಧ್ಯಮವಾಯಿನ ಬಾಸೆ ಇಜ್ಜಂದೆ ಪೋತುಂಡ ಅಯಿತ್ತ ಕಾರ್ಯೊಲು ನಡಪ್ಪರನೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ದಾಯೆಪಂಡ, ಬಾಸೆಯೊಂಜಿ ಎಂಚಿನ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಯಿನ ವಿಷಯೊನುಲ ಒರಿಯಡ್ದ್ ಒರಿಯಗ್ ತೆರಿಪ್ಪಾವು. ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕೆಲಸ ನಡಪ್ಪುನಲ ಬಾಸೆದ ಮೂಲಕನೆ. ಒಂಜಿ ಪೀಳಿಗೆಡ್ದ್ ನನೊಂಜಿ ಪೀಳಿಗೆಗ್ ಬಾಸೆ ಸಾಗ್‌ನಗ ಸಹಜವಾದ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲ ಸಾಗುಂಡು. ದಾಯೆಂದ್‌ಂಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ತುಂಬೊಂದೆ ಬಾಸೆ ಸಾಗುಂಡು. ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಹಿಡಿತ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ಸಮಾಜೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಬದಲಾವಣೆ ಅತ್ತಡ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಂಡ ಆ ಸಮಾಜೊದ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಪಾತೆರುನ ಭಾಷೆಡ್ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಪುಂಡು. ಪಂಡ ಒಂಜೊಂಜಿ ಸಮಾಜೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಅವೆತ್ತ ಬಾಸೆ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಬಾಸೆ ಸಮಾಜೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ತೊಜಿಪಾವುಂಡು. ಉದಾ: ಒಂಜಿ ಪ್ರಾಣೆ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಇಜ್ಜಾಂದಿಪ್ಪುನಗ ಅವೆತ್ತ ಚಿತ್ರ ಆವಡ್, ಕಲ್ಪನೆ ಆವಡ್, ಪುದರಾವಡ್ ಆ ಬಾಸೆಡ್ ಇಪ್ಪುಜಿ. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಆ ಪ್ರಾಣೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ವಾವೊಂಜಿ ಕಾರಣೊಡಾಂಡಲ ಪೊಗ್ಗುಂಡ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಶಬ್ದೊನು ಅವು ಇತ್ತಿ ಸಮಾಜೊದ ಮೂಲ ಬಾಸೆಡ್ದ್ ಅತ್ತಡ ಪೊಸ ರಚನೆಡ್ದ್ ದೆತೆನೊಡಾಪುಂಡು. ಇಂಚ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬಾಸೆನ್ ನಿಯಂತ್ರಿಸವುಂಡು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬುಳೆಯಿಲೆಕ್ಕನೆ ಬಾಸೆಲ ಬುಳೆಪ್ಪುಂಡು.

ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅಧ್ಯಯನೊಗು ಬಾಸೆ ಮುಖ್ಯೊ. ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಜನಾಂಗದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶೊಲೆನ್ ತೆರಿಯರೆ ಆ ಜನಾಂಗದ ಬಾಸೆದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂತೆ ಆಂಡಲ ಗೊತ್ತಿಪ್ಪೊಡು. ಈ ಬಾಸೆದ ಅಧ್ಯನೊಡ್ದು ಅವೆನ್ ಪಾತೆರುನ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಬೊಕ್ಕ ಇತಿಹಾಸೊದ ಪರಿಚಯ ಆಪುಂಡು. ಬಾಸೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಒಂಜಿ ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ಅವು ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ ಭಾಗೊ. ಅವು ನರಮಾನ್ಯನ ಪೂರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾಯೊಕಲೆನ ಅಡಿಪಾಯ. ಅಂಚಾದ್ ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಬಂಧೊನು ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನೊಡು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಮಾನವ ಶಾಸ್ತ್ರೊಡುಲ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಮುಂಚವು

✍ **ಮನೋಹರಪ್ರಸಾದ್**

"ತೂಲೆ, ಕಾಕಜಿ ಬೈದ್‌ಂಡ್ ಈರೆಗ್" ಮೋನೆ ಬಾಪಾವೊಂದು ಕಾಕಜಿ ತೋಜಾಯಲ್ ವೀಣಾ. ಆಫೀಸ್‌ದ ಬೇಲೆ ಮುಗಿಪಾವೊಂದು ಅಪಗಾತೇ ಇಲ್ಲದುಲಾಯಿ ಪೊಗ್ಗಿದಿತ್ತೆ. ಬಾಕಿಲ್ ದೆಪ್ಪುನಗನೇ ಆಲೆ ಮೋನೆ ಬಾತ್‌ದ್‌ಂಡ್ ದಾದನಾ ಕಾತೊಂಡುಂದು ಇನಿ ಎಂಕ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಪಗನೇ ನೆಂತ್‌ದಿತ್ತೆ.

"ಒಂಜಿ ನಿಮಿಷ. ಶೂ ಕದಪುವೆ. ಏರ್ನ ಕಾಗಜಿಯಾ" ಪಂಡೆ. "ಬೊಕ್ಕ ಏರ್ನ? ಊರುದ ಈರೆನ ಮೆಗ್ಯನ ಲವ್‌ಲೆಟರ್" ಪಂಡಲ್. ಅಡೆಗ್ ಸಂಗತಿ ತೆರಿಂಡ್. ಆಲೆನ ಮೋನೆ ದಾಯೆ ಬಾಡ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ ತೆರಿಂಡ್. ಶೂ ಕಡೆತ್ತೊಂದು "ದಾನೆಗೆ ವಿಶೇಷ? ಅಮ್ಮ ಉಶಾರುಲ್ಲೆರ್‌ಗೆನಾ? ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಸಾಲೆಗ್ ಸೇರ್‍ನಾಯೆರ್‌ಗೆನಾ?" ಪಂಡ್‌ದ್ ಮೂನೆ ಕೇಂಡೆ. ದಾಯೆನ್ನಗ, ಆಲ್ ಕಾಕಜಿ ಓದ್ಯೊಲುಂದ್ ಎಂಕ್ ತೆರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

"ಉಸಾರ್‌ದಾಂತೆ ದಾನೆಗೆ? ತಿಂಗೊಲು ತಿಂಗೊಲು ಈರೆನ ಮನಿಯಾರ್ಡರ್ ಪೋಪುಜಾ? ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಸಾಲೆಗ್ ಸೇರ್‍ನಾವಂದೆ ಕುಲ್ಲುವೆರಾ? ಈರೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಈರೆನ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ದಾನೆ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿವುಜಿ...ಆತೇ. ಇಂದೆ, ಇನಿರಾತ್ರೆದ ಉಲಾಯಿ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಪೊಸ ಶೂ ಕನವೊಡುಗೆ, ಎಲ್ಲೆ ಶಾಲೆಡ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್ ಉಂಡುಗೆ". ವೀಣಾ ದಿಲಿದಿಲಿ ಬರ್ಸ ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಪಾತೆರೊಂದೇ ಇತ್ತಲ್. "ಉಂತು ತುಕಾ. ಆ ಕಾಕಜಿ ಕೊರು ಇಡೆಗ್" ಪಂಡೆ. ಅಲ್ನ ಪಿತ್ಥ ನನೊರ ನೆತ್ತಿಗ್ ಏರ್‌ಂಡಾ ದಾನ್ನಾ... "ನಮ್ಮ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಸಂಗತಿ ಪಂಡ ಈರೆಗ್ ಕೇನ್ರೆ ಪುರ್ರೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಇಂದೇ...ಓದ್ಲೆ..ಅಕ್ಲೆನೇ ತೂವೊನ್ಲೆ. ಎಂಕಲೆನ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ತೂದು ಸಾಲೆಡ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ತೆಲಿಪಡ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾಕಜಿನ್ ಎಂಕ್ ಒಯ್ತ್ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಲಯಿ ಪೋಯಲ್.

ಅತ್ತ್.... ಈ ಕಾಕಜಿಗ್‌ಲಾ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಎಂಚಿನ ಸಂಬಂಧ? ಮೆಗ್ಯನ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಸಾಲೆಗ್ ಸೇರ್‍ನಾದೆರ್‌ಗೆನಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡಿನವೇ ತಪ್ಪಾಂಡತ್ತಾ... ಸೋಪೊಡು ಕುಲ್ಲುದು ಕಾಕಜಿ ಒದೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ಮೆಗ್ಗೆ ಬರೆದಿತ್ತೆ- ಊರುಡು ಬರ್ಸನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಕಂಡದ ಕೆಲಸ ನನಲಾ ಸುರು ಆತ್‌ಜಿ. ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಪುರ್ರೊತ್ತೆ. ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆ ಕಡೇಸ್‌ಡ್ದಿನಾತ್ರ ಜನಾರ್ದನಗ್‌ಲಾ ಪುರ್ರೊತ್ತು. ಇಲ್ಲದ ಪಿರಾವುದ ಪೆಲತ ಮರ ಕುದ್ಪಾದೆ. ಬಾರಿ ಸೋಕುದ ಪಲಾಯಿ. ಮಂಚ ಮಲ್ಪಾಗ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಿದಾಡ್ದೆ.ಎಡ್ವಾನ್ಸ್ ಕೊರ್ರೆ ಒಂತೆ ಕಾಸ್ ಬೋಡಾಂಡ್. ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಸಾಲೆಗ್ ಸೇರ್‍ನಾದೆ. ಅಮ್ಮಗ್‌ಲಾ ಆತ್ ಉಸಾರಿಜ್ಜಿ.

ಕಾಕಜಿ ಓದೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ ವೀಣಾ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತಲ್. ಎನ್ನ ಎದುರುಡು ಕಾಫಿದ ಲೋಟೆನ್ ದಿಡ್ಕಾಂದ್ ದೀಯಲ್. ದೀತಿನ ಬಲೊಟು ಕಾಫಿಲಾ ಒಂಜಾತ್ ಗೂಸ್‌ಂಡ್. "ಹಳ್ಳಿದ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಮಂಚ ದಾಯೆಗ್ಗೆ? ಮಂಚೊಗು ಎಡ್ವಾನ್ಸ್ ಈರ್ ಕೊರೊಡುಗೆನಾ? ಅಕುಲು ಪೊರ್ಲುಡು ಅಯಿಟ್ ಜೆಪ್ಪುವೆರ್‌ಗೆನಾ? ನಮ ದಾನಿ ಮೂಲ ನೋಟು ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲನಾ?" ಪಂಡಲ್.

"ಉಂತುಲಯ...ನೆಕ್ಕ್ ದಾಯೆ ಈತ್ ಗಡಿಬಿಡಿ? ಯಾನ್ ದಾನೆ ಕಾಸ್ ಕಡಪುಡ್ದು ಆಂಡಾ?" ಯಾನ್ ಸಮಾಧಾನ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೆ. "ಅಂದಂದ್...ಮನೀಪಂದೆ ಕುಲ್ಲುವರ್. ನಂಕ್ ಒಂಜಿ ವಾಶಿಂಗ್ ಮೆಶಿನ್ ಕನವರೆ ಯಾನ್ ಒಂಜಿ ವರ್ಷ ಈರೆಡ

ನಟ್ಟೊಡಾಂಡ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಪಂಡ...ಈರ್ ಕೊಡಿಕಾರ್‌ಡ್ ಉಂತುವರ್. ದಾನೆ ಸಂಕಡ ಅಕ್ಲೆಗೆ? ಕಂಡ ಇಜ್ಜ..ತೋಟ ಇಜ್ಜ. ನಮ ಮೂಲು ಅರಿತಾರಾಯಿಲ ಕಾಸ್ ಕೊರ್ದೇ ಕೊನೋವೊಡ್ಚಾ?" ವೀಣಾ ಸೆಡ್ಡೆಂದೋ ಇತ್ತಲ್.

ಹಳ್ಳಿದ ಇಲ್ಲ್. ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪುನು ಪಂಡ ಆತ್ ಕುಸಾಲ್ದ ಬೇಲೆನಾ? ಅಯಿಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಎಂಕ್ಲೆಗಿಪ್ಪುನು ಒಂಜೀತ್ ಬೊಟ್ಟುಕಂಡ ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಸೈ. ಇಜ್ಜಾಂಡ ಅವ್‌ಲಾ ಮುಗ್ಗಿಂಡ್. ಅಯಿಡ್ದ್‌ಮಿತ್ತ್ ಬೇಲೆಗ್ ಜನ ತಿಕ್ಕೊಡೆ. ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡಲಾ ಮಜೂರಿ ಏತ್. ಪೋಯಿಸರ್ತಿ ಊರುಗ್ ಪೋದಿಪ್ಪುನಗ ಅವೆನ್ ಮಾತಾ ಕಣ್ಣಾರೆ ತೂದಿತ್ತೆ. ಇಡೀ ವರ್ಷೊಗು ಅರಿತಾರಾಯಿ ಇಯಾವಂದ್. ಪರಬೆರಾಯಿನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನ್ ತೂವೋನ್ನಲಾ ಮೆಗ್ಯೆನೇ ಅತ್ತ. ಅಪಗಪಗ ಯಾನ್ ಬೆರಿಸಹಾಯ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆ. ಉಂದು ಎನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯನೆದೆ. ಬರವು ಬುಡ್ದು ಮೆಗ್ಯೆ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನಿಯರೆ ಊರುಡೇ ಕುಲ್ಲುದಿತ್ತಿಜೆಂಡ? ಎನನ್ ಪೊರ್ಲು ಮಲ್ತ್ ಓದ್ಪಾಯೆರ್.. ಮೆಗ್ಯನ ಅನಪತ್ಯೊಗು ಯಾನ್ ಉಂತಿಜೆಂಡ?

ವೀಣಾ ಕುಡ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತಲ್. "ಈ ಸರ್ತಿ ಇತ್ತಿನ್ಯೆನ್ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೆ ಬರೆದ್ ಬುಡ್ಲೆ. ಪೊಸ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಿ ಸಾಲ ನನಲಾ ಸಂದಾಯ ಆತ್‌ಜಿಂದಿ ಬರೆಲೆ. ನಂಕ್‌ಲಾ ರಡ್ಡ್ ಜೋಕುಲು ಉಲ್ಲ ಅಕ್ಲೆಲೆಕ್ಕನೇ. ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಡೊನೇಷನ್, ಯೂನಿಫಾರ್ಮ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಈ ಸರ್ತಿಲಾ ಸಾಲ ದೆಯ್ದಂದ್ ಬರೆಲೆಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೊರಿಯಲ್.

"ಉಂತುಲಯ. ದಾಯೆ ಗಡಿಬಿಡಿ" ಯಾನ್ ನನೊರ ಸಮಾಧಾನ ಮಲ್ತೆ. "ಗಡಿಬಿಡಿ ದಾಯೆಂಡ? ಆನಿ ಡೈನಿಂಗ್ ಟೇಬಲ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಏತ್ ಕೊರಿಯರ್?" ನನೊಂಜಿ ಪಗರಿ ಬುಡಿಯಲ್ ವೀಣಾ. ಉಂದು ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊಡ್ದು ದುಂಬು ನಡತ್ತಿ ಸಂಗತಿ. ಎಂಕುಲು ಊರುಗ್ ಪೋನಗ ಡೈನಿಂಗ್ ಟೇಬಲ್‌ದ ಬೇಲೆ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಡ್. ಮೆಗ್ಯಗ್ ಕಾಸ್‌ದ ಭಂಗ ಬೈದ್‌ಡ್‌ಂದ್ ಎಂಕ್ ತೆರಿಂಡ್. ಆಯೆ ದಾಲ ಬಾಯಿ ಬುಡ್ದು ಪಂಡಿಜೆ-ಕೇಂಡಿಜೆ. ಯಾನ್ ಒಂತೆ ಕಾಸ್ ಕೊರಿನ ಸಂಗತಿ ವೀಣಾಗ್ ತೆರಿಂಡ್. ಈ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊಡು ಆಲೆನ ಅವ್ವೇ ಪುರಾಣ. ನನೊರ ಊರುಗು ಪೋದಿಪ್ಪುನಗ ಇಲ್ಲದಕ್ಲು ಏಪಲ್ದಲೆಕ್ಕನೆ ನೆಲಟ್ಟೇ ಕುಲ್ಲುದು ಇರೆಟ್ಟ್ ಉಣಸ್ ಮಲ್ಪುನ ತೂದು ಅಚ್ಚರಡ್‌ಬೂರಿಯೆ.

"ಬೊಕ್ಕದಾಯೆ ಡೈನಿಂಗ್ ಟೇಬಲ್ ಮಲ್ಪಾಯಿನಿ. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಮೂಲೇ ಉಣಸ್ ಮಲ್ಪೊಲಿಯತ್ತ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆ. ಮೆಗ್ಯೆ ಪಂಡೆ "ಅವು ಮಾತಾ ಎಂಕ್ಲೆ ಹಳ್ಳಿದಕ್ಲೆಗ್ ದಾಯೆ ಅಣ್ಣ. ಎಂಕುಲು ಎಂಚಲಾ ನೆಲಟ್ಟೇ ಉಪ್ಪುನಕುಲು. ನಿನ್ನ ಸಂಸಾರ ಈ ಹಳ್ಳಿಗ್ ಬನ್ನಗ ಉಪದ್ರ ಆವರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಅವೆನ್ ಮಲ್ಪಾಯಿನಿ. ಅಯಿಟ್ ಕುಲ್ಲಿಯೆರ್ದ್ ನಿನ್ನ ಜೋಕ್ಲು ಪೊರ್ಲುಡು ರಡ್ಡ್ ಉಣಸ್ ಮಲ್ಪುವೆರತ್ತ.." ಮೆಗ್ಯನ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟ್‌ಂಡ್. ಬೊಕ್ಕೊರ ವೀಣಾ ಉಂದೆನೇ ಪನ್ನಗ ಯಾನ್ ಗರ್ವೊಡು "ಮೆಗ್ಯೆ..ಅವೆನ್ ನಂಕಾದೇ ಮಲ್ಪಾದಿನಿ" ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆ. ಆಲ್‌ಲಾ ಆತೇ ಜೋರುಡು "ಅಕ್ಲೆನ ನಾಟಕ ಏರೆಗ್ ತೆರಿವುಜಿ? ನಮ್ಮ ಪುದರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಾತಾ ಅಕ್ಲೇ ಮಲ್ತೊನೊಂದುಲ್ಲೆರ್...ಈರ್‌ದಾನೆ ದಿನಾಲ ಅಡೆ ಪೋದು ತೂವೋಂದುಲ್ಲರಾ"ಂದ್ ಕೇಂಡೊಂದಿತ್ತೊಲು.

ವೀಣಾನ ಸೊರ ನನೊರ ಪುಡಾಂಡ್- "ದಾನೆ? ಎಲ್ಲೆನೆ ಪೋಪರಾ? ಒಂಜಿ ದಾಯೆ. ನಾಲ್ ಮಂಚ ಮಲ್ಪಾವರೆ ಪನ್ಲೆ. ಹಳ್ಳಿದ ಇಲ್ಲ್ ಹಳ್ಳಿದ ಇಲ್ಲ್‌ದಲೆಕ್ಕಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡನೇ ಪೊರ್ಲು. ಎಲ್ಲೆ ದಾಲ ಹೆಚ್ಚಕಮ್ಮಿ ಆಂಡ ಮಂಚ ನಮನ್ ತಾಂಕುಡಾ". ವೀಣಾ ಪಾತೆರೊಂದೇ

ಉಲ್ಲಲ್. "ಈರೆನ ರಾಘಣ್ಣನ ಕತೆ ಎಂಚಿನಾಂಡ್? ಓಲ್ಲೆರ್ ಇತ್ತೆ...ಒಂತೆ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪೊಲ್ಲೆ" ಪಂಡಲ್.

ಎಂಕ್ಲೆನ ಕೈತಲ್ದ ಬಿನ್ನೆ ರಾಘಣ್ಣೆ. ಅವ್ ಬೋಡು..ಉಂದು ಬೋಡು ಪನ್ಪಿ ಆಸೆದಾಯೆ. ಕೊಡಿಕಡೆ ದಾಂತಿನ ಆಸೆ. ಕೈಟ್ ಒಂಜಿ ಪೈಸೆ ಒರಿಪಾವುನ ಜಾತಿಯತ್ತ್. ಆನಿ ರಾಘಣ್ಣಗ್ ಆ್ಯಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಆಂಡ್. ಹೆಚ್ಚ ಕಮ್ಮಿ ಇತ್ತೆ ಇಲ್ಲ್ ಮಾರುನೆಡ್ ಆಯನ ಸಂಗತಿ ಎತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಆ್ಯಕ್ಸಿಡೆಂಟ್‌ಡ್ ಆಯನವೇ ತಪ್ಪು. ಒಂಜಿ ಪೈಸೆಲಾ ಪರಿಹಾರಲಾ ತಿಕ್ಕ್‌ಜಿ. ಬ್ಯಾರಲಾ ಉಂತುಂಡು. ಇತ್ತೆ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ತಾಂಕೆರೆಲಾ ಆವಂದ್ ಪನ್ಪಿನಡೆ ಬೈದ್‌ಂಡ್.

"ಮಂಚ ಗಿಂಚ ದಾಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ ಪನ್ಲೆ. ನಾಲ್ ಕಾಲ್ ಏರೆನ ಕೈಟಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಎಡ್ಡೆನೇ. ಎಲ್ಲೆ ಬಂಗದ ಕಾಲೊಗು ಬೋಡಾವು" ಪಂಡಲ್ ವೀಣಾ. 'ಅಂದತ್ತಾ' ಪಂಡ್‌ದ್ ತೋಜಿಂಡ್ ಎಂಕ್. ಬಡಬಡ ಪಂಡೊಲ್ಡಲಾ ಆಲೆನ ಪಾತೆರೊಡು ಸತ್ಯ ಉಂಡತ್ತಾ. ನಮನ ಮಿತಿಟ್ಟೇ ನಮ ಉಪ್ಪೊಡು. ಹಾಸಿಗೆ ಇತ್ತಿನಾತೇ ಕಾರ್ ನೀಡೊಡು ಪನ್ಪಿ ಗಾದೆನೇ ಉಂಡತ್ತಾ..ಇತ್ತೆ ಅಮ್ಮಗ್ ಬೇತೆ ಉಸಾರಿಜ್ಜಿ. ರಡ್ಡ್ ಜೋಕುಲು ಸಾಲೆಗ್ ಸೇರುನ ಪೊರ್ತು. ಹಳ್ಳಿಡ್ ಡೊನೇಶನ್ ಇಜ್ಜಾಂಡಲಾ ಬೇತೆ ಖರ್ಚಿಜ್ಜಾ? ಈ ಸರ್ತಿ ಬರ್ಸಲಾ ಇಜ್ಜಿಗೆ. ವರ್ಷ ಇಡೀತ್ತ ಖರ್ಚು ತೂವೊನ್ನು ಏರ್? ವೀಣಾನ ಪಾತೆರೊಡು ಸತ್ಯ ಉಂಡುಂದೇ ತೋಜಿಂಡ್ ಎಂಕ್.

"ನಮ ದಾನಿ ಪೇಂಟೆಡ್ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆಡ್ ಉಲ್ಲಗೆನಾ? ಇಲ್ಲದ ಸಾಲ ಸಂದಾಯ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಗೆನಾ?" ವೀಣಾ ಕುಡೊರ ಕೇಂಡಲ್. "ನಂಕ್‌ದಾನೆ ನಂಜಿಯಾ? ಅಪಗಪಗಾಂದ್ ದುಡ್ಡ್ ಕಡಪುಡೋಂದಿಜ್ಜನಾ? ಈರೆನ್ ಪೆದ್ದಿನಕ್ಲೆನ್ ಬುಡ್ಡುಪಾಡ್ದನಾ? ನಂಕ್ ದಾನೆ ಅಕ್ಲೆನ ಆಸ್ತಿಡ್ ಪಾಲ್ ಬೋಡಾ?" ವೀಣಾ ನನೊಂಜಿ ಭಾಷಣ ಕೊರಿಯಲ್. "ಒಂತೆ ಪೊಕ್ಕಡೆ ಕುಲ್ಲುವನಾ ವೀಣಾ? ಎನಡಲಾ ಇತ್ತೆ ಕಾಸ್ ಇಜ್ಜಿ. ಯಾನ್ ಒಲ್ತ್ ಕಡಪುಡುನು?" ಯಾನ್ ಪಂಡೆ. ಉಂದು ಆಲೆನ್ ಸಮಾಧಾನ ಮಲ್ಪೆರೆ ಯಾನ್ ಪಂಡಿನನಾ..ಅತ್ತ್‌ದ ಯಾನ್‌ಲಾ ಅಡೆಗೇ ಬದಲಾಯೆನಾ..ಒರೊಕು ಎನ ಮಿತ್ತೇ ಎಂಕ್ ಸಂಶಯ ಆಂಡ್. ಹಳ್ಳಿದ ಆಸ್ತಿಡ್ ಎಂಕ್ ದಾಲ ಪಾಲ್ ಬೊಡ್ಚಿ...ಅವ್ವ ಸಮ. ವೀಣಾನ ಪಾತೆರ ಸತ್ಯಾಂದ್ ಎಂಕ್ ತೋಜಿಂಡ್. ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ, ಆ ಆಸ್ತಿಡ್ ಎಂಚಿನ ಪಾಲ್? ಉಪ್ಪುನ ಒರಿ ಮೆಗ್ಯಗೇ ಅವ್ ಇಯಾವಂದ್ ಪಂಡ್‌ಡ್ ನನೊಂಜಿ ಮನಸ್ಸ್. ಕಂಡೊಗು ಜತ್ತ್‌ದ್ ಎನಡ್ದ್ ಬೆನಿಯೆರೆ ತೀರುವಾ? ಪರಬೆರಾಯಿನ ಪೆದ್ದಿನಕ್ಲೆನ್ ಮೆಗ್ಯೆ ತೂವೊಂಡಿಲೆಕ್ಕಾ ಎನಡ್ದ್ ತೂವೊನಿಯೆರೆ ಆವಾ? ಮೆಗ್ಯನ ಬುಡೆದಿ ಪಂಡ ಆಲ್ ಹೆಚ್ಚ ಕಮ್ಮಿ ಎಂಕ್ಲೆ ಅಮ್ಮನಲೆಕ್ಕನೆ. ಏಪಲಾ ಸಮಾಧಾನ. ಅಮ್ಮನಲೆಕ್ಕಾ ಒವೆನ್ಲಾ ಬಾಯಿಬುಡ್ದ್ ಪನಯೊಲು. ಕೇನಯೊಲು. ಮಾತೈನ್ಲಾ ಮನಸ್‌ದ ಉಲಾಯೇ ದೀವೊನ್ನ ಸ್ವಭಾವ. ಒಂಜಿ ಕರೆಟ್ಟ್ ಆಲ್...ಒಂಜಿ ಕರೆಟ್ಟ್ ವೀಣಾ...ಅಬ್ಬಾ...ಎಂಕ್ ಎನಿಯರ್ನೇ ತೀರಂದ್. ವೀಣಾನೊಟ್ಟುಗು ಎನ್ನ ಪೆದ್ದಿನಕ್ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ದಿನಲಾ ಕುಲ್ಲೆರೆ ಆವಂದ್. ಮೆಗ್ಯನ ರಡ್ಡ್ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಒರ ಎನ್ನಿಯೆ. ಎನ್ನ ಜೋಕುಲು ಹಳ್ಳಿಗ್ ಪೋಯೆರ್ಡ ಬೂಟು ಕಾರ್‌ಡೇ ಅಲ್ಪ ತಿರ್ಗುವೆರ್. ಪಿದಾಯಿದ ದೇಶೊಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನಕ್ಲೆಲೆಕ್ಕಾ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಹಜಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪಾತೆರೊಂದು ಅಜ್ಜಅಜ್ಜಿನ ಮೋಕೆಡ್ದ್‌ಲಾ ದೂರ ಆವೊಂದಿಪ್ಪುವೆರ್. ಜೋಕ್ಲೆಡ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ಡೇ ಪಾತೆರೊಡು ಪನ್ಪಿನ ವೀಣಾನ ಹಠ. ಮೊಕ್ಲೆ ಇಡೆಟ್ಟ್ ಮೆಗ್ಯನ ಜೋಕುಲು ದಾಲಾ ತೆರಿಯಂದೆ ಪಿಳಿಪಿಳಿ ಕಣ್ಣ್ ಬುಡ್ದ್ ಮೂಲೆಡ್ ಉಂತುವೆರ್. ಉಂದು ಮಾತಾ ನಿನೆಪಾನಗ ಯಾನ್ ಓಲಾ ಬಲೆಟ್ ತಿಕ್‌ಬೂರೊಂದುಲ್ಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆವೊಂದುಂಡು.

ಬಾಕಿಲ್ದಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮುಟ್ಟು ತಿಕ್ಕಾವೊಂಡೆ. "ವೀಣಾ..ಯಾನ್ ಪಿದಾಯಿ ಪೋದು ಬರ್ಪೆ" ಪಂಡೆ. "ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಶೂ ಕನಲೆ. ಯಲ್ಲೆ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಷನ್ ಉಂಡು" ಪಂಡಲ್ ಆಲ್. "ದಯದೀದ್ ಇನಿ ಎನನ್ ಎನ್ನಾತಿಕೆ ಬುಡ್ಲ. ಈಯೇ ಅಂಗಡಿಗ್ ಪೋದು ಬಲ್ಲ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಮುಡ್ಡು ಕೊರಿಯೆ. "ಈರೆಗ್ ಒಲ್ತು ಪುರ್ಸೊತ್ತು? ಆತ್ರಮಿತ್ ಈರೆನ ಊರುದ ಸಂಗತಿ ಪಾತೆರ್‌ಂಡ ಈರೆಗ್ ಮೂಡು ಇಪ್ಪಾಂದ್" ನಂಜಿದ ಪಾತೆರ ಪನೊಂದೇ ಆಲ್ ಮುಡ್ಡು ದೆತೊಂಡಲ್. ಯಾನ್ ಪಾತೆರಂದೆ ಪಿದಾಯಿ ಪಿದಾಡ್ಯೆ.

ಅಂಚ ತೂಂಡ, ಪೊಕ್ಕಾಡೆ ದುಡ್ಡು ಕೇನುನ ಸೊಭಾವ ಎನ್ನ ಮೆಗ್ಯಗ್ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚ ಕೇಂಡಿನಾಯೆಲಾ ಅತ್. ಆಯನ ಬೆನ್ನಿದ ಭಂಗ ಎಂಕ್ ತೆರಿದಿನವೇ ಅತ್ತ. ಆಯೆಲಾ ಎನ್ನಲೆಕ್ಕ ಬರವು ಕಲ್ತ್‌ದೆಡ ಇನಿ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಇತ್ತುದುವೆ. ಕಾಡತೋಟ ತೂವೊನ್ರೆ ಏರ್ಲಾ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಆಯೆ ಹಳ್ಳಿಡೇ ಒರಿಯೆ. ಪೇಂಟೆಗ್ ಬತ್ತ್ ಯಾನ್ ಆರಾಮೊಡುಲ್ಲೆ. ಅಕ್ಕಾನಕ್ಲೆಗ್ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ಪಾವುನೆಟ್ಟೇ ಅಮ್ಮೆರ್ ಕೈಕಾಲಿ ಆಯೆರ್. ಒರಿದಿನ ನಾಲ್ ತುಂಡು ಕಂಡ ಪತೊಂಮು ಮೆಗ್ಯೆ ದಾದ ಮಲ್ಪೆ? ಯಾನ್ ಅನಪತ್ಯೊಗು ದಾಲ ಬೆರಿಸಹಾಯ ಕೊರೋಂದುಲ್ಲೆ ಅಂದ್. ಉಂದೆನ್ ಯಾನ್ ಬೆರಿಸಹಾಯ ಪಂಡೋನುನವುಲಾ ಸಮನ? ಉಂದು ಎನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಅತ್ತ...ವೀಣಾ ಮಾತ್ರ ಪಂಡೋಂದು ಬರೊಂದುಲ್ಲಲ್...ಎಂಕುಲು ಅಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲಗ್ ಆತ್ ಕೊರ್ಪ...ಈತ್ ಕೊರ್ಪ...ನೂದು ರುಪಾಯಿ ಕಡುಪುಡುಂಡಲಾ ಆಲ್ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲು ಅವೆನೇ ಪಂಡೋಂದು ಬರ್ಪಲ್. ಆಲೆನ ಕಣ್ಣ್ ತಪ್ಪಾದ್ ಅಪಗಪಗ ಒಂತೆ ಕಾಸ್ ಕಡಪುಡೋಂದಿತ್ತೆ. ಏತೋಸಳ ಕಾಸ್ ಕೊರ್ನ್ಯೆನ್ ದೆತೋನ್ನಗ ಮೆಗ್ಯೆ ಬಗ್ಗ್‌ದ್ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲೇಂದ್ ಆವೋಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಏತ್ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಆಯಗ್.... ಅಮ್ಮೆರೆನೊಟ್ಟುಡು ಪಗೆಲ್ ರಾತ್ರಿ ಬೆಂದಿಯೆ. ಆಯನ ಬೆಗರ್‌ಡೇ ಅತ್ತ ಯಾನ್ ಪೇಂಟೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕಾಲೇಜು ಸೇರ್ನಿ. ಕೆಲಸ ತಿಕ್ಕಿನಿ. ಸ್ವಂತ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಿನಿ. ಮಾತಾ ಗಮಜಾಲ್ ಮಲ್ತಿನಿ.

ಯಾನ್ ತಪ್ಪು ಮಲ್ತೋಂದುಲ್ಲೆನಾ. ಮನಸ್‌ಗ್ ನನಲಾ ಕಿರಿಕಿರಿ. ಇಲ್ಲಡೆ ಪಿರಬತ್ತೆ. ಬಾಲ್ಕನಿದ ಕುರ್ಚಿಡ್ ಕುದೋಂಡೆ. ಕಣ್ಣೆದುರು ಅಪಗದ ದಿನೊಕುಲು. ಬರ್ಸದ ನಿರ್‌ಡ್ ಗೊಬ್ಬೊಂದು ಸಾಲೆಗ್ ಪೋದ್ ಬರೋಂದಿತ್ತಿನ ದಿನೊಕುಲು. ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಗಾ ಸೇರುನ ಗಮ್ಮತ್. ಪೊಸ ಶಾಲೆ, ಪೊಸ ದೋಸ್ತಿನಕ್ಲೆನ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಇಲ್ಲಡೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪನೋಂದಿತ್ತೆ. ಹೈಸ್ಕೂಲುಗು ಪೋಪಿನ ಬದಲ್ ಕಂಡಗುಡ್ಡೆ ಸೇರಿನ ಮಗ್ಯೆ ಪೂರಾ ಕೇನೊಂದಿತ್ತೆ. ಯಾನ್ ಮಂಗಳೂರುದ ಗಮ್ಮತ್ತ್‌ನ ಪನೋಂದಿತ್ತೆ. ಆಪಗ ತರಕಾರಿ ಕಟ್ಟೋಂದಿತ್ತೆ. ಯಾನ್ ಸಿನೆಮದ ಪೊಸ ಪದೊಕ್ಲೆನ್ ಪನೋಂದಿತ್ತೆ. ಆಯೆ ಏರ್ಲೆಗ್ ಬೈ ಪಾಡೋಂದಿತ್ತೆ. ನೆತ್ತ ಬದಲ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಯಾನ್ ಕೊರ್ತಿನಾಂಡಲ ಎಂಚಿನ? ಅಕ್ಲೆನ ತ್ಯಾಗೊಡ್ಡಾವರನೇ ಇನಿತ್ತ ಯಾನತ್ತಾ? ಒಂಜಿ ಮಂಚ ಮಲ್ಪಾವರೆ ದಾಲ ಕೇಂಡ ಯಾನ್ ಇಂಚ ನಿನೆಪುನಾ? ಎನ್ನ ಬುಡೆದಿನ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಇಂಚಿನ ಪಾತೆರ ಬರ್ಪುನಾ?

ಪಿದಾಯಿಡ್ದ್ ಬಾಕಿಲ್ದ ಶಬ್ದ. ಉಲಾಯಿ ಬರೋಂದಿತ್ತಿನ ವೀಣಾ "ಕತ್ತಲೆಡ್ ದಾಯೆ ಕುಲ್ದರ್‌ಯೇ...ದೀಪ ಪೊತ್ತಾವೆರೆಲ ಆಪುಜಾ" ಪಂಡಲ್. ಪೊಸ ಶೂ ತೋಜಾವೆರೆ ಜೋಕುಲು ಎನ್ನಡೆ ಪಾರ್ ಬತ್ತ. "ಎಂಚಿನ ರೇಟ್‌ಯೆ ಈ ಶೂಕ್ಕ್...ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ" ವೀಣಾನ ಸೊರ ಕೇನ್‌ಂಡ್. ಈ ಶೂತ್ತ ಬಿಲೆಟ್ಟ್ ರಡ್ಡ್ ಮಂಚವು ಮಲ್ಪಾವೊಲಿಂದ್ ಮನಸ್‌ದುಲಯಿಡೇ ಪನೋಂಡೆ.

"ದಾನೆ? ಊರುದ ಆಲೋಚನೆ ಮುಗಿದಿಜಾ?" ವೀಣಾ ಕೇಂಡೊಲು. ಯಾನ್ ಪಾತೆರ್ಜಿ. "ಈರ್ ಎಲ್ಲೆನೇ ಊರುಗು ಪೋದು ಬಲ್ಲೆ. ಈ ಸರ್ತಿ ಸರಿಟ್ಟೇ ಪನ್ಲೆ. ಎಂಕ್ಲೆನ

ಕೈಲಾ ಕಟ್ಟ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಮಂಚಗಿಂಚ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾಸ್ ಕೊರಿಯರೆ ಆವಂದ್ ಪನ್ಲೆ" ಪಂಡೊಲು ನನಲಾ ಯಾನ್ ಮನಿತಿಜಿ.

"ನಂಕ್ ಮಾತ್ರ ಮೋಕೆ. ಅಲ್ಪ ಮಾತಲಾ ಲೆಕ್ಕದನೆ. ಆನಿ, ಸಮಾರಾಧನೆದಾನಿ ಎಂಚಿನ ಆಂಡ್...ನೆನಪಿಜ್ಜಾ" ಆಲ್ ಕುಡ ನೆನಪು ಮಲ್ತ್‌ಲ್. ಆ ಸರ್ತಿ, ಸಮಾರಾಧನೆಗೆ ಪೋದಿತ್ತ.ಊರುಡ್ದು ತೀಪೆದ ಅಡ್ಯ ಮಾತ ಕಂತ್‌ದ್ ಮೂಲು ಪಟ್ಟೊಲಿಂದ್ ಆಲ್ ನೆಂತಿತ್ತಲ್. ಆಂಡ, ಅಪಗ ಇಲ್ಲದ ಕತೆ ಎಂಚಿನ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಎಂಕ್‌ಲ ತೆರಿದಿತ್ತಿಜಿ. ಹೆಚ್ಚ ಖರ್ಚು ಆವಂದಿಲೆಕ್ಕಾ ಮೆಗ್ಯೆ ಸೂಕ್ಶೊಡೇ ಸದರ್ತಿತೆ. ಅಡ್ಯೆ ಕನಪಿನ ವೀಣನ ಆಸೆ ಅಲ್ಪನೇ ಒರಿಂಡ್. "ಕೇಂಡ ಈರ್ ಎಂಚಲ ಕಾಸ್ ಕೊರ್ತುವರ್. ಅವೆನ್ ಮಮಮಾತ ಅಕುಲು ದಾಯೆ ಎನ್ನುಜೆರ್.." ವೀಣಾ ಅಪಗನೇ ಕುತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತಲ್. ಅಂದತ್ತಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಂಕ್ ತೋಜಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಊರುಡ್ದು ದಾಲ ತೀಪೆದ ಅಡ್ಯ ಕಂತ್‌ಂಡ ಮೂಲ ಪೇಂಟೆಡ್ ನಿರಕರೆತಕ್ಲೆ ಏತ್ ಖುಸಿಯಾಪುಂಡು. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಅವ್ ಮಾತ ದಾಯೆ ತೆರಿವುಜಿ? ದಾಲ...ನೂದು ಇರ್ನುದು ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚ ಖರ್ಚಾತು. ಅಂಚ ಇಪ್ಪನಗ ಈ ಮಂಚಗಿಂಚಂದ್ ದಾಯೆ ಖರ್ಚು ಮಲ್ಪೊಡು. ಕೋಡೆ ಡೈನಿಂಗ್ ಟೇಬಲ್..ಇನಿ ಮಂಚವು ಎಲ್ಲೆ ಇಲ್ಲ್ ಗಿರ್ತ್‌ದ್ ಟ್ಯಾರಸ್‌ದ ಕಟ್ಟೊಡುಂದು ತೋಜುಂಡು. ಉಂದು ಮಾತಲ ಎನಡ್ದ್ ತೀರುವಾ. ಎನ್ನ ಭಂಗಲಾ ಅಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿವೊಡತ್ತಾ.

"ಎಲ್ಲೆ ಬಯ್ಯಡ್ ಊರುಗು ಪೋದು ಬರ್ಪೆ" ಪಂಡೆ ಯಾನ್ ಎನ್ನಾತೈಕೆ ಎನಸ್ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತೊಂದು. ಆಲೆಗ್ಲಾ ಖುಸಿಯಾದಿಪ್ಪೊಡು. "ಅಕ್ಲೆನ ಎಡ್ಡೆಗೇ ಅತ್ತ ಸಮ ಪನ್ಪುನು" ಪಂಡಲ್.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಆಫೀಸ್‌ಡ್ದ್ ಊರುಗು ಪಿದಾಡಿಯೆ. ಮೆಗ್ಯಗ್ ಪನೊಡಿನ್ಪಿನೈನ್ ಪೂರಾ ನಿನೆಪು ಮಲ್ತೋಂಡೆ. "ನ್‌ದಾ...ಈ ಬೇಜಾರ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಹಳ್ಳಿದ ಇಲ್ಲ್ ಹಳ್ಳಿದ ಇಲ್ಲ್‌ದಲೆಕ್ಕಾನೇ ಇತ್ತ್‌ಡ ಪೊರ್ಲು. ಮಂಚಗಿಂಚ ಮಾತ ದಾಯೆ ಪನ್ಲ? ಅಯ್ಕ ಮಾತ ಮರ ಕಡ್ಪಾವುನಲಾ ಬಲ್ಲಿ. ಅೃತ ಮಿತ್, ಮಂಗಳೂರುಡು ಇತ್ತೆ ದಿನದೆಪ್ಪುನು ಪಂಡ ದಾನೆ ಕುಸಾಲಾ? ಎಂಕ್ಲೆನ ಖರ್ಚಿಲಾ ದಿನೊಡ್ದು ದಿನೊಕು ಏರೋಂದೇ ಉಂಡು. ಅಂಚ, ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಅನಪತ್ಯೊಗು ಯಾನ್ ಉಲ್ಲೆ ಅತ್ತಾ. ನನ ಮಿತ್ತ್ ಇಂಚ ಮಾತ ಮಂಚಗಿಂಚ ಪಂಡ್‌ದ್ ಖರ್ಚಿ ಮಲ್ಪುನು ಬೊಡ್ಚಿ". ಉಂದೇ ಪಾತೆರೊನು ಕುಡೊರ ಬೊಕ್ಕೊರಂದ್ ನಿನೆಪು ಮಲ್ತೊಂದೇ ಬತ್ತೆ.

ಇಲ್ಲ್ ಕೈತಲ್ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮೆಗ್ಯಗ್ ಪನೊಡಾಯಿನ ಪಾತೆರನ್ ನನೊರ ನಿನೆಪು ಮಲ್ತೋಂಡೆ. ಇಲ್ಲಗ್ ಎತ್ತಿಯೆ. ಬಾಕಿಲ್ ಬೊಟ್ಟುನಗ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತಿನಿ ಮೆಗ್ಯೆನೇ.

"ವಾ...ಉಂದು ದಾನೇ ಸೀದಾ ಬತ್ತಿನಿ" ಮೆಗ್ಯೆ ಕೇಂಡೆ. ಯಾನ್ ಪನೊಡಾಯಿನೈನ್ ನನೊರ ನಿನೆಪು ಮಲ್ತೋಂಡೆ. ಇಲ್ಲದ ಉಲಾಯಿ ಬತ್ತೆ. "ಒಂಜಿ ಸಂಗತಿಯಾಂಡತ್ತ" ಪಂಡೆ ಮೆಗ್ಯೆ. ಮಂಚೊಗು ದಾಲ ಖರ್ಚ್ ಹೆಚ್ಚ ಆದಿಪ್ಪೊಡುಂದ್ ತೋಜಿಂಡ್ ಎಂಕ್. "ದಾನೆ ಆಂಡ್" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡೆ. ಮೆಗ್ಯೆ ಪಂಡೆ "ಅಂದಾ, ಅಣ್ಣ...ನಿನ್ನ ಪೊಸ ಇಲ್ಲದ್ ಪೊಸ ಮಂಚವು ಮಲ್ಪಾಯೆ. ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲು ಮಲ್ದಿ ಜನಾರ್ದನೆ. ಕಜ್ಜಿಲ್‌ದ ಪೊರ್ಲು ಪಂಡ ಮಿನಿ. ಇನಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನಿನ್ನ ಇಲ್ಲಡೆ ಶಂಕರೆ ಟೆಂಪೊಡು ಪತೋಂದು ಪೋತೆ..ಎಂಚ ಪೊರ್ಲಾತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ".

ಮೆಗ್ಯೆ ಪನೊಂದೇ ಇತ್ತೆ. ಎನ್ನ ಕೆಬಿಕ್ ದಾಲಾ ಕೇನೊಂದಿತ್ತಿಜಿ; ಕಣನೀರ್ ದಿಂಜಿ ಎನ್ನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ದಾಲಾ ತೋಜೊಂದಿತ್ತಿಜಿ...

ಅಪ್ಪದ ಬರ್ಸ ಬೆಲ್ಲದ ಬರ್ಸ

✍ **ಉಮೇಶ ರಾವ್, ಎಕ್ಕಾರ್**

ಒಂಜಾನೊಂಜಿ ಊರು. ಊರುಡೊರ್ತಿ ಪರಬ್ಬು. ಪರಬ್ಬಗೊರಿ ಮಗೆ. ಪರಬ್ಬು ಅಪ್ಪೆ ಬಾರಿ ಬುದ್ದಿವಂತೆದಿ. ಮಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಹೆಡ್ಡೆ. ಮೂಡಾಯಿ ಪಡ್ಡಾಯಿ ತೆರಿಯಂದಿನಾಯೆ. ಮಗೆ ಬೆನ್ಪುಜೆ ಆಂಡ ಉಣರೆ ತಿನರೆ ಭರ್ತಿ ಬೋಡು. ಇಂಚ ಕೆಲಸ ಇಜ್ಜಂದೆ ಮಗೆ ತಿರ್ಗುನ, ಅಪ್ಪೆಗ್ ಸರಿ ತೋಜುಜಿ. ಎನ್ನ ಮಗೆಲಾ ನಾಲ್ ಕಾಸ್ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ಪಡ್ ಪನ್ಪಿ ಆಸೆ ಅಪ್ಪೆಗ್. ಐಕಾತ್ರ ಒಂಜಿ ದಿನ ಸಾಮಾನ್ ಪೂರಾ ಕೊನತ್ತ್‌ದ್ ಚಕ್ಕುಲಿ ಮಲ್ತೊಲು. ಮಗನ್ ಲೆತ್ತದ್ ಚಕ್ಕುಲಿದ ಚೀರಾವುನು ಕೊರುದು ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ ಬೇರ ಮಲ್ಪುಲಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಡಪುಡಿಯೊಲು.

ದಡ್ಡೆ ಮಗೆ ಚಕ್ಕುಲಿದ ಚೀರಾವು ಪತೊಂದು ಚಕ್ಕುಲಿ ಬೋಡೆ ಚಕ್ಕುಲಿ, ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೊಬ್ಬೆಪಾಡೊಂದು ಮಾರ್ಗೊಡು ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆ. ಎದುರುಡು ಒಂಜಿ ನಾಯಿ ಬರೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ನಾಯಿಗ್ ಚಕ್ಕುಲಿದ ಪರಿಮಳ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ದಡ್ಡನ ಕೈತಡೆ ಬತ್‌ದ್-ಕುಂಯಿ ಕುಂಯಿ ಪಂಡ್‌ಡ್. ನಾಯಿ ಯನಟ ಚಕ್ಕುಲಿದ ಬೇರೊಗು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ನಾಯಿಯಣ್ಣ ಈರೆಗ್ ಚಕ್ಕುಲಿ ಬೋಡೆ ಪಂಡದ ಕೇಂಡೆ. ನಾಯಿ ಬೀಲ ಬೀಜಾದ್ ಕುಂಯಿ ಕುಂಯಿ ಪಂಡ್. ಚಕ್ಕುಲಿ ಪೂರಾ ನಾಯಿಗ್ ಪಾಡಿಯೆ. ನಾಯಿಯಣ್ಣ ಯೆನ್ನ ಚಕ್ಕುಲಿದ ಕಾಸ್ ಕೊರ್ದು ಬುಡ್ಲೆ ಪಂಡೆ. ನಾಯಿ ಕುಡ ಕುಂಯಿ ಕುಂಯಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬುಲ್ತುಂಡ್. ಹಾಂ ಈರೆಡ ಪಣವು ಇಜ್ಜೇ ಎಲ್ಲೆ ಕೊರ್ಪರಾ? ಆವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಜಿ ಕೈಟ್ ಪತೊನಂದೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತೆ. ಮನದಾನಿಲಾ ಅಂಚೆನೆ ಚಕ್ಕುಲಿ ಪತೊಂದ್ ಪೇಂಟೆಗ್ ಪೋಯೆ. ಕುಡಲಾ ನಾಯಿ ತಿಕ್‌ಂಡ, ಚಕ್ಕುಲಿ ನಾಯಿಗ ಪಾಡಿಯೆ. ಕಾಲಿ ಕೈಟೇ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತೆ.

ಚಕ್ಕುಲಿ ಏತ್ ಮಲ್ತ್ ಕೊಂಡರ್ದಲಾ ಮಾರ್‌ದ್ ಪೋಪುಂಡ್. ಆಣ್ ಕಾಸ್ ದಾದ ಮಲ್ಪುವೆ? ಇಲ್ಲಡೆ ಮುಕ್ಕಾಲ್‌ಲಲ್ ಕೊನಪುಜಿ. ಉಂದೆನ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಲ್ಪೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆ ಮಗನೊಟ್ಟಿಗೆ ಪಿದಾಡಿಯೊಲು.

ಸಾದಿಟ್ ನಾಯಿ ತಿಕ್‌ಂಡ್. ಇಂಬ್ಯನ್ ತೂದು ಕುಂಯಿ ಕುಂಯಿ ಪಂಡ್‌ಂಡ್. ಹೆಡ್ಡೆ ಮಗೆ ನಿಕ್ಕ್ ಚಕ್ಕುಲಿ ಬೋಡಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೂರಾ ಚಕ್ಕುಲಿ ನಾಯಿಗ್ ಪಾಡಿಯೆ. ನಾಯಿ ಬಾರಿ ಸಂತೆಸೊಡು ಚಕ್ಕುಲಿ ತಿಂದ್‌ಡ್. ಪರಬ್ಬು ಅಪ್ಪೆಗ್ ಮಗನ ಬೇರದ ಕತೆ ತೆರಿಂಡ್. ಕೋಪ ನೆತ್ತಿಗೇರ್‌ಂಡ್. ನಿಕ್ಕ್ ನನ ಜೀವ ಉಪ್ಪುನಗ ಬುದ್ಧಿ ಬರಂದ್. ಯಾನ್ ಸೈತಿ ಬೊಕ್ಕನೆ ಬುದ್ಧಿ ಬರು. ಬೇರೊಗುಂದು ಕೊರಿನ ಚಕ್ಕುಲಿನ್ ನಾಯಿಗ್ ಪಾಡುವನಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುಣ್ಕೆದ ಅಡರ್‌ಡ ಮಗಕ್ ಸರಿ ಪೆಟ್ಟ್ ಪಾಡಿಯೊಲು. ಮಗೆ ಜೋರು ಬುರ್ತೆ.

ನಾಯಿಯಣ್ಣ ನಾಯಿಯಣ್ಣ ಈರೆದಾವೆರೆ ಯಾನ್ ಈತ್ ಪೆಟ್ಟ್ ತಿಂದೆ, ಈ ಕಷ್ಟ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡೆ. ನಾಯಿ ದಾಲ ಪೋಡಿಯಡ ಯನ್ನೊಟ್ಟುಗ್ ಬಲ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಯಿನ ಕುಂಟುಪತ್‌ದ ಒಯಿತ್‌ಂಡ್. ಹೆಡ್ಡೆ ನಾಯಿದೊಟ್ಟುಗು ದೂರ..ದೂರ..ಬಾರಿ ದೂರ ಪೋಯೆ. ಕಾಡ್ ಸೇರ್‌ಯೆ. ಕಾಡ್‌ದ ನಡುಕ್ ಪೋದು ನಾಯಿ ಕಾರ್‌ಡ್ ಕೆರೆತ್‌ಂಡ್. ಬಂಗಾರದ

ಪಣವುದ ಬಾಜನ ತಿಕ್ಂಡ್. ನಾಯಿ ಅವೆನ್ ತನ್ಕ್ ಚಕ್ಕುಲಿ ಕೊರಿನ ಹೆಡ್ಡಗ್ ಕೊರುಂಡು. ಬಾರಿ ಸಂತೆಸ ಆಂಡ್..

ಬಲ್ತೊಂದು ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತೆ. ಅಪ್ಪೆಡ ನಡತಿನ ಕತೆ ಪಂಡೆ. ಪಣವುದ ಬಾಜನ ಕೊರಿಯೆ. ಈ ಸುದ್ದಿನ್ ಮಗೆ ಗುಟ್ಟುಡು ದೀಯೊನಯೆ. ತಾನ್ ಸಾಲ ಕೊನತಿನಾಕುಲೆಗ್ ತೆರಿಂಡ ತನ್ನ ಮಲ್ಲ ತೊಂದರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪರಬ್ಬು ಎಣ್ಣೆಯೊಲು.

ಮಗೆ ನಿದ್ರೆ ಮಲ್ತೆ. ಅಪ್ಪೆ ಅಪ್ಪ ಮಲ್ತೊಲು. ರಾತ್ರಿ ಒಂಜೊಂಜೆ ಅಪ್ಪೊನು ಮಗನ ಬಾಯಿಗ್ ದೀಯೊಲು. ಉಂದ ದಾದ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆಡ ಮಗೆ ಕೇಂಡೆ? ದಾಲಜ್ಜಿ ಮಗ ಇನಿ ಅಪ್ಪದ ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ಂಡ. ಅವೆನ್ ನಿಕ್ಕ್ ಕೊರ್ಪಿನಿ ಪಂಡೊಲು. ವಂತೆ ಪೊರ್ತು ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಪ್ಪೆ ಮಗನ ಬಾಯಿಗ್ ಬೆಲ್ಲದ ತುಂಡು ದೀಯೊಲು. ಕುಡ ಮಗೆ ಕೇಂಡೆ? ಉಂದ್ ದಾದ. ಇಜ್ಜಿ ಮಗಾ ಇನಿ ಬೆಲ್ಲದ ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಅವ್ವೆ ನಿನ್ನ ಬಾಯಿ ಚೀಪೆ ಆಪುನಿ ಪಂಡೊಲು.

ಮನದಾನಿ ಹೆಡ್ಡೆ ಮಗೆ ಮಾತೆರೆಡಲಾ ತನ್ಕ್ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ತಿಕ್ಕಂಡ್. ಬೆಲ್ಲದ ಬರ್ಸ ಬೈದ್‌ಂಡ ಅಪ್ಪದ ಬರ್ಸ ಬೈದ್‌ಂಡ್ ಪಣೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ಸಾಲದಾಕುಲು ಒರಿ ಒರಿಯೇ ಬರ್ರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ಪರಬ್ಬುಡ ಕೇಂಡೆರ್ ನಿನ್ನ ಮಗಕ್ ಕೊಪ್ಪರಿಗ ತಿಕ್ಕದ್‌ಂಡ್‌ಗೆ! ಅತ್ತಾ? ದೆತೊಂದಿನ ಸಾಲ ಪಿರ ಕೊರು ಪಂಡೆರ್. ಪರಬ್ಬು ಸಾಲದಾಕುಲೆಡ ಪಂಡೊಲು. ನಿಕುಲುಲಾ ಹೆಡ್ಡ ಮಗನ ಪಾತೆರ ನಂಬುವರತ್ತಾ? ಏಪ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ತಿಕದಿನ? ಕೇನ್‌ಲೆ ಪಂಡೊಲು. ಮಗೆ ಪಂಡೆ ತೂಲೆ ಆನಿ ಬೆಲ್ಲದ ಬರ್ಸ ಅಪ್ಪದ ಬರ್ಸ ಬೈದ್‌ಂಡ್ ಅತ್ತೆ ಆನಿ ಪಂಡೆ. ಸಾಲ ಕೊರ್ತಿನಾಕೊಲು ಬಂಜರ ತೆಲ್ತೆರ್. ಬೆಲ್ಲದ ಬರ್ಸ ಅಪ್ಪದ ಬರ್ಸ ಏಪ ಬೈದಿನಿ? ಈ ಹೆಡ್ಡಗ್ ಕನ ಕಟ್‌ದಿನಿ ತೋಜುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಣ್ಣೆಯೆರ್. ಪರಬ್ಬು ಪಂಡೊಲು ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ತಿಕ್ಕ್‌ದಿಜಿ ಪಂಡ್‌ಡ ನಂಬುಜರ. ಗೊತ್ತಾಂಡಾ? ಬೆಲ್ಲದ ಬರ್ಸ ಅಪ್ಪದ ಬರ್ಸ ಏಪಾಂಡಲಾ ಬರ್ಪುಂಡಾ? ಆಯೆ ಹೆಡ್ಡೆ. ಸುಳ್ಳು ಪನ್ಪಿನಿ. ನಿಕುಲುಲಾ ನಂಬುವರತ್ತಾ? ಉಂದೆನ್ ಕೇಂಡದ್ ಸಾಲ ಕೊರ್ತಿನಾಕುಲೆಗ್ ಹೆಡ್ಡೆ ಪನ್ಪಿನಿ ಸುಳ್ಳು. ಪರಬ್ಬು ಅಪ್ಪೆ ಪನ್ಪಿನ ಸತ್ಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿಂಡ್. ಅಪ್ಪದ ಬರ್ಸಲಾ ಬೈದ್‌ಜಿ. ಬೆಲ್ಲದ ಬರ್ಸಲಾ ಬೈದಜಿ. ಹೆಡ್ಡಗ ಬಂಗಾರದ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆಲಾ ತಿಕ್ಕ್‌ದಿಜಿ. ಉಂದು ಪೂರಾ ಸುಳ್ಳು ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಂಡೆ ಕಿರ್‌ಂಬೊಂದು ಪಿರ ಪೋಯೆರ್.

ಪದೋಲಿ

✍ ಡಾ. ಎಸ್. ಎನ್. ಅಮೃತ ಮಲ್ಲ

"ಅಪ್ಪಾಜಿ, ಈ ತಿಂಗೊಲ್ಡ್ ಎಡ್ಡೆ ದಿನ ಕೇಂಡ್ದ್ ಪದೋಲಿ ಕಟ್ಯೇರ ಕೆಸರ್ ಕಲ್ಲ್ ಪಾಡೋಡು. ಅಸ್ರಣ್ಣೆರ್ ಎಲ್ಲೆ ಕಾಂಡೆ ಬರ್ಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ತೇರ್. ಇವೊಡೇ ಪದೋಲಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಧರ್ಮನೇಮ ಕೊರೋಡೆ. ಅಮ್ಮೆರ್ಲಾ ಅಂಚನೆ ಆವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪರಕೆಲಾ ಪಂಡೊಂದೆರ್. ಈರ್ ಖಂಡಿತಾ ಮನಸ್ ಕೊರೊಡು".

ಜವ್ವನ್ಯೆ ರಾಜವರ್ಮೆ ಕಾಂಡೆ ಕಂಡದಂಚಿ ಪೋದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಟಿಲ್ದ ಕೋಣೆಡ್ ಗಂಜಿ ಉಣ್ಣೊಂದು ಆಯೆನ ಅಮ್ಮೆರಾಯಿನ ನೇಮಣ್ಣ ಪೆರ್ಗಡೆರೆಡ ಪನ್ಪೆ. ನೇಮಣ್ಣೆರ್ಲಾ ಗಂಜಿ ಉಣ್ಪರ ಅಟಿಲ್ದ ಕೋಣೆಡ್ ಇತ್ತೆರ್. ಕಾಂಡೆದ ಏಳ್ ಗಂಟೆ ಆದುಪ್ಪು.

"ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಮಾಗಣೆ ಗುರಿಕಾರ್ನಕ್ಲು ಪದೋಲಿ ಕಟ್ಟುಂದೆ ಭೂತೊಲೆಗ್ ಕೋಲ, ನೇಮ, ಪರ್ವ ಕೊರೊಂದಿಜ್ಜೆರಾ? ನಮೊನ ತೋಟದ ಕೆಲಸ ಒರಿದುಂಡ್. ಅವ್ವೆ ದೇಂಗೊಂದುಂಡು. ನನಲಾ ರಡ್ಡ್ ವರುಸೊ ಕಡತ್ತ್‌ದ್ ಪದೋಲಿ ಕಟ್ಟುನ ನಿರ್ಧಾರೊಗ್ ಬರ್ಕೊ. ರಾಜವರ್ಮೆ-ಇತ್ತೆನೇ ಆವೊಡು ಪನ್ಪಿನೈಕ್ ದಾಲಾ ಅರ್ಥ ಇಜ್ಜಿ. ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪುಂದೆ ಕೈ ಪಾಡುನ ಬೊಡ್ಚಿ" ನೇಮಣ್ಣ ಪೆರ್ಗಡೆರ್ ತನ್ನ ಮಗಕ್ ಉತ್ತರ ಕೊರಿಯೆರ್. ಒಂತೆ ಸಮಯ ಮೌನ. ರಾಜವರ್ಮೆ ಗಂಜಿ ಉಂಡುದು ಬಟ್ಟಲ್ ಅಲ್ಲೇ ಬುಡ್ದು ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತೆ. ದಾನ್ಯೊ ಆಯಗ್ ಮನಸ್‌ಗ್ ಸರಿ ಆಪಿನ ಪಾತೆರೋ ಅಪ್ಪಾಜಿ ಕೊರಿಜೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಬೇಜಾರ್ ಆಂಡುಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಯನ ಅಪ್ಪೆ ಅಪ್ಪಿಯಕ್ಕಗ ತೆರಿಂಡ್.

ಮಾಗಣೆದ ಗುರಿಕಾರ್ ಆಯಿನ ಚಂದಪ್ಪ ಅಜಿಲೆರ್ ಭಾರಿ ಮಲ್ಲ ಕುಳಾವರ್. ಆರೆಗ್ ಸಾವಿರ ಮುಡಿ ಹುಟ್ಟುವಳಿ! ಬಜ್ಜೆದ, ತಾರೆದ ತೋಟೊ ಮಲ್ತದ್ ಎಡ್ಡೆ ಬುಳೆ ದೆಪ್ಪೆದೆರ್! ಆರೆನ ಜೋಕುಲು ಕಾಲೇಜು ಕಲ್ಪೊಂದುಲ್ಲೆರ್. 'ಆರೆಗ್ ಬೊಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಉಂಡು' ಪಾತೆರ ಊರುದಕ್ಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಮಾಗಣೆ ಪಂಡ್‌ಂಡಾ ಪತ್ತ್ ಪದಿನೈನ್ ಗ್ರಾಮೊಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲ್, ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲುಲು ನಮೊ ಊರುಡು ಉಂಡತ್ತೆ? ಗುತ್ತು, ಬರ್ಕೆದ ಇಲ್ಲುಲು ಮಾಗಣೆದ ಇಲ್ಲರ್ದ್ ತಿರ್ತ್! ಆಂಡಾ ಮಾಗಣೆದ ಇಲ್ಲದಕ್ಲು ಗುತ್ತುಲೆನ ಇಲ್ಲ್‌ದಕ್ಲೆಗ್ ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊರೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯೊ ಉಂಡು. ಚಂದಪ್ಪ ಅಜಿಲೆರ್ ಮಾಗಣೆ ಗುರಿಕಾರ್ ಆದಿತ್ತೆರ್ಂಡಲಾ ಬಜೀ ಪಾಪದಕ್ಲೆನ, ಬೆಂದ್‌ದ್ ತಿನ್ಪಿನ ಸಂಸಾರದಕ್ಲೆಡಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ಕೇಂಡಿನಾರ್. ಊರು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಾಗಣೆ, ಗುತ್ತು, ಬರ್ಕೆ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಸೀಮೆಡ್ ಪುದರ್ ಉಪ್ಪುನವು ಮಾಗಣೆದ ಇಲ್ಲ್‌ದಕ್ಲೆಗ್, ಅಂಚಾದ್ ಮಾಗಣೆ ಗುರಿಕಾರ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪುವೆರ್. ನಮೊ ಮಾಗಣೆದ ಚಂದಯ್ಯ ಅಜಿಲೆರ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಸೀಮೆಡ್ ಸಾಪ್ಕರೆ. ಅಂಚನೇ ಮಲ್ಲಮಟ್ಟ ತೋಜಿಪಾವಂದೆ ಬಡಪತ್‌ದ ತಿರ್ಲ್ ತೆರಿನಾರ್. ಗುರಿಕಾರ್‌ರಾದ್ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನ ಮಲ್ಪಿನಂಚಿನ ಯೋಗ್ಯತೆ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ಅಜಿಲೆರ್ ಪಂಡಿ ಪಾತೆರೊನು ದಂಟುನಕ್ಲು ಮಾಗಣೆದ ಗುತ್ತು, ಬರ್ಕೆದಕುಲುಲಾ ಅತ್ತ್!! ಹಳ್ಳಿದ ವಾಡಿಕೆಡ್ ಭೂತೊಲು ಪ್ರತಿಪೊರ್ಯಾನ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಪೊಕ್ಕಡ್‌ಂದಿನೈನ್ ಮಲ್ಪಿನಂಚಿನವು ಪನ್ಪಿನ ನಂಬಿಕೆ

ಉಂಡು. ಭೂತೊಗು ಕೊರ್ಪಿನಂಚಿನ ಪರ್ವ ಅಂಚನೇ ಸಂಕ್ರಾಯೆದಪಗ ಆಗೆಲ್ ಬಲುಸುನೈನ್ ಮಸ್ತ್ ಕಾಲೊರ್ದೆ ನಡಪಾವೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಭೂತಸ್ಥಾನೊಗು ದಿಂಜ ಪವಿತ್ರ ಕಲ್ಪನೆ ಕೊರ್ತಿನಂಚಿನ ಹಿರಿಯಕ್ಲೆನ ಸಾದಿನೇ ಇನಿಕ್ಲಾ ಇಲ್ಲಾದಕ್ಲು ಕಷ್ಟೊಡೋ ಸುಖೊಟ್ಟೊ ನಡಪಾವುಂದು ಉಲ್ಲೆರ್. ಈ ಭೂತಸ್ಥಾನೊಗು 'ಪದೋಲಿ' ಪನ್ಪೆರ್. ಭೂತೊಲೆನ್ ನಂಬಿನಕ್ಲು ಭೂತೊದ ಪ್ರತಿರೂಪಲೆನ್, ಪದ್ದಾಯಿಲೆನ್, ಮಣಿ, ತಾನಾದಿಗೆ ದೀವ್ಯೆರ ಮಲ್ತಿನಂಚಿನ ಮಂಚಾವು ಉಪ್ಪುಂಡು. ದಿನೊಲಾ ಕಾಂಡೆ, ಬಯ್ಯಗ್ ದೀಪ ದೀದ್ ಸಂಸಾರಗೋ ಬರ್ಪಿನಂಚಿನ ಕಷ್ಟ-ದುಃಖಲೆನ್ ಪರಿಹಾರ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲ್ಲಿಸಾವೆರ್. ಇಂಚ ಸಂದಿನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಡ್ದ್ ಸಂಸಾರೊಗ್ ಸುಖ, ಭಾಗ್ಯ ತಿಕ್ಕುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ನಂಬಿಕೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ನಡತ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ತ್ತೆ? ರಾಜವರ್ಮಗ್ ಕಷ್ಟ-ದುಃಖ ಪಂಡ್‌ದ್ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಆಯನ ಅಮ್ಮೆರ್ ನೇಮಣ್ಣ ಪೆರ್ಗಡೆ ಪಂಡಾ ಊರುಡು ಎಡ್ಡೆ ಸಾಗ್ವಳಿದಾರ್. ಪೆರ್ಗಡೆರೆಗ್ ಇರ್ವ ಮುಡಿ ಬಯಲ್ ಸಾಗ್ವಳಿ, ನಾಲ್ ಮುಡಿ ಬೊಮ್ಮ, ತಪ್ಪು ಕನಕ್ಕಗ್ ಸುಯಾರ್ ಪದಿನೈದ್ ಎಕರೆ ಗುಡ್ಡೆ ತನ್ನ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆರ್ದೆ ಅನುಭೋಗೊಗ್ ಇತ್ತಂಡ್. ಅಂಚನೇ ಒಂಜಿನೆ ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲ್! ಪರಮಟ್ಟದ ಇಲ್ಲ್ ಆಂಡಲಾ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಆಯ ಪೊರ್ಲ್‌ದ್ ಪಡಿಪ್ಪೆರೆ, ಚಾವಡಿ, ಕೊಟ್ಯ, ಕಿದೆ ಪೂರಾ ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಜಾಗೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಜಾನುವಾರ್ ಸಾಂಕುನ ಮೋಕೆ ಇತ್ತಿನ ಪೆರ್ಗಡೆರ್ ಕಂಬಳಗಾದ್ ರಡ್ಡ್ ಜತೆ ಗಿಡ್ದೆರ್ಲೆನ್‌ಲಾ ಕಟ್ಟ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಪರತ್ ಭೂತೊದ ಮಂಚಾವು, ಭೂತೊಲೆನ ಪದ್ದಾಯಿ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಯ ಕೋಣೆಡ್ ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಗುತ್ತು ಇಲ್ಲ್ ಆಯಿನೈಟ್ ಊರುದ ನೇಮಲೆಗ್ ದಿನ ನಿಘಂಟ್ ಮಲ್ತಿನಾನಿ ಪೆರ್ಗಡೆರ್ ಪದ್ದಾಯಿಲೆನ್ ಕೊರ್ಪವೆರ್. ಕೆಲವು ಬೋಡಾಯಿನಕ್ಲೆನ, ಮುಟ್ಟ ಸಂಬಂಧದಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲಾಡೆಗ್ ಪೋದು ಬರ್ಪೆದೆರ್. ಪೆರ್ಗಡೆರ್ ಬತ್ತೆರ್ ಪಂಡಾ ಆ ಇಲ್ಲಾದಕ್ಲೆಗ್ ಭಾರಿ ಸಂತೋಷ ಆವೊಂದಿತ್ತಂಡ್. ಊರುದ ಅಸ್ರಣ್ಣೆರ್ ಪೆರ್ಗಡೆರೆ ಪಾತೆರ ಮೀರಂದೆ, ಊರುದ ಭೂತೊಲೆನ ಕೆಲಸಲೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಪೆರ್ಗಡೆರೆನ ಬೊಕ್ಕ ಅಸ್ರಣ್ಣೆರೆನ ಬಾಂಧವ್ಯ ಎಡ್ಡೆಡ್ ನಡತ್ತೊಂದಿತ್ತಂಡ್.

ನೇಮಣ್ಣ ಪೆರ್ಗಡೆರೆಗ್ ತನ್ನ ಮಗೆ ರಾಜವರ್ಮೆ ಪಂಡಿನ ಪಾತೆರೊನು ಒರಿಪ್ಪಾದ್ ಕೋರೊಡುಂದು ಮನಸ್‌ಡ್ ಇತ್ತಂಡ್. ಆಂಡಾ ಈವೊಡೇ ಕೆಲಸ ಕೈಗೂಡು ಪನ್ಪಿನವು ಸಂಶಯವಾದಿತ್ತಂಡ್. ಪೆರ್ಗಡೆರ್ ದಾನಾಂಡಲಾ ನೆವನ ನಾಡ್ದ್ ಕೆಲಸ ಒರಿಪ್ಪಾವ್ಯೆರ ಸುಳ್ಳು ಪಣ್ಣೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇನಿಮುಟ್ಟ ಸುಳ್ಳು ಪಾತೆರ ಪಣಂದಿನಾರೆಗ್ ತನ್ನ ಮಗಟ್ಟನೇ ಸುಳ್ಳು ಪನ್ಪಿನವು ಎಂಚಾಂದ್ ತೋಜಿಂಡ್.

"ಸತ್ಯದ ನೆಲೆಯಾಯಿನ ನಮೊ ನಾಡ್‌ಡ್ ಏಪಗ್‌ಲಾ ಯಾನ್ ಸುಳ್ಳು, ಮೋಸ, ವಂಚನೆ ಮಲ್ಪುಯೇ" ಪೆರ್ಗಡೆರೆ ಅಪಗಪಗ ಊರುದಕ್ಲೆಡ ಪಣೊಂದಿತ್ತೆರ್. ರಾಜವರ್ಮನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಆಯಿನ ಅಮ್ಮೆರ್ ನೇಮಣ್ಣೆರ್ "ತೂಲಾ ರಾಜವರ್ಮ, ನಮೊ ಕಷ್ಟನೋ ಸುಖನೊ ಮೂಜಿ ಪೊರ್ತುಲಾ ಬಂಜಿ ದಿಂಜಾವೊಂದುಲ್ಲ. ದೇವೆರ್, ದೈವೊಲು ನಮನ ಕೈ ಬುಡ್ತಿಜೆರ್. ಹಿರಿಯಾಕ್ಲ ಕೊರ್ತಿನ ನೆಲಟ್ಟ್ ಕೃಷಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜೀವನೊ ನಡಪಾವೊಂದುಲ್ಲ. ನಿನ ಅಮ್ಮ ಅಪ್ಪಲಾ, ಮಲ್ಲ ಕುಟುಂಬದಾಲಾಂಡಲಾ ಎನ್ನ ಕೈ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಇನಿಕ್ ಮೂಪ್ಪತೈನ್ ವರ್ಸೊ

ಸಂದಂಡಲಾ ಆಲೆಗ್ ಯಾನ್ ದಾಲಾ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ತ್‌ತಿಜಿ. ನಿಕ್ ಇರ್ವತ್ತೆಣ್ಮ ವರ್ಸೊ. ನಿನ್ನ ಪಳಿಕ್ ಮೂಪ್ಪತ್ಮತ್ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊ. ನಿನ್ನ ಸಂಗಡಿಗ್ ಇರ್ವತ್ತೈಣ್ ವರ್ಸೊ. ಆಂಡಲಾ ನಂಕ್ ವಾ ವಿಥೊಟ್ಟುಲಾ ಮಸ್ತ್, ಖಿಸ್ತ್ ಕಷ್ಟ ಬೈದಿಜಿ. ಅತ್ತಾ? ದುಂಬಾಗ್ ಪದೊಲಿ ಕಟ್ಪಾವುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ಪುಗ ಆವಾಂದಾ" ಪಂಡದ್ ವಿನಮ್ರ ಪಾತೆರ ಪಣ್ಬೇರ್. ರಾಜವರ್ಮನ ಸಂಗಡಿಪಳಿಕ್ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ತದಿತ್ತೆರ್. ಅಕ್ಲ ಅಕ್ಲೆನ್ ಸಂಸಾರ ಪೋಲ್ಲುಡು ನಡಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಈತ್ ಕೇಂಡದ್ ರಾಜವರ್ಮೆ ಮಣೆಪಂದೆ ಕುಲ್ಲುವೆನಾ? ಆಯನ ಸ್ವಭಾವೊ ಪೆರ್ಗಡೆರ್‌ಲೆಕ್ಕೊ ಸ್ಮರಣೆ ಮಲ್ಪುನವು ಅತ್ತ್.

"ಅಪ್ಪಾಜಿ, ಅಸ್ರಣ್ಣೆರ್ ಪನ್ಪಿನೈನ್ ಕೇಂಡ್ದ್ ನಿರ್ಣಯ ಮಲ್ಪುಗ. ಈವೊಡೇ ಪದೋಲಿ ಕಟ್ಟುನೈಕ್ ದಾಲಾ ಅಡ್ಡಿ ಬರಂದ್. ದೈವೊಲು ನಂಕ್ ಖಂಡಿತಾ ಸಹಾಯ ಮಲ್ಪುಂಡು." ರಾಜವರ್ಮನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದ ಪಾತೆರೊ.

ಪೆರ್ಗಡೆರ್ ಅಲ್ಪರ್ದ್ ಲಕ್ಕದ್ ಉಲಾಯಿ ಪೊಯೆರ್. ಪೆರ್ಗಡೆರ್ ಗುರ್ಕಾದಿಡ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇನುನ ಪ್ರಸಂಗೊಲು ಇಪ್ಪೆದೊ. ಅಂಚನೆ ಅಪ್ಪಯಕ್ಕಡ ಈ ವಿಚಾರೊಡು ಅಭಿಮತೊ ಕೇನುನ ತಪ್ಪ್ ಆವಾಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ನಿರ್ಧಾರೊಗು ಬತ್ತೆರ್. ಪದೋಲಿ ಕಟ್ಟುನೈನ್ ಒಂಜಿ ವರ್ಸೊ ಪಿರ ದಿವೊಲಿ. ಆಂಡಾ ಪೊಸತ್ ಬಜೈದ ತೋಟ ಮಲ್ತಿನೈರ್ದಾವರ ಆೖತ ಕೆಲ್ಸ ಪಿರ ಒರಿಯರ್ ಬಲ್ಲಿ ಅತ್ತೆ? ಸಾಗುವಳಿ, ತೋಟದ ಕೆಲ್ಸ ಪಂಡಾ ಹಳ್ಳಿಡ್ ಬೆನ್ನಿನಕ್ಲೆಗ್ ಪೊರ್ತುಗ ಪೊರ್ತುಗು ಆೖಕ್ ಸಾಗು ಮಲ್ತೊಂದೆ ಇಪ್ಪೊಡುಂದು ತೆರಿಯಂದೆ ಪೋವಾ?

ನಮ ನಂಬಿ ದೈವೊಲು ಮಣ್ಣದ ಫಲ ತುವಾಂದೆ ಪರಕೆ ಸಂದದೇ ತೀರೋಡು ಪಂಡದ್ ಪೊಯಿತ್ತ್ ದೆತೊನೈಯೆರ್. ಕಾಲಾವಧಿ ಪರ್ವ, ಕೊರ್ಪಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಡತ್ತೊಂದೆ ಬೈದ್‌ಂಡ್‌ತ್ತಾ ಇಂಚ ಪೆರ್ಗಡೆರ್ ಮಸ್ತ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆನ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಲೆ ವಿನಿಯೋಗ ಆನಿರ್ದ್ ಇನಿ ಮುಟ್ಟಲಾ ಸಾಗೊದುಂಡು. ಪೊಸತ್ ಭೂತದ ಪದೋಲಿ ಮಲ್ಪುನ ವಿಚಾರೊಡು ನೇಮ ಆನಾಗ ಭೂತೊಲು "ವಾಕ್ ಒರಿದಂಡ್-ಪರಕೆ ಸಂದಾಲೆ" ಪನ್ಪಿನೈನ್ ಸಾರ್ದ್ ಕೇನ್‌ದಿಜೊ. ರಾಜವರ್ಮಗ್ ಪದೋಲಿ ಕಟ್ಪದೇ ತೀರೊಡು ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೊ ದಾಯೆ ಪನ್ಪೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೆರ್ಗಡೆರ್‌ಗ್ ಅರ್ಥ ಆಯಿಜಿ. ಒಂಜಿ ನಮೂನೆದ ಎದರ್‌ಕತೆದ ನುಡಿಕಟ್ಟ್‌ದ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಎಂಚ ಬೇಗ ಉತ್ತರ ತಿಕ್ಕುಜೋ ಅಂಚನೇ ಪೆರ್ಗಡೆರ್ ಸಂದರ್ಭೊನು ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್ ಪರಿಹಾರ ಮಲ್ಪುನೈಕ್ ಬುಡೆದಿಡ್‌ನೆ ಕೇನುನ ತೀರ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆರ್.

ಊರುದ ಅಸ್ರಣ್ಣೆರ್ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್! ಆರೆಗ್ ಅಪಗನೇ ಐವ್ವೊ ವರ್ಸೊ ಪ್ರಾಯ ಕರೀದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ದಿನೊಕ್ಕು ಇರ್ವೊ ಮೈಲ್ ನಡತ್ತೊಂದು ಇತ್ತಿನಾರ್ ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಕಂಡದಂಚಿ ಪೋದು, ತೋಟದ ಸುತ್ತ ತಿರ್‌ಗ್‌ದ್ ಮೀದ್ ದೇವೆರೆನ್ ಪೂಜೆ ಮಾಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಏಳ್ ಗಂಟೆಗ್ ನೆರೆಕರೆದಕ್ಲು ಅಸ್ರಣ್ಣೆರ್ ಲಕ್ಕ್‌ದೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಗೊತ್ತಾವೊಡಾಂಡ ಕಷ್ಟ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಮಣೆ ಆಡಾವುನ ಶಬ್ದ ಫರ್ಲಾಂಗ್ ದೂರೊಗೆ ಕೇನೆದಂಡ್. ಆರೆನ ಬುಡೆದಿ ಶಾರದಮ್ಮ ಮಸ್ತ್ ಕೆಲ್ಸ ಮಲ್ಪುನಾರ್. ಕಿದೆಟ್ ಪೆತ್ತಕೈಕಂಜಿ ಆರೆಗ್ ಬೋಡೇ. ಅವ್ವೆನ್ ಸಾಂಕುನ, ಪಜೀರ್ ಕನಪ್ಪುನ, ಬಾಜೆಲ್ ಕೊರ್ಪುನ ಪೂರಾ

ಕೆಲ್ಸಲೆನ್ ಆರೆ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರೆಗ್ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಉಲಾಯಿದ ಕೆಲ್ಸ ಆಂಡಲಾ ತನ್ನ ಕಂಡನಿ ಮಸ್ತ್ ಬೆನ್ಪುನೈರ್ದಾವರ ಆರೆನ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪುನವು ಭಾಗ್ಯಂದೇ ಎಣ್ಣ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಜೋಕ್ಲು ದೂರದ ಮದರಾಸ್‌ಡ್ ಹೋಟೇಲ್‌ದ ಮಾಣಿ ಆದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಮೂಜಿ ಆನುಲಾ ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋದ್ ಕಲ್ಪೊಂದುಲ್ಲಾ ಇತ್ತೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿನಕ್ಲು ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಶಾರದಮ್ಮಗ್ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆಲು ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಬೇಜಾರ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಆೈಕ್ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್ ತನ್ನ ಸಂಗಡಿನ ಪೊಣ್ಣು ಮಗಳೆನ್ ಇಲ್ಲಾಡ್ ಕುಲ್ಲಾದ್ ಸಾಲೆಗ್ ಕಡುಪುರ್ದು ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಆ ಕಾಲೊಡು ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್ ಪಂಡಿನ ಪಾತೆರೊನು ಗುರಿಕಾರ್‌ನಕ್ಲು ಮೀರಾವೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್‌ಗೆ. ಮಾಗಣೆ ಗುರಿಕಾರ್ ಆಯಿನ ಚೆಂದಪ್ಪ ಅಜಿಲೆರೆಗ್ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್ ಪಂಡಂಡಾ ಭಾರಿ ಖಾಯಸ್! ಇಸ್ಪಿಟ್‌ದ ಪರೇಲ್, ಆದಾಡ್ ಫೀಡ್ ಗುಬ್ಯೆರೆ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್ ಹಾಜರ್ ಆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್ ಬಿರ್ಸೆ ಪಂಡ್ದ್ ಒತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರೆಗ್ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಗೊಬ್ಬುದ ಮರ್ಲ್‌ಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ನಂಬರ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದುಡ್ಡು ಮಲ್ಪುನ ಗೊಬ್ಬುಂದೆ ಪುದರ್ ಇತ್ತಿನ ಓಪನ್‌ಕ್ಲೋಸ್ ಗೊಬ್ಬು. ಬಂಟ್ವಾಳದ ಪೇಂಟೆಗೆ ಪೋದು ದುಡ್ಡು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಮನದಾನಿ ದುಡ್ಡು ಪತ್ತೊಂದು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಪರ್ವ, ಕೋಲ ಅತ್ತಂಡಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇನ್ಯೆರೆ ಸೇರಿನ ಜನಕ್ಲೆಡ, ಜೋಕ್ಲೆಡ ಒಂಡಿ ಸರಿ ಆತ್ತಂಡಾ ಮುಗುಳಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಪಣ್ಯರ ಪನ್ನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ವೊವೊ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊಡು ಆರ್ ಒಂಜಿ ಸಂಖ್ಯೆಗ್ ದುಡ್ಡು ಕಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪ್ರಚಾರ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಗೋದೆಗ್ ಪೋದು ಗೊಬ್ಬಿನ ಶರೀರದ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್ ತನ್ನ ಶರೀರ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತದ ಕಥೆಕ್ಲೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಪನ್ನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಟೊದ ಪದಕ್ಲೆನ್‌ಲಾ ಕೆನ್ಯೆರೆ ಜನಕ್ಲೆಗ್ ಖುಷಿ! ಅಂಚಾಂದ್ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್ ಊರುದಕ್ಲೆಗ್ ಸಾಲೊ, ಬಂಗಾರ್-ಬೊಳ್ಳಿ-ಚೆಂಬು-ಚೆರಿಗೆ ಈಡ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಸಾಲೊ, ಮರಿಯಲೊಡು ಅರಿ ಕೊರ್ದು ಉಪಕಾರ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಜ್ವರ ಬೊಕ್ಕ ಸೋಂಕುದ ಸೀಕ್‌ಲೆಗ್ ಹಳ್ಳಿದ ಮರ್ದ್‌ಲಾ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಾತೆರ್ಗ್ಲ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್ ಊರುಡು ಬೋಡಿತ್ತಿನಾರ್ ಆದಿತ್ತೆರ್.

"ಓಹೋ, ಓಹೋ,.......ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರೇ ಬಲೇ ಬಲೇ ದಿಂಜ ಸಮಯೊರ್ದ್ ಯಾನೇ 'ಈರ್‌ನಡೆಗ್ ಬರೋಡುಂದು ಇತ್ತೆ. ಈರೆ ಬತ್ತರ್, ಭಾರೀ ಎಡ್ಡೆನೇ ಆಂಡ್." ಪೆರ್ಗಡೆರ್ ಪಿದಾಯಿದ ಚಾವಡಿಡ್ ಅಸ್ರಣ್ಣೆರೆನ್ ಎದ್ರೊಂಡೆರ್.

"ಅಂಚ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ, ಯಾನ್ ಪತ್ತನಾಜೆ ಮುಟ್ಟ ಮಸ್ತ್ ಕೆಲ್ಸಲೆನ್ ವಹಿಸೊಂದೆ. ಇಲ್ಲಾಡೆಲಾ ಇಪ್ಪುಜಿ. ಕಾಲಾವಧಿ ನಡುಪುರ್ದು ಕೊರ್ಪಿನಂಚಿನೈನ್ ಸಂದಾವೋಡತ್ತೆ. ಈರೆಡಾ ಪಾತೆರಂದೆ ತಿಂಗಳೊಂಜಿ ಕಡತ್ತಂಡತ್ತೆ...." ಪಂಡ್‌ದ್ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಪೆರ್ಗಡೆರ್ ಚೆಂಬುಡು ನೀರ್-ಬೆಲ್ಲ ಕನತ್ತದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಂಚನೆ ಬಜ್ಜೀರೆದ ಹರಿವಾಣೊಲಾ ಬತ್ತಂಡ. ಅಪ್ಪಿಯಕ್ಕ ಉಲಾಯಿದ್ದ್ ಚಾವಡಿಗ್ ಬತ್ತೆರ್.

"ದಾನೆ ಅಸ್ರಣ್ಣೆರೆ? ಇಲ್ಲಾಡ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಸೌಖ್ಯ ಅತ್ತೆ? ಇತ್ತೆ ನಮ್ಮೊ ರಾಜವರ್ಮನ ಹಲೊ, ಪೊಸತ್ ಪದೋಲಿ ಕಟ್ಟೊಡಿಗೆ. ಅಪ್ಪಲಾ ಈವೊಡೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಒಕ್ಕೆಲ್ ಆದ್ ನೇಮ ಕೊರೊಡುಂದು ಪನೊಂದುಲ್ಲೆ" ಪೆರ್ಗಡೆರೆನರ ಬುಡೆದಿ ಅಪ್ಪಿಯಕ್ಕ ಅಸ್ರಣ್ಣೆ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರೆದ ವಿಷಯ ತೆರ್ಪಾವೆರ್.

ಅಪ್ಪಿಯಕ್ಕಲಾ ಪರಕೆ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ರಾಜವರ್ಮೆ ಪೆರ್ಗಡೆರೆಡ ಪಂಡದುಪ್ಪೆ. ಆಂಡಾ ನೆಟ್ಟೊಂಜಿ ಒಳಗುಟ್ಟು ಒರಿದಿತ್ತಿನ ಪ್ರಸಂಗ ಅಸ್ರಣ್ಣೆರೆಗ್ ಮಾತ್ರ ತೆರಿದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊ ಪೆರ್ಗಡೆರೆಗ್ ಸಂಶಯ? ಈ ಸಂಶಯ ನಿವಾರಣೆ ಮಲ್ಪರ ಬೊಡಾದ್ ಪೆರ್ಗಡೆರ್ ಅಪ್ಪಿಯಕ್ಕಡತನೇ ಪದೋಲಿ ಕಟ್ಟುನ ವಿಚಾರೊಡು ನಿರ್ಧಾರ ಕೇನ್ಯರ್ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಅಸ್ರಣ್ಣೆರ್ ಇಲ್ಲಾಗ್ ಬತ್ತಿನವು ನನಲಾ ಆರೆಗ್ ಚೋದ್ಯ ಆವಂದುಪ್ಪಂಡ್. ಅಸ್ರಣ್ಣೆರ್ ತಪ್ಪು ಸಾದಿ ತೋಜಿಪಾವುನಾರ್‌ತ್. ಆಂಡಾ ಬಿರ್ಸಾದಿಕೆದ ಗೊಬ್ಬು ಆರೆಡ ಉಪ್ಪುನವು ಮಾತೆರ್ಗ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತುದಾಂತುನವು ಅತ್ತ. ಪೆರ್ಗಡೆರೆನ ಇಲ್ಲಾಡೆಗೆ ಸಮಯೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಬತ್ತುಪ್ಪರ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಡು.

“ಪೆರ್ಗಡೆರೆ, ರಾಜವರ್ಮೆ ಪದೋಲಿ ಪೊಸತ್ ಕಟ್ಟೋಡೆ ಪಂಡದ್ ಹಠ ಮಲ್ಪುನವು ಸರಿ ತೋಜುಜಿ. ಆಂಡಾ ಪೊಸ ಪದೋಲಿ ಕಟ್ಟಂಡ ಈ ಇಲ್ಲದ ಭಾಗ್ಯೊ, ಸಿರಿ, ಸಂಪತ್ ವೃದ್ಧಿ ಆಪುನೈಟ್ ದಾಲಾ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ ಸಂಗತಿ ಉಂಡು. ಕಾಲಾವಧಿ ನೇಮ ಕೋರ್ಪಿನೈಟ್ಟ್ ಈ ವಿಷಯ ಬತ್ತಿಜಿ. ಭೂತೊಲು ತೋಜಾದ್ ಕೋರ್ಪಿನ ಇಂಬುನ ನಡಪ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ಪಿನಕುಲು ಅಕ್ಲೆನ ನಂಬಿ ಸಂಸಾರದಕುಲು. ಅಂಚ ಪದೋಲಿ ಪೊಸತಾದ್ ಕಟ್ಟಾದ್ ಕೊರ್ಪುನ ವಿಚಾರೊಡುರ ನಮ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನ. ಈವೊಡೆ ಆವೊಡುಂದು ರಾಜವರ್ಮೆ ಪಂಡಂಡಲಾ ಆತ್ ಸುಲಬೋಡು ಕಟ್ಟವ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ” ಪಂಡ್‌ದ್ ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್ ಪೆರ್ಗಡೆರೆಗ್ ಸಮಧಾನೊಡು ಪಂಡೆರ್.

‘ಸ್ವಾಮಿ, ಈರ್ ತೆರಿನಾರ್. ಭೂತೊಲು ಪಣಯೋ, ನಮ್ಮೊ ಸಂಸಾರ ಭೂತೊಲೆನ ನಂಬುದು ನಡತ್ತೊಂದು ಬತ್ತಿನವು. ನಂಕ ಸಾಧ್ಯ ಇತ್ತಿ ಮಟ್ಟಡ್ ಅಕ್ಲೆನ ಸೇವೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತದೊ. ಆನೆದ ಲೆಕ್ಕ ಆವವೊಡಂದು ಮುಯ್ಯೆರ್ ಸಮೊ ತಿನ್ಯರ್ ಸಾಧ್ಯಯಿಜ್ಜತ್ತ್” ಪೆರ್ಗಡೆರ್ ಪಾತೆರೊಡೆತ್ ಬಿರ್ಸಾತಿಗೆ ತೋಜಾವರ ಸಾಧ್ಯವೊಂಡು ಅಂಚ ಪ್ರಶ್ನೆನ್ ಅಸ್ರಣ್ಣೆರೆಗ್ ತಿರ್‌ಗಾದ್ ಬುಡಿಯೆರ್.

ಅಪ್ಪಿಯಕ್ಕ ಅಟಿಲ್ದ ಕೋಣೆದ ಕಂಡಿಡ್ ನಿಲ್ಕೊಂದ್ ಮೊಕ್ಲೆನ ಪಾತೆರ್‌ನೊ ಕೇನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ರಾಜವರ್ಮೆ ಬಯಲದಂಚಿರ್ದ್ ಪೋತಿನಾಯೆ ಬರ್ಯೆರೆ ನನಲಾ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಚಾವಡಿಡ್ ಚರ್ಚೆ ನಡತ್ತೊಂದಿತ್ತಂಡ್.

“ಪೆರ್ಗಡೆರೆ, ಪದೋಲಿ ಪೊಸತ್ ಕಟ್ಟುನವು ರಾಜವರ್ಮೆ ಪನ್ಪಿನಾತ್ ಸುಲಭ ಅತ್ತ್. ಊರುದ ಪತ್ತ್ ಇಲ್ಲಾದಕ್ಲು ಬರೋಡು. ಅಕ್ಲೆನ ಎದ್ರ್ ಈ ವಿಷಯ ತೆರಿಪ್ಪಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ತೀರ್ಮಾನೊಗು ಬರ್ಕ. ಈರ್ ನೆತ್ತ ವಿಚಾರೊಡು ತರೆ ಹಾಳ್ ಮಲ್ಪೋಡೊಂದುಜಿ” ಸುಬ್ಬಣ್ಣೆರ್ ಪನ್ಪೇರ್.

“ಪತ್ತ್ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆನ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಪದೋಲಿ ಕಟ್ಟಾವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಇಜ್ಜಿ ಅಸ್ರಣ್ಣೆರೆ. ಯನ್ನ ಇಲ್ಲಾದ ವಿಚಾರ ಬೊಕ್ಕೊಯಿರ್ಲಾಗ್ ಬೊಡ್ಚಿ. ಯಾನ್ ಬೆಂದ್ ಸಾಂಕ್‌ದಿನ ತೋಟದ ಕಂಡದ ಬುಳೆ ಇನಿ ಮುಟ್ಟ ಕೈಪತ್ತ್‌ದಂಡ್. ಇನಿಕ್ಲಾ ದೈವೊಲು ಕೈ ಬುಡ್ತಿಜ. ನನಲಾ ಕೈ ಬುಡಾಯೋ. ಸ್ವಾಮಿ, ಪತ್ತ್ ಇಲ್ಲದ್‌ಕ್ಲು ಎನ್ನ ಗುರಿಕಾರ್ಕೆನ್ ದಂಟ್‌ದ್ ಪೋಪಿನಕ್ಲು ಅತ್ತ. ಅಂಚಾದ್ ತೀರ್ಮಾನ ನಮೊನೊ. ಪೊಸ ಪದೋಲಿದ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪುನ ಮೂಹೂರ್ತೊಡು

ಕೋಲ ನಡೆಪಿನ ರಿವಾಜ ಉಂಡತ್ತೆ. ಆನಿ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಬರ್ಪೆರೆ ಪನ್ಕ. ಆಂಡಾ ಇತ್ತೆ ನಿರ್ಣಯ ಆವೊಡಾಯಿನ ಪದೋಲಿ ಈವೊಡೇ ಕಟ್ಟಾವೊಡಾ ಅತ್ತ್ ದುಂಬಾಗೊ ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಪರಿಹಾರ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೆರ್ಗಡೆರ್ ಅಸ್ರಣ್ಣೆರ್‌ಡ ಕೆನುವೆರ್.

ಪೆರ್ಗಡೆರೆಗ್ ಅಸ್ರಣ್ಣೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಸಮಾಧಾನದ ಉತ್ತರ ಸಮ ತೋಜಿಜಿ. ಅವುಲಾ ಪತ್ತ್ ಇಲ್ಲಾದಕ್ಲೆನ ದಾಯೆ ಲೆಪ್ಪಡಾವುಡು ಪನ್ಪಿನವು ತನ್ನ ಗುರಿಕಾರ್ಕೆದ ಬಿಲೆನ್ ಕೂಕುಂಡಂದ್ ತೋಜಿಂಡ್. ಒಂತೆ ಗವ್ಯೆ ಸ್ವರೊಟ್ಟೆ ಪಾತೆರ್‌ನ ಪೆರ್ಗಡೆರ್ ಬಚ್ಚಿರ್‌ದ ಕರಂಡೆನ್ ಗೆತ್ತೊನೆರ್ ಲಕ್ಕಿಯೆರ್. ಅಸ್ರಣ್ಣೆರ್ ಭಾರಿ ಚಲಾಕ್‌ದಾರ್. ಪೆರ್ಗಡೆರೆಗ್ ತನ್ನೊ ಪಾತೆರೊಡೇ ಲಕ್ಕಮುಂತಾವೊಡು ಪಂಡದ್ ತೋಜಿಂಡ್. ಗುರಿಕಾರ್ರೆ ಆಯಿನ ಪೆರ್ಗಡೆರ್ ತನ್ನ ಮಟ್ಟ ಮಲ್ಲ ಪಂಡದ್ ಮಸ್ತ್ ತರೆಟ್ಟ್ ಪತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಉಳಗುಟ್ಟುನನು ಅಸ್ರಣ್ಣೆರ್ ಮಾತ್ರ ತೆರಿದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚಿ ರಾಜವರ್ಮೆಗ್‌ಲಾ ಬೇನೆ ಆವಾಂದೆ ಪದೋಲಿ ಕಟ್ಟುನೈನ್ ಈವೊಡತ್ತಂಡಲಾ ದುಂಬುಗಾಂಡಲಾ ಪೂರೈಸಾವೊಡುಂದು ಮನಸ್ಸ್‌ದಿತ್ತಂಡ್!

"ದಾನೆ..ದಾನೆ...ರಾಜವರ್ಮೆ...ಇತ್ತೆ ನಿನ್ನನೇ ಸುದ್ದಿ ಪಾತೊರೊಂದುಲ್ಲ. ಪದೋಲಿ ಕಟ್ಟುನೈಕ್ ಅಪ್ಪಾಜಿ ಒಂತೆ ದುಂಬುಪಿರ ನೂಕೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಮ್ಮಗ್‌ಲಾ ಪದೋಲಿ ಕಟ್ಟಾವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ತೋಜಿದಂಡ್. ಆರೆಗ್ ತನ್ನ ಪರಕೆನ್ ಸಂದಾವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಆಸೆ. ಎಂಚ ರಾಜವರ್ಮೆ? ನಿಕ್ ದಾಲಾ ಪಣ್ಯೆರ ಉಂಡಾ ಪಣ್ ಪಣ್..." ಅಸ್ರಣ್ಣೆರ್ ಕಂಡಂಚಿರ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಪೆರ್ಗಡೆರೆನ ಮಗೆ ರಾಜವರ್ಮೆಡ ಕೇನುವೆರ್.

"ಅಸ್ರಣ್ಣೆರೆ ಈರ್ ಸರಿಯಾದ್, ಪೊರ್ತುಗೆ ಬತ್ತರ್. ಎಂಕ್‌ಲಾ ಅಪ್ಪಾಜಿಗ್‌ಲಾ ಈ ವಿಚಾರೊಡು ನನಲಾ ಸರಿಯಾದ್ ಪರಿಹಾರ ತಿಕ್ಕಿದಿಜಿ. ಎಂಕಂತು ಪದೋಲಿ ಈವೊಡೆ ಕಟ್ಟಾವೊಡು ಪಂಡದ್ ತೋಜಿದಂಡ್. ಇಂಚಿರ್ದ್ ಎನ್ನ ಮನಸ್‌ಗ್ ಪದೋಲಿದ ವಿಷಯೊಡು ಮಸ್ತ ವ್ಯಥೆಲಾ ಉಂಡು. ಅಂಚ ಇಪ್ಪುನಗ....ರಾಜವರ್ಮೆ ಪಣ್ಯೆರ ಒಂತೆ ನರ್ಗಿಲೆಕೊ ತೋಜಿಂಡ್.

"ಮಾಗಣೆ ಗುರಿಕಾರ್ ಆಯಿನ ಚಂದಪ್ಪ ಅಜಿಲೆರೆಡ ಕೇನೊಡಾಪುಂಡು. ಪದೋಲಿ ಕಟ್ಟುನ ಕೆಲಸೊಗು ಮಾಗಣೆ ಗುರಿಕಾರೆರ್ ಮೂಹೂರ್ತ ಮಡ ಎಡ್ಡೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯೊದ ಕಟ್ಟಕಟ್ಟಳೆದ ಪ್ರಕಾರ ಆರೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಕೆಲಸೊಗು ಪ್ರಸಾದ ಕೊರಡ್. ಆಂಡಾ ಇವೊಡೇ ಈ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುನ ಬೊಡ್ಚಿ. ಜಾರ್ದೆಡ್ ಎಡ್ಡೆ ದಿನ ತೂದ್ ಮೂಹೂರ್ತ ಮಲ್ಪುಗ. ಸುಗ್ಗಿ-ಪಗ್ಗು ತಿಂಗೊಳುಡು ಪದೋಲಿ ಒಕ್ಕೆಲ್ ಮಲ್ಪೋಲಿ". ಪೆರ್ಗಡೆರ್ ಬಜ್ಜಿರ ಅಗ್ಯೊಂದು ಅಸ್ರಣ್ಣೆರೆಗ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರಿಯೆರ್.

"ಆವು ಆವು. ಮಾಗಣೆ ಗುರಿಕಾರ್ ಬತ್ತ್ಂಡಾ ಊರುದು ಪತ್ತ್ ಇಲ್ಲ್‌ದಕ್ಲು ಬರ್ಪಿನ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಈರ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕೊ ಜಾರ್ದೆಡ್ ದಿನ ದೀಕೊ. ರಾಜವರ್ಮೆ ಈ ಕೆಲಸ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಗೆತ್ತೊನುವೆ. ಅಪ್ಪಿಯಕ್ಕನ ಪರಕೆದ ಪಾತೆರೊ ಒರಿಪಾವುನ ಕೆಲಸ ಆಯಗ್ ಸೇರಿನವು". ಅಸ್ರಣ್ಣೆರ್ ಖುಸಾಲ್‌ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರೋ ಪನ್ಪೆರ್.

"ಅಬ್ಬಾ, ಯಜಮಾನ್ಯೆರ್‌ಗ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರೊಡಾಂಡ್ ಈತ್ ಸಮಯೊ ಪೋಂಡು. ಅಸ್ರಣ್ಣೆರೇ ಈರೇ ಪದೊಲಿ ಎಂಚ ಕಟ್ಟೊಡು ಪನ್ಪುನೈನ್ ರಾಜವರ್ಮೆಡ ಪನ್ಲೆ. ಆಯೆ

ಬೊಡಾಯಿನ ಕೆಲಸಲೇನ್ ಆಯಿನೇ ಮಲ್ಪುವೆ. ನಮೊ ಇತ್ತೆ ಫಲಾರ ಮಲ್ಪುಗ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಖುಷಿಟ್ ಅಪ್ಪಿಯಕ್ಕ ಚಾವಡಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತನ್ನ ಸಂತೋಸೋನು ತೆರಿಪ್ಪಾವೆರ್. ಜಾರ್ದೆಡ್ ಮಾಗಣೆ ಗುರಿಕಾರ್ ಅಜಿಲೆರೆನ ಸಮ್ಮುಖೊಡು ಮೂಹುರ್ತ ಆಪ್ಪುಂಡು. ರಕ್ತೇಶ್ವರಿ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನ ಓಬಯ ಪರವಗ್ ಮೈಟ್ ಆವೇಷ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಸ್ರಣ್ಣೆರ್ "ನಿಕ್ಲೆನ್ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪೆಂಚಿ ಕಾರ್ಯೊಡು ತಪ್ಪುನು ಮನ್ನಿಸಾಲೆ, ಕೆಲಸ ಪೊರ್ಲಾದ್ ನಡಪ್ಪಾಲೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಭಾರೀ ಬೇಗನೇ ಕೆಲಸ ಸಾಗ್ಂಡು. ಸುಗ್ಗಿದ ಪುಣ್ಣಮೆಡ್ ಪದೋಲಿ ಒಕ್ಕೆಲ್‌ಗ್ ದಿನ ನಿಶ್ಚಯ ಆಪ್ಪುಂಡು. ಊರುಡು ಪುಕಾರ್-ಗಾಳಿ ಸುದ್ದಿಗ್‌ದಾಲಾ ಕಮ್ಮಿ ಇಜ್ಜಿ!! ಪತ್ತ್ ಇಲ್‌ದಕ್ಲು ಸೇರ್ದ್ ಮೂಹೂರ್ತ ಮಲ್ಪಂದೆ ಪೆರ್ಗಡೆರ್ "ಕೋಡಿ" ಪತ್ಯೆರ್ ನನ ಪೆರ್ಗಡೆರ್ ಬಮುಕುನ ಕಷ್ಟೊ, ಮರ್ದ್ ನಡಪ್ಪಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಸುದ್ದಿಲು ಹಳ್ಳಿಡ್ ಪೂರಾ ಪ್ರಚಾರ ಆಪ್ಪುಂಡು. ಈ ವಿಚಾರೊ ಅಪ್ಪಿಯಕ್ಕಗ್ ತೆರಿನಾಗ ಪೆರ್ಗಡೆರ್ ಖಾಯಿಲೆಡ್ ಬಚ್ಚಿದಿತ್ತೆರ್. ಪೇಂಟೆದ ವೈದ್ಯರೇನ್ ಮರ್ದ್ ಸೇವನೆ ಮಲ್ತೊಂದುತ್ತೆರ್. ಸೀಕ್ ಗುಣ ಆವ್ಯೆರ್ ಕೇನುಜಿ ಪನ್ಪಿ ಭಾವನೆ ಅಪ್ಪಿಯಕ್ಕಗ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಊರುದಕ್ಲೆನ ಪಾತೆರೊ ಕುಡಲಾ ಬೇಜಾರ ಆಪಿಲೆಕ್ಕೊ ಆಂಡ್.

ಅಸ್ರಣ್ಣೆರ್ ನೆಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ತೋಜಾವೆರ್. ಮಾಗಣೆ ಗುರಿಕಾರೆರಾಯಿನ ಚಂದಪ್ಪ ಅಜಿಲೆರೆನ್‌ಲಾ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೆರ್ಗಡೆರೆನ ಇಲ್ಲಾಡೆಗೆ ಬರ್ಪೆರ್. ಅಜಿಲೆರ್‌ಲಾ ನನೊರಿಯಗ್ ಬತ್ತಿ ಕಷ್ಟೊ ದು:ಖೊನು ಪರಿಹಾರ ಮಲ್ಪೆರೆ ತಯಾರಾದ್‌ತ್ತಿನಾರ್. ಮತೆರ್‌ನ ಸಂಸಾರೊಡು ಕಷ್ಟೊದು:ಖೊನು ನಷ್ಟೊ ಎದ್‌ರಾಂಡ್ ಅೖಕ್ ಪೊಡ್ತುದು ಕುಲ್ಯೆರ್ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿನಾರ್. ಊರುಡು ಪುಕಾರ್ ಎಂಚ ಇತ್ತಂಡಲಾ, ಅಂಡೆದ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟೊಲಿ-ದೊಂಡೆದ ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟೆರಾವಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರೊ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಸ್ರಣ್ಣೆರ್ ಪೆರ್ಗಡೆರ್‌ನ ಖಾಯಿಲೆ ದಾಲಾ ಗುಣ ಆವಂದಿ ಖಾಯಿಲೆ ಅತ್ತ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿದಿತ್ತೆರ್. ಭೂತೊಲು ಏಪಗ್ಲಾ ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಖಾಯಿಲೆ ಕನಪ್ಪುನವು ಅತ್ತ್ ಪಂಡದಲಾ ಪೆರ್ಗಡೆರೆಗ್ ತೆರಿಪ್ಪಾವೆರ್.

"ನೇಮಣ್ಣ, ಈರ್ ದಾಲಾ ಪೊಡ್ಯೊಂದು ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಬೇನೆ ಮಲ್ಪೊರ್ಚಿ. ಮಸ್ತ್ ಬೆನೊಂದಿತ್ತರತ್ತೆ? ಶರೀರೊಗು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಬೋಡು. ಪ್ರಾಯ ಸಂದೊಂದಿಲೆಕ್ಕೊ ನಮೊನ ಆರೋಗ್ಯ ಕ್ಷೀಣ ಆವೊಂದಿಪ್ಪುಂಡು. ಪದೋಲಿ ಕಟ್ಟುನ ವಿಚಾರೊಡು ಈರ್ ಊರುದಕ್ಲೆಗ್ ದಂಟ್ಯೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರೊ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಗೆತ್ತೋನೊರ್ಚಿ. ಅವ್ವು ಪೂರಾ ಮೂಢನಂಬಿಕೆ. ಪದೋಲಿದ ಕೆಲಸ ಆವೊಂದು ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೆ ಸುಗ್ಗಿದ ಪುಣ್ಣಮೆದಾನಿ ಪರ್ವ-ಕೋಲ ನಡಪ್ಪಾವುನ ಶಕ್ತಿ ಈರೆಗ್ ಬರಡ್" ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಜಿಲೆರ್ ಪೆರ್ಗಡೆರೆನ್ ಸಾಂತ್ವನ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಕೆಲವೇ ದಿನೊಟ್ಟು ಪೆರ್ಗಡೆರ್ ಸೌಖ್ಯ ಆಪೆರ್. ಅಪ್ಪಿಯಕ್ಕ, ರಾಜವರ್ಮೆ ಈ ಪಾತೆರೊ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಧೈರ್ಯ ಗೆತ್ತೊನುವೆರ್. ಅಂತೂ ರಾಜವರ್ಮೆ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕೊ ಪದೋಲಿ ಕಟ್ಟುನ್ಯೆನ್ ಸಾಧಿಸಾದ್ ತೋಜಾವ್ಯೆರ ಅಭಯ ಉಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ನಂಬುವೆ. ಮಾಗಣೆ ಗುರಿಕಾರ್ ಅಜಿಲೆರೆಗ್ ರಾಜವರ್ಮನ ನಿಷ್ಠೆ, ನಂಬಿಕೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಪುಂಡು. ರಾಜವರ್ಮನ ಪುಗಾರುವೆರ್. ಚಂದಪ್ಪ ಅಜಿಲೆರ್ ತನ್ನ ಕಡೆತ ಮಗಳ್ ಸುಮಲೆನ್ ರಾಜವರ್ಮಗ್ ಮದಿಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರಿನವು ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಅಸ್ರಣ್ಣೆರೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೆರ್ಗಡೆರೆಗ್ ಸಂತೋಷ ಆಪ್ಪುಂಡು. ಪೊಸ ಪದೋಲಿ ಕಟ್ಟಾಯಿನ ಭಾಗ್ಯೊಂದು ಅಪ್ಪಿಯಕ್ಕಗ್‌ಲಾ ಖುಷಿ.

ಪೊಡಿ ಕಬಿತೆಲು

ನಾರಾಯಣ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ

ಜೀವನೊಗಾಡಿದ
ಆಸೆ...
ಬೋರಿಲು
ಸೊರ್ಕುಮು ಲಾಗ್ಯಂಡ...
ದಾನೆ ಆವು?
ಸಾದಿ ತತ್ತ್‌ದ್
ಒಂಕುರ್ಬ ಓಣಿಡೆ
ಕಲ್ಲ್ ಮುಳ್ಳುಡೆ
ಪೋವು... ಗಾಡಿ-
ಅಡಿ ಮೇಲಾವು...
ಅಂದ್,
ಆಸೆ ಬೋರಿಲೆಗ್
ಉಪ್ಪೊಡೆ ಮೂಂಕು ಬಲ್ಲ್...
ಬೋಡ್ಯಾನಲ್ಪ
ಒಯ್ಕ್ ಪತ್ತೆರೆ,
ಗಾಡಿ ಸರಿ ಸಾದಿಡೆ
ಪೋಯೆರೆ..!

ಪ್ರೀತಿ ಮುಳ್ಳತ್ತ್
ಅವು ಉಡಲ್‌ದ
ಗುಂಡೊಡು ಅರಳುನ
ಪೊರ್ಲುಬ...ಪೂ...

ಬದ್ಕ್‌ಗ್
ಕಟ್ಟೆರೆ ಸಾಧ್ಯೊಜ್ಜಿ
ಬಿಲೆ...
ತತ್ತ್‌ಂಡ
ತಿಕ್ಕೊಂದ್ ಬದ್ಕ್‌ಡ್
ನಿಲೆ...!

ಭೇದೊ-ಭಾವೊನು
ಬುಡುದು...
ಶಾಂತಿ-ಸೌಹಾರ್ದೊದ
ತೋರಣ ಕಟ್ಟುಗೊ
ಒಂಜಾದ್ ನಮೊ-
ಮೂಲು ಬದ್ಕುಗೊ
ಮಾಂತೆರ್ಲಾ...
ಜೈ-ಹಿಂದ್ ಪನ್ಕೊ...!

ಪಡಿಕ್ ಬಾರ್ ಮುಟ್‌ದ್‌ಂಡ್

✍ ಕೋಡಿಬೆಟ್ಟು ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ರಾವ್

ಬಾರ್ ಮುಟ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪಡಿಕ್
ತಾರಾಯಿ ಆಕ್‌ಲೆ ಬತ್‌ದ್
ಬೆಲ್ಲ ಪಟ್ಟ್‌ಲೆ ಕುಸಿಟ್

ಬಾರ್ ಕೊಳಕೆದ, ನೀರ್ ಪಂಪುದ
ಪಕ್ಕಿ ಗಿಡತ್‌ದ್, ನೇಜಿ ಪಸರ್‌ದ
ಲೇಲೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ನಟ್ಟಿ ಊರ್‌ದ,
ದಾನೆ ಪನ್ಪರ್ ಬತ್ತಿ ಬಂಜನ್?

ಕೈ ನೋಪುನಲಾ ಬಂಜ ತೂಲೆ,
ಮಿತ್ತ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಕೊಟ್ಟಾಯಿ ಬಜ್ಜೆ
ತಿರ್ತ ಜಾಲ ಬರಿಟ್ ರಂಗ್‌ದ ಕ್ರೋಟಾನ್
ಪೇಜ್ ಪಾಡೆರೆ ಮಸ್ತ್ ಇಕ್ಕಟ್ಟ್

ಬೈತ ಸೂಡಿನ್ ಬೀಜ್‌ದಕ್ಕೆರೆ
ಅಗರ್ ಅಡ್ಡ ಉಂಡತ್ತೆ?
ಮುಟ್ಟೆ ಬೇಪಿನ ಕಟ್ಟೆಡಿತ್ತೆ
ಕಾರ್‌ದ ಶೆಡ್ಡ್ ಲಕ್‌ದ್‌ಂಡತ್ತೆ!

ಮಾತ ಬಂಜದ ನಡುಟು
ಕುಸಿತ ಇಸಯ ಪಡಿತಡಿಟ್
ಈಟ್ ದಕ್‌ದ್, ನೀರ್ ಕಟ್‌ದ್,
ಬೈಲ ಕಂಡೊಡು ಕೊಳಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದ

ಬಾರ್ ಬುಲೆಪಿನ ಪಂತ ಉಂಡುಗೆ
ಗೆಂದಿಲೆಕ್ಕನೆ ಈವೋಡು
ಮುಟ್ಟ್‌ಂಡತ್ತ ಬಾರ್ ಪಡಿಕ್
ಬೇನೆ ಬೆಸರ್‌ದ ಕಡೆಕ್

ಎನ್ನ ಊರು ಎನ್ನ ಜನೊಕ್ಕುಲು

ಕೆ. ಟಿ. ಭಂಡಾರಿ

ಎನ್ನ ಊರು ಜನೊಕುಲೆ ವಿಷಯೊಡ್ ತೆರಿಯೊನೆರೆ ಒಂಜಿ ಆಸೆ ಕೊದಿ ಆದ್ ನಮ ನಾಲ್‌ಜಾಗ್‌ಗ್ ಪೋಯಿನವುಲು ಜನೊಕುಲೆನ್ ತೂಯ, ಪಾತೆರ್‌ಯ. ಒಂತೆ ಬೂಕುಲೆನ್ಲಾ ಓದಿಯೊ. ಕೋಣಾಜೆಡ್ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ತುಳು ಪೀಟ, ಕುಡ್ಲಡ್ ತುಳು ಎಕಾಡೆಮಿಗ್ ಪೋಯ. ಸಾಲೆತ್ತೂರ್, ರಮೇಶೆರ್, ಗುರುರಾಜೆರ್, ಗಣಪತಿ ಐಗುಲು, ಕೇಶವ ಕುಡ್ವೆರ್, ಕಿಲ್ಲೆರ್, ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರೆನ್ ಮಾತ ಓದಿಯಾ. ಗುರ್ತಾದಾಪುನಿಯೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಂಬಂದ ಆಂಡ್. ಪಾಲ್ತಾಡಿ, ಅಮೃತೆರ್ ಪಂಡೇರ್ ಬರೇಲೇಂದ್. ಸುರುತ್ತ ಬರವು, ಇತ್ತೆ ಬರೆತ್ತೊ; ತಪ್ಪೊಪ್ಪು ಉಪ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯವುಂಡು. ಮನ್ನಿಸಾವೊಡು.

ಸುರುಟ್ಟು ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ಬುಕೂಲು, ಡಾ। ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ರೆನ "ತುಳು ಸಂಪೊತ್ತುಲ", ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪರ್‌ಲ್‌ನ ತುಳುತ್ತ ಪೊರ್ಲುಲ. "ತುಳುತ್ತ ಪೊರ್ಲು"ಡು ತೆಕ್ಕುಂಜೆ ತುಳುತ ವಿಷಯೊಡು ಪನ್‌ಪೆರ್ "ತುಳು ಒಂಜಿ ಸಗ್ತಿ ದಿಂಜಿದುಲ್ಲಾಯಿನ ನಮ್ಮ ನಾಡ್‌ದ ಬಾಸೆ. ಇತ್ತೆಂಗೆ ಉಂದು ಓಬೇಲೆ, ಸೋಬಾನ, ಸಂದಿ, ಪಾರ್ದನೊ, ನುಡಿಕಟ್ಟ್‌ಲೆನ ಚೌಕಟ್ಟ್‌ದ ಉಲಾಯೆ ನಡತೊಂದು ಬತ್ತದ್‌ಲ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನೂದೆಡ್ ಎಲ್ಪತ್ತೈನ್ ಜನೊ ದಿನೊನಿತ್ಯ ಗಳಸುನ ಬಾಸೆ. ಊರೊರ್ಮೆ ಅತ್ತ್, ದೇಸೊರ್ಮೆ ಪರಡ್‌ದ್ ಉಲ್ಲಾಯಿನ ಬಾಸೆಂದ್ ಪನ್ನಗ, ನೆತ್ತ ಸಗ್ತಿ ಏತ್‌ಂದ್ ನಂಕ್ ಪಿಂದೊನೊಲಿಂದ್. ರಾಲ್‌ದುಂಬು ಪೋದು ಪನ್ಪೆರ್ "ಇಂಚಿನ ದಯೊತ್ತಮದಿಪು ತುಳುವಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲೆ ತರೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಬಂಟೆ ಬಿರ್ಸೆ ಬಿರುವೆ ಬಿಸರಯೆ. ಜೈನೆ ಜೈಪುನಕಾದಿ ಕೋಜಾಂಡ ಬೆರಿಕ್ಕ್ ಕೈ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಕೊರ್ಯೆರ್‌ಂಡ ಇಡೆಟ್ಟ್ ಕಡಲಯ ಕಡ್ಪು ತೋಜಿಂಡ ಒರಿವೊ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಬೊಲ್ಪು ನಾಲೂರ್ದೆರಾವಂದೆ ಮೂಲೆಡ್‌ಂದ್. ಡೆಲ್ಲಿದ ಸಾಮಗೆರ್ "ತುಳು ಸಂಪೊತ್ತು"ದ ಸುರುತ ಪಾತರೆ ಬರೆನಗ ಪನ್ಪೆರ್ "ಈ ಬೂಕು ೧೮೩೪ನೇ ಇಸವಿದ್ದಂಚಿ ಆತಿನ ತುಳು ಬೂಕುಲೆನ್ ತೆರಿಪಾವುಂಡು" ಬರೆತಿನ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ ಪನ್‌ಪೆರ್ "ತುಳು ಬುಲೆತ್ತಮಿತ್ತ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ತಿಕ್‌ದಿನ ಮಾಹಿತಿಲೆನ್ ಒಟ್ಟುಮಲ್ತದ್ ಬರೆತಿನ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಕೃತಿ. ಈ ಕೃತಿಟ್ಟ್ ತುಳುತ್ತ ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂತಿನ, ಬೆಂದೊಂದುಪ್ಪುನ ತುಳುವಿದ್ವಾಂಸೆರ್‌ನ, ಅಕ್‌ಲ್‌ನ ಲೇಕನ ಪುಸ್ತಕೊಲೆನ್ಲಾ ಅಯಿಗುಲೆನ ಮಾಹಿತಿನ್ಲಾ ಒಟ್ಟುಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಮ್ಮ ಈ ತುಳು ಮೋಕೆ ನನ ದುಂಬುಗುಲಾ ಮುಂದುವರಿಯಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡೋನ್‌ವೆಂದ್. ಆರ್ ಪನ್‌ಪಿನ ಪ್ರಕಾರ ತುಳು ಬಾಸೆ ತೆನ್‌ಕಾಯಿ ಮಧ್ಯ ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಡ್ದ್ ಪುಡಾಡಿ ಒಂಜಿ ಎಗ್ಗ್. ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಸುರುಟು ಪ್ರೇರಣೆ ಕೊರ್ನಕುಲು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಮಿಶನರಿಲು. ಮೊಗಲ್ನ ಪ್ರಯತ್ನೊಡ್‌ದ್ದಾದ್ ನಂಕ್‌ಲಾ ಉಲ್ಲಾಸ ಬತ್ತ್‌ದ್ ೧೯೨೮ ಇಸ್‌ವಿಡ್ ಪಣಿಯಾಡಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ ಸುರುಮಾನ್ತ್‌ದ್ ಸುಮಾರ್ ೧೨ ತುಳು ಗ್ರಂಥೊಲೆನ್ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಸ್ತೆರ್. ಅಯಿಟ್ಟ್ ಕಡೇತ್ತ ಬೂಕು "ತುಳು ಮಹಾಸಭೆತ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ". ಅಯಿದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ದುಂಬು ಪೋದು ಇತ್ತೆ ತುಳುಕೂಟ, ತುಳುಪರಿಷದ್, ತುಳುಪೀಟ, ತುಳು ಎಕಡೆಮಿ ಮಾಸ ಆದ್ ದಿಂಜ ಕೆಲಸ ಆವೊಂದುಂಡು. ಸಾಹಿತ್ಯಿಲೆಗ್‌ಲಾ ಬಾಕಿಕ್ತ್‌ನಕ್‌ಲೆಗ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಬರ್ಮುದ ಹೆಮ್ಮೆದ ಸಂಗತಿ ಆತ್‌ಂಡ್.

ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈಗುಲು ಕಿಲ್ಲೆರ್‌ನಲ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್‌ನಲ "ಪ್ರಾಚೀನ ತುಳುನಾಡ್ 'ಬರವುಗು ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆನಗ ದಾನೆ ಪನ್‌ಪೆರ್ ಪನ್ನಗ-ಇಂದೆಟ್ಟ್ "ಅದುರು" ಏತ್, "ಹರಳು" ಏತ್ ಪನ್‌ಪುನ ಪೊರ್ತತ್ತ್. ಸಂದರ್ಭ ಅತ್ತ್ ಇಂದು ಒಂಜಿ ಸರ್ವ ಸಂಗ್ರಹ, ಸತ್ವಸಂಗ್ರಹೊಗು ನನಕಾಪೊಡುಂದು. ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಬೂಕ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆನೇ ಆವಂದೆ ಬೂಕು ಓಲೋಮಾಯಕ ಅತ್‌ಂಡ್. ಸಪ್ತಕೊಂಕಣ ಪನ್‌ಪುನ ಪರಶುರಾಮಸೃಷ್ಟಿಡ್ ಏಲ್ ಊರು-ಕರಾಟ, ವಿರಾಟ, ಮರಾಟ, ಕೊಂಕಣ, ಹೈಗ,ತೌಳವ,ಕೇರಳಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್. ಮೂಡಾಯಿಗಟ್ಟ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತೊದ್ದು ಪಡ್ಡೆಯಿದ ಉಪ್ಪುಸಮುದ್ರ ದಿಂಜಿನ ಕಡಲ್‌ಮುಟ್ಟ. ಏತೋ ವರ್ಷೊಗು ದುಂಬು ಕಡಲ್ ಪಿರಪಿರಪೋದು ಇನ್‌ಂಗ್‌ನ ಭೂಮಿಡ್ ಜನ ಬತ್ತುಂತ್‌ದ್ ಆಯಿನ ಪರಶುರಾಮಸೃಷ್ಟಿದ ಈ ಊರು. ದುಂಬು ನಾಗಲೋಕ ಪನ್‌ಪಿನ ನಮ್ಮ ಊರು-ತುಳುನಾಡ್. ೨-ಇನೇ ಶತಮಾನೊಡ್ ಭೌದ್ಧೆರ್‌ನ ಪಲಿಭಾಷೆದ ಬೂಕುಡು ಗೋಕರ್ಣವ ಗುರ್ತ ಪುದರ್ ಉಂಡುಗೆ. ಅಮ್ಮೆಂಬಳೆರ್ ಪನ್‌ತೆರ್ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ ಸ್ಥಳ ಪುರಾಣದ ವಿಷಯೊಡ್ ಬರೆಯಿನ "ಪುಳಿನಾಪುರ ಮಹಾತ್ಮೆ"ಗ್, ಕದಂಬ ಪುರಾಣೊದ್ದು ದೇವಿಭಾಗವತೊಡ್ದು, ಸ್ಕಂದಪುರಾಣ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಪುರಾಣೊದ್ದು ಸಂಗತಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮನ್‌ತ್‌ದ್ ಬರೆತ್ತಿನಿಂದ್. ಬೊಕ್ಕ ಶಿಲಾಶಾಸನ, ಪರೆರೇಕಾರ್ಡ್‌ದ್ದ್‌ಲಾ ಜನೊಕುಲೆ ಬಾಯಿಪಾತೆರೊದ್ದುಲಾ ಮಾತ ಸಂಘಟನೆ ಮನ್ತ್‌ದ್ ಬರೆತೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್. ಅಂಚನೆ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವೆರ್ ಪಂಡ್‌ನಲ್ಕ ನಮ ದುಂಬುಂದ್ದಿಂಚಲಾ ನಾಗ, ಭೂತದ, ಆರಾಧಕೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಬೊಕ್ಕ ಅಡ್ಡಗೀಟ್‌ದ ಭಸ್ಮ ಪಾಡುನ ಶಿವಾರಾಧಕೆರ್, ಮುಂಡೋಡ್ ಗಂಧದ ಉದ್ದಗೀಟ್ ಪಾಡುನ ವಿಷ್ಣು ಹರಿಭಕ್ತೆರ್, ಕುಂಕುಮದ ಬೊಟ್ಟು ಪಾಡ್‌ದ್ ದೇವಿ ಭಕ್ತೆರ್‌ಲ ಆಯ. ಬೊಕ್ಕ ದೇವಿನ್ ದೇವೆರಾದ್‌ಲಾ ತೂಯ, ದೈವಾದ್‌ಲಾ ತೂಯ. ಶಿವನ ಗಣೊಕುಲೆನಾ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮನ್‌ತ. ದರಿಪುನ ಪಂಡೊನುನ, ಪನ್‌ಪುನ, ಸಾಪದೀಪುನ, ಪರಿಹಾರ ಮನ್‌ಪುನ ಕ್ರಮ ಮಾತಾ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಗ್ ಒಂತೆ ದಿಂಜನೇ ಪೋಪ. ಎಲ್ಯಪೂಜೆ, ಮಲ್ಲಪೂಜೆ, ಪೂಪೂಜೆ, ರಂಗಪೂಜೆ, ಡಕ್ಕೆಬಲಿ ಮಾತ ನಂಮ ಮೂಢಾನುಶಕ್ತಿ ಮನ್ತ್‌ದ್ ಬರೋಂದುಲ್ಲ. ಕ್ರಮಕ್ಕುಲ್‌ನ ಕ್ರಮೊಕ್ಕುಲು ಒಂತೊಂತೆ ಬೇತೆ ಆತ, ಆತೆ.

ನಮ್ಮ ದುಂಬುದಕುಲೆನ ಹಿರಿಮೆಗರಿಮೆನ್ ಪಾಡ್ದೊನೊಲೆಡ್ ಪನ್‌ಪುನ ಒಂಜಿಕ್ರಮ. ಲೆಕ್ಕೆ ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದೊನೊಡು ನಂಮ ತುಳು ಜನಕುಲೆ ವಿಷಯೊಡ್ ಇಂಚಪನ್‌ಪೆರ್ "ಮಲ್ಲಮಲ್ಲ ಒಕ್ಕೆಲಾಕುಲು ಪಟ್ಟನೇರೆ ಮೆಗ್ದಿ ಬಾಲೆಲು, ಮಡಲೇರೆ ಪಲ್ದಿಬಾಲೆಲು; ಕಡಲೇರ್ ಮಡಲೇರ್ ಬಾರಗೇರ್ ಪಾಲ್‌ದೆಕ್ತೇರ್, ಚೀಪೆನೀರ್‌ದಕಲಬೆಂದೇರ್ ಮೂಜಿಬಲ್ಲ ಬಿತ್ತಿಯೆರ್ ಮುಪ್ಪ ಕೊಯಿಲ್ ಕೊಯ್ಯೆರ್; ಮೂಡಾಯಿ ತೂಯೇರ್ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಬೀತೇರ್ ಬಲೆಕುತ್ತೇರ್, ಬಲತ್‌ಪತ್ತಿಯೇರ್ ಯಡತ್ತ್ ಮೂರಿಯೇರ್ ಕದ್ಯಕಟ್ಟಿಯೇರ್ ಕಲಿಕಲೆಯೇರ್, ಕಾಲಕರಿತೇರ್. ಕಾಲಗೊಂಜಿ ಕೋಲ, ಕೋಲೊಗೊಂಜಿ ಕದ್ಯಕರಿಕೊರ್‌ಯೇರೊಡೋ॥ ಲೇಲೇ॥ ಇಂದೆನ ಪ್ರಕಾರ ಒಕ್ಕೆಲಾಕುಲು, ಪಟ್ಟನೇರ್, ಮಡಲೇರ್ ಮಾತ ಒಂಜೇ ಸಂಸಾರ, ಭೂಮಿಸಾಗುವಲಿ, ಮಿಾನ್‌ಪತ್ತುನ, ಕಲಿದೆಪ್ಪುನ ಕೆಲಸ ಮನ್‌ತೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಕಾಲ ಕರೀತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಉಪ್ಪೆರೆ ದಿಂಜ ಬಂಗಲಾ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಕಲಿಪರ್‌ದ್ ಕೊರಗೆರ್ ನಲಿತೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಪನ್‌ಪುನ ಕಾಲ.

ತುಳುನಾಡ್ ಪಂಡ ಏತ್‌ಮಲ್ಲ. ತುಳುತ್ತ ಬುನಿಯಾದಿ ಮುದೆಲ್ ಒಲ್ಪ, ಏಪ ಎಂಚಿನ ಪಂಡ್ದ್ ಕೇಂಡೋಂದ್ ನಮ ಬೆದ್‌ರದ ಡಾ। ಪುಂಡಿಕಾಯಿ ಗಣಪತಿ ಭಟ್ರೆಡೆ ಪೋಯ.

ಆರ್ ಪಂಡಿ ಪ್ರಕಾರ ತುಳುನಾಡ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ "ಸಂಗಮ್" ಸಮಯೊಡ್ದ್ ಇಂಚಿಗೊತ್ತಾತ್ತ್‌ನ; ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್‌ಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ ತುಳುಪಾತೆರುನಕುಲೆನ ಊರುಂದು ಮೇಲ್‌ಮೇಲ್‌ಡ್ ನಮ ಇನಿತ ಬರೆಹದ ಲೆಕ್ಕೊಗ್ ಬಡಕಾಯಿ ಬಾರ್‌ಕೂರ್‌ಡ್ದ್ ತೆನ್‌ಕಾಯಿ ಕಾಸರ್‌ಗೋಡ್‌ದ ಪುಂಡೂರು ಮುಟ್ಟಾಂದ್ ಪನ್‌ಕ. ಮೂಡಾಯಿಪಡ್ಡಾಯಿಡ್ ಎಂಚಲ ನಂಕ್ ಗಡಿ ಉಂಡೆ. ಆಂಡಲಾ ಪಾತೆರೊಗ್ ಗಟ್ಟದಬರಿ ಪೆರ್ಮುಲೆದ ಎಣ್ಮೂರು ಪಂಜಡ್ದ್ ಪಡ್ಡೆಯಿಡ್ ಕಡಲಬರಿತ ಉಲ್ಲಾಳ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಮುಟ್ಟಂದ್ ಪನ್‌ಕ. ನಂಕ್ ತೆರಿಯೊನೆರೆಲ ಸುಲಭ.

ಹೊಳ್ಳ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯೆರ್‌ನ ಗ್ರಾಮಪದ್ಧತಿಡ್ ಬಾರ್‌ಕೂರ್‌ದ ದುಂಬುದ ಚರಿತ್ರೆನ್ ಪನ್ಪೆಲ್. ೬-೭ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ಬಾರ್‌ಕೂರು ತುಳುದೇಶ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮೆರೆಯಿನ ಊರು. ಕದಂಬನ ಮಗೆ ವಸು, ಆಯನ ಮಗಲ್ ಸುಶೀಲನ್ ಸೂರ್ಯವಂಶದ ಹೇಮಾಂಗದರ್ ಕೊರ್‌ನೆಟ್ಟ್ ಆಯಿನ ಸಂತತಿ ಬಾಲೆನೇ ಮಯೂರವರ್ಮೆ. ಆಯೆ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರೊಡ್ದ್ ಬ್ರಾಣೆರೆನ್ ತರ್‌ಪಾದ್ ಯಜ್ಞಾದಿ ಕ್ರಮೊಕ್ಕುಲೇನ್ ಮಂತೋಂದು ಸುಕೋಟ್ಟು ಇತ್ತೆ. ಮಗೆ ಚಂದ್ರಾಂಗದಗ್ ಪಟ್ಟಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪರಬೆ ಆನಗ ತಪಸ್‌ಗ್ ಪೋಯೆ. ಚಂದ್ರಾಂಗದನ ಮಗೆ ಲೋಕಾದಿತ್ಯೆ ಪುಟ್ಟ್‌ನಾನಿಯೆ ಅಮ್ಮೆ ಸಯಿತ್‌ನೆಡ್ಡಾದ್ ಹುಬ್ಬಾಸಿಗೆ ಪನ್‌ಪುನ ಚಾಂಡಲೆ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆನ್ ಒಯಿತ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಆಯೆ ಅರಸು ಆಯೆ. ಲೋಕಾದಿತ್ಯೆ ಮಲ್ಲೆ ಆದ್ ಪಿರ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆ ದೆಪ್ಪೆರೆ ಒಂತೆ ವರ್ಷಾಂಡ್. ಅರಸು ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಅಜ್ಜೆರ್‌ನಕುಲೆನಲ್ಕನೆ ಪಿರ ಬ್ರಾಣೆರೆನ್ ತರ್‌ಪಾದ್ ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ಅಗ್ರಹಾರ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್‌ದು ದಂಪತಿಪೂಜೆ ದಾನಧರ್ಮ ಮನ್‌ತ್‌ದ್ ಭೂಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಒಂಜಿ ಕ್ರಮಕೊನತ್ತ್‌ದ್ ನಡಪಯೆರೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಾಡವೆರೆನ್ಲಾ ಕೂಡ್‌ಸಾದ್ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಬೇತೆನೇ ಜಾಗ್ ಕೊರ್ದು ಕುಲ್ಲಾದ್ ಒಂಜಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮನ್ತ್ ಕೊರ್‌ದು ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ಕೇಂಡೆ. ಲೋಕಾದಿತ್ಯ ಮಯೂರವರ್ಮೆಂದ್ ಪುದರ್ ಕೇನ್‌ಸಾವವೊಂಡೆ. ನಮ ಅಂಚ ಬಾರಕೂರ್‌ಗ್ ಪೋಯೆರೆ ಪನ್ನಗ, ಬಂಟ್ವಾಳ್‌ದ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ವಕೀಲೆರ್ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಬನ್ನಿಂತಾಯೆರ್ ಆಡೆ ಪೋದಿತ್ತ್‌ನಾರ್‌ಲಾ ಪಂಡೇರ್ "ತೂಪುನ ಊರು ಸ್ವಾಮಿ ಪೋದ್ ಬಲೇಂದ್". ಓದಿಯೆರೆ ಒಂಜಿ ಬೂಕು ಕರ್ಣಾಟಕ ಗಜೆಟಿಯರ್‌ಲಾ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಪೋನಗ ಸಾದಿಡ್ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರಡೆಲಾ ಪೋಯ. ಆರ್ ಪಂಡೇರ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಕೊಲೇಜ್‌ಡ್ ಥರ್‌ಸ್ಟನ್ ಬರೆತಿನ ಬೂಕುಂಡು. ಅಯಿನ್ನ್ ಓದೋನುಲೇಂದ್. ಅಡೆಲಾ ಪೋಯ. ಬೂಕುಡು ಬಂಟೆರೆನ್, ಬಿರುವೆರ್‌ನ್ ಬೈದ್ಯನಕುಲೆನ, ಮರಕಲೆರ್‌ನ ವಿಷಯ, ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟ್‌ದ ವಿಸಯ, ಆಟಕೂಟ, ಕಂಬುಳ, ಕೋರಿದಕಟ್ಟ, ಚೆಂಡ್‌ದ ಮಾತಾ ವಿಷಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ ಅಳಿಯಕಟ್ಟ್‌ದ ಬೂಕುಗು "ಒರಿಜಿನಲ್" ಇಜ್ಜಿ ಅವು ಮದ್ರಾಸ್ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ಡ್ ಆಸ್ತಿ ಲಡಾಯಿದ ವಿಷಯೊಡು ಪೋಯ್‌ನ ಸುರುತ್ತ ಕೇಸ್‌ದೊಟ್ಟಿಗೆ ಕೊರ್‌ನ ಒಂಜಿ ಉಳಕಾಕಜಿ ಮಾತ್ರೆಂದ್. ಅಂಚನೆ ನಮ ಪಿರ ಕುಂದಾಪುರೊಗ್ ಪೋದು ನೋಟರಿ ಎಡ್ತರೆ ರಾಜೀವ್ ಶೆಟ್ರೆನ್ನ ತೂಯ. ಆರ್ ಪನ್‌ಪಿಪ್ರಕಾರ ಗಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ನಾಮಧಾರಿ ಗೌಡೆರ್‌ನ ಕ್ರಮಕುಲೆಡ್ ಕೆಲವು ಕ್ರಮಕ್ಕುಲು ನಮ್ಮ ಕ್ರಮತ್ತಂಚೆನೇ ಇಪ್ಪು ನೆಡ್ಡಾದ್ ಅಕುಲುಲ ನಮ್ಮ ಜನಕುಲೇ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೀಟರ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಪನ್‌ಪಿ ಪ್ರಕಾರ ದುಂಬು ಒಕ್ಕೆಲಾಕುಲೆಡ್ ಮಲ್ಲಮಲ್ಲ ಗುತ್ತುದಕುಲು, ಚಾಲ್ತಿ ಚಾಲಗೇಣೆದಕುಲು ಬೊಕ್ಕ ಸೀದಾ ದಿನ ಕೂಲಿಗ್ ಬೇನ್‌ಪುನಕುಲು ಇತ್ತೆರ್, ಮಾತೆರ್‌ನಲಾ ಕ್ರಮ ಒಂಜೇ ಬಂಟ್‌ರ್-ಒಕ್ಕೆಲಾಕುಲೆನ. ಅಂಚನೆ

ಶಿರೂರು ಶಿವರಾಮ ಶೆಟ್ರ್ ಪನ್‌ಪೆರ್ ನಮ್ಮ ಜನಕುಲು. ದುಂಬುಡು ಸಿಂಧೂ ಕಣಿವೆಡ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ನಕುಲುಂದು ಪುರಾವೆ ಉಂಡುಂದು ಅಪಗನಮಬೂಕುಗು ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆಯ್‌ನದೀಡ? ವಸಂತಶೆಟ್ರೆಡೆ ಬ್ರಹ್ಮಾವರೊಗ್ ಪೋಯ. ಅಯಿಕ್ ಆರ್ ಪಂಡೇರ್ ಇಂದು ಒಂಜಿ "ಕಿಂಡಿ" ಮಾತ್ರ ಓದುನಕುಲೇ ಏತ್ ಮಟ್ಟೆಗ್ ಅವು ಸಮ ಆಪುಂಡುದು ದೆತೊನೊಡೊಂದು ಪುಂಡ್‌ದ್. ಕೊಡವೆರೇ ಬಂಟೆರ, ಜೈನೆರೆ ಬಂಟೆರ್ ಒಂಜಿ ಮೂಲದಕುಲ್ ಮಾತ ಪೂರಾ ಪನಿಯರಾಪುಜಿ ಪಂಡೆರ್. ಅಲ್ಪ ಮೆಕೆನ್ಜಿಯೆರ್ ಬರೆತ್ತಿನ ಕೈಫಿಯಕ್ ಬೂಕುಲ ಓದಿಯೆರೆ ತಿಕ್ಕಂಡ್. ಅಯಿಟ್‌ಲಾ ಬಾರಕೂರ್‌ದ ಬೇತೆ ದೇವಸ್ಥಾನುಗುಲೆನ ಸಂಗತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಬಾರ್ಕೂರು ಮುಟ್ಟುದು ತೂನಗ ಅವ್ವೊಂಜಿ ದುಂಬುಡು ಬಾರಿ ಪುದರ್‌ದ ಮೆರೆತ್‌ನ ಊರು. ಅವುಲು ಅರಸು ಸಿಂಹಾಸನ, ಕೇರಿಕೇರಿಲು, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವ್ಯಕ್ತಿದಕುಲೆಗ್ ದುಂಬುದ ಕ್ರಮಪ್ರಕಾರ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೇರಿಲು, ದೇವಸ್ಥಾನೊನೇ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು. ನಾಲ್ ಮಲ್ಲ ರಸ್ತೆಲು ಕೂಡುನಿ, ಪ್ರತಿ ರಸ್ತೆದ ನಾಲ್ ತಿಕ್‌ಡ್‌ಲಾ ಮಧ್ಯೊಡುಲಾ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು, ಸುಮಾರ್ ತಿಕ್‌ಡ್, ಪಂಚಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು, ಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಕೆತ್ತ್‌ದ್‌ನ ದಿಂಜ ಶಿಲಾಶಾಸನೊಲು. ವಸಂತಶೆಟ್ರ್ ಅಯಿನ್ ಮಾತ ಓದ್‌ದ್‌ನಾರ್. ಮಹಿಶಾಸುರನ ಗುಡಿ, ಅಳಿಯಕಟ್ಟೆ ಸುರುವಾಯಿನ ಜಾಗುಲು, ಬೊಕ್ಕ ಉತ್ಸವ ಸಮಯೊಡು ನರಮನಿ ಕೊಡಿಮರ ತಿರುಗನ ಸ್ತಂಭದ ಕೊಡಿಡ್ದ್ ಸರಪೊಲಿ ತುಚ್ಚಿದ್ ತಿರುಗುನ ಸಂಗತಿ ಮಾತ ಊರುದಕುಲು ಪಂಡೆರ್. ಬಾರಿ ಒಂಜಿ ಸತ್ಯದ ಊರುದಲ್ಕ ತೋಜಿಂಡ್ ನಂಕ್ ಆ ಊರು.

ತೆನ್‌ಕಾಯಿಡ್ ನಮ ಕೇಂಡೋಂದು ಎಡ್‌ನೀರ್‌ಡ್ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರಡೆ ಪೋಯ. ಆನಿ ಪುಣ್ಯೊಗು ಆರೆ ಮೆಗ್ಯೆ ಚಿತ್ರಗಾರೆ ಸಿ.ಯಸ್. ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರ್‌ಲಾ ಇತ್ತೆರ್. ವೆಂಕಟ್‌ರಾಜೆರ್ ತುಳುತ್ತ ಸರ್ವಜ್ಞಾನಿ, ಸಾಕಾರಮೂರ್ತಿ. ನಮ್ಮ ತುಳು ಮಳೆಯಾಲ ಲಿಪಿಕ್ಕುಲು ಮುಟ್ಟ ಸಂಬಂಧದ ೧೨-೧೩ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಂದಾಜಿಗ್ ಆರ್ಯಲಿಪಿಡ್ದ್ ಗ್ರಂಥ ಬರೆಪುನ ಉಪಯೋಗೊಗು ಬತ್ತ್‌ದುಪ್ಪು. ತುಳು, ತಿಗಳಾರಿ, ವಟ್ಟೆಮಿತ್ತು, ಕೋಲೆಯಿತ್ತು, ಮಲೆಯಾಣ್ಮ ಆರ್ಯೆಮಿತ್ತ್ ಮಾತ ಒಂಜೆಲೆಕದ ಲಿಪಿಗುಲು. ಅನಂತಪುರದ ಶಿಲೆತ್ತ ಶಾಸನೊಡು ಬರೆತ್ತಿನ ತುಳುತ್ತ ವಿವರ ಪ್ರಕಾರ ಕಡ್ಯೊ ಕಡ್ಯೊದ ಲೆಕ್ಕೊಡ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಕಾಣಿಕೆ ಕೊರೊಡುಂದ್ ಬರೆತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಆರ್ ಪನ್‌ಪೆರ್ ದುಂಬುದ ತುಳು ಬೇತೆನೇ. ಅಯಿಟ್ಟ್ "ಸ್", ಸ್ತ್, ಸ್ದ ಮಾತ ಸ್ವರೊಕ್ಕುಲು ಇತ್ತ, ಸುರುಸುರುಟ್ಟು ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಅರ್ಥಮನ್‌ಪೆರ್‌ನೆ ಕಷ್ಟ ಆಂಡ್‌ಗೆ. ಆಂಡಲಾ ಬಂಗ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮನ್ತ್‌ದ್ ಸುಮಾರ್ ಬೂಕು ಬರೆತ್ತೆರ್. ದುಂಬುದ ಭಾಗವತೊ ದೇವಿಮಹಾತ್ಮೆ ಬೇತೆಲಾ ಮಾತ ಬರೆವುಲೆನ್ ತೋಜಾಯೆರ್. ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರ್‌ನಕುಲೆನಾ ತರವಾಡ್‌ದ ಇಲ್ಲ್ ಸುಮಾರು ೫೦೦ ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬುದ. ೧೫೧೩ ಇಸ್ವಿಡ್ ನೇಮದಾನಿ ಕಿಣ್ಣಿಮಾಣಿ ಭೂತ ದರ್ಶನೊಡು ಲೆಪ್ಪುನಗ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರ್ ಇಜ್ಜೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ರಾತೋರಾತ್ರೆ ಪೋದು ಮೇರೆನ ಪೂರ್ವಜೆ ನಾರಾಯೆಣೆರ್ ೨೦ ವರ್ಷದ ಮಾಣಿನ್ ಬಾಯಾರ್‌ದ್ ಕೊನತ್ತ್‌ದ್ ಮನದಾನಿ ಊರುದಕುಲು ದರ್ಶನದ ಸಮಯೊಗು ತಯಾರ್ ಮನ್ತ್ ಕೊರ್‌ಯೆರ್. ಪುಂಡೂರು ಪಂಡ ಪುಂಡಿ ಅರಿ ಕೊರಂದೆ ಪಿರಕಡಪುಡಂದ್‌ನ ಇಲ್ಲ್. ಅವುಲು ಒರಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗುಲ್‌ನ ಸಮಾಧಿದ ಬ್ರಂದಾವನ ಉಂಡು. ಉಳ್ಳಾಕುಲು, ಬೀರಣ್ಣಾಳ್ವ, ನಲ್ಪಭೂತೊಲು, ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ಕೆಂಡಸೇವೆ ನಡಾವಳಿ

ಬೊಕ್ಕ ಜಾತಿಡ್ ಜಾತಿ ಆಂಡ್, ಕೆಲವೆರ್ ಮಿತ್ತ್, ಕೆಲವೆರ್ ತಿರ್ತ್ ಪನಿ ಹೆಚ್ಚ್ ಕಮ್ಮಿ ಆಂಡ ಜಾತಿಡ್ದ್ ದೆಪ್ಪುನಿಂದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಜೆ ಪಾಡುನೆ, ಶಾಪಕೊರ್‌ಪುನೆ, ಭೂತಡ ಪಂಡೋನುನೆ, ದೇವೆರೆಗ್ ಪರಕೆ ಪನ್‌ಪುನೆ, ತಪ್ಪುಒಪ್ಪಾವುನೆ ಮಾತ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ದುಂಬು ವಿದ್ಯೆ ಕಡಮೆ. ಎನ್ನ ಮಾಮೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆದ್ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಆಯೆರ್. ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಯೆರೆ ಸೋಮೇಶ್ವರೊಡು ಒಂಜಿ ಬುಡಾರ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಸುರುಟು ಎಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋಯ. ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಾನಗ ಕುಡ್ಲದ ಗುತ್ತುಡು ಎನ್ನ ಮಾಮನ ಇಲ್ಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಅಲ್ತ್ ಪೋಯ. ಬೊಕ್ಕ ಕೋಲೇಜ್‌ಗಾನಗ ಪಿರ ಸೋಮೇಶ್ವರೊಡ್ದು ದಿನಾಲ ರೈಲ್‌ಡ್ "ಸೀಸನ್ ಟಿಕೇಟ್" ಮನ್ತ್‌ದ್ ಪೋಪುನಿ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪೋದ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಲ್‌ತ್‌ದ್ ಅವುಲೆ ಕೆಲಸೊಗು ಸೇರಿಯ. ಅಯಿಡ್ದ್‌ಬೊಕ ಇಡೀ ದೇಸೊಡು ಕೆಲಸ ಮಾನ್ತ್‌ದ್ ರಿಟಯರ್ ಆದ್ ೬೫ ವರ್ಸೊಗು ಮುಟ್ಟಿಯೊ.

ಯಾನ್ ಎಲ್ಲಿಪ್ಪುನಗ ಎನ್ನ ಅಜ್ಜೆರ್ ಎನ್ನ ಎಲ್ಯ ಕಯಿನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪುಣ್ಣಮೆದ ಚಂದ್ರನ್ ತೋಜಾದ್ ಪನುವೆರ್ "ಕೈಮುಗಿ ಮಗ, ದೇವೆರೆಡ ಪನ್, ಎಡ್ಡೆ ಬುದ್ದಿ ಕೊರ್ಲೆ, ವಿದ್ಯೆಕೊರ್ಲೆ" ಪಂಡ್‌ದ್. ಉಂದು ನಿಜವಾದ್ ಗಾಯತ್ರಿ ಮಂತ್ರದನೇಸಾರ. ಇತ್ತೆ ಅಮೃತಸೋಮೇಶ್ವರೆರಡೆ ಕೇನ್‌ಯೆರ್ ತೆರಿಯೆರ್ ಪೋಂಡ ಆಕ್‌ಲ್ ಪನ್‌ಪೆರ್. ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಬೊಂಬಯಿಗ್ ಕೆಲಸೊಗೂಂದು ಪೋನಗ ಈರೆನ ಅಜ್ಜೆರ್ ಆರ್‌ನ ಅಂಗೈಡ್ ಒಂಜಿ ನಾಣ್ಯ ದೀದ್ ಎಡ್ಡೆ ಆವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್‌ತೆರ್‌ಗೆ. ಆಶೀರ್ವಾದ ಕೊರ್‌ದು ಕಡಪುಡಿಯೆರ್‌ಗೆಂದ್ ಸೋಮೇಶ್ವರದ ಕಡಲ್‌ದ ಬರಿ, ಚಬುಕುದ ಮರತ್ತ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್ಲ, ಪೊರ್ಲುದ ಕಡಲ್‌ದ ಗಾಳಿ, ಸೂರ್ಯೋದಯ ಆಪುನ, ಕಂತುನ, ಪುಣ್ಣಮೆ, ಓಡೋಡು ಪೋಪುನಕುಲು, ಮೀನ್‌ದಕುಲು, ಗಾಲದಕ್ಕುನಕುಲು, ತಿರ್‌ಗೆರೆ ಬರ್‌ಪುನಕುಲು ಮಾತಾ ತೂದು ನೆನೆಪು ಒರಿವುನನೇ ಸಂಗತಿ. ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕೆ ಮುಲ್ತ ದೇವಸ್ಥಾನದ ತಿಟ್ಟ್‌ಡ್ ೧೫೬೭ ಇಸ್ವಿ ಜನವರಿ ೪ ತಾರೀಕ್‌ದಾನಿ ಉಂತ್‌ದ್ ತೂನಗ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್‌ನ ಹಡಗ್‌ತಂಡ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮರಕ್ಕಲೆರೆನ್ ಗಿಡತ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಡ್‌ಗೆ. ರಾಣಿ ಬೊಕ್ಕ ದಂಡ್‌ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಆಕ್‌ಲೆನ್ ಎಂಚ ಸೋಲ್ಪಾಯಲ್, ಕಡೆಕ್ ಕಂಡನಿ ಬಂಗರಾಜನ ಅರುವತ್ತೆ ಕಾಮರಾಯನ ಪಿತೂರಿಡ್ ಎಂಚ ಸೋತಲ್‌ಂದ್ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ಪನ್‌ಪುಂಡು.

ಡಾ। ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ರ್ ಪಂಡನಲೆಕ ಸೋಮೇಶ್ವರದ ದೇವಸ್ಥಾನ ೧೧ನೇ ಶತಮಾನದ. ಅವುಲು ಇತ್ತ್‌ನ ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆಯೆರ್‌ನ ಪೂರಮೂರ್ತಿ, ಪಂಜಿದುರ್ಗೆಲ್‌ನ ಮೂರ್ತಿ ಮಾತ ಕಡಿಮೆ. ದೇವಸ್ಥಾನೊಲುಲೆಡ್ ಉಪ್ಪುನಿ. ಮೂಲು ರುದ್ರಪಾದೆ, ಗದಾತೀರ್ಥ ಮಾತ ಉಂಡು. ಮುಟ್ಟನೆ ದೇವಿದುರ್ಗೆಭಗವತಿಲುನ ಸಾನೊಲುಳ್ಳ. ಮುಕಾಂಬಿಕಾ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಅಡ್ಕ ಭಗವತೀ ದೈವಸ್ಥಾನ, ಕೊಂಡಾಣದ ಪಿಲಿಚಾಮುಂಡಿ ಬಂಟೆ, ಚೀರುಂಭಾ ಭಗವತಿ, ಮಲಯಾಳ ಚಾಮುಂಡಿ ಸಾನ, ಮಾಡೂರು ಭಗವತೀ, ಪೊಂಜೊವು ದರ್‌ಶನ ಬರ್‌ಪುನ ದುರ್ಗಾಪರಮೇಸ್ವರಿಗುಡಿ, ಉಳ್ಳಾಲ ಅರಸುತ್ತಾಯ ದೈವಸ್ಥಾನ ಮಾತವುಂಡು. ನೆತ್ತಿಲಡ್ ಕೆದಿಲಾಯೆರ್‌ನ ನಾಗಬನಲ ಪುದರ್‌ದ ಜಾಗ್. ಉಚ್ಚಿಲಡ್ ಕೋಟೆಡ್ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಉಂಡು. ಉಳ್ಳಾಲೊಡ್ ಬೆಂಗರೆಡ್ ಮರಕಲೆರ್‌ನ ಮಾಸ್ತಿಯಮ್ಮನ ಗುಡಿ ಉಂಡು. ಅಂಚ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಎಂಕುಲು ಇತ್ತ್‌ನ ಊರು ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಊರು. ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರೆ ಊರು

ಮಾತ ಇತ್ತೆಲ ಆಪುಂಡು. ಇತ್ತೆ ಸಾಧಾರಣ ಪತ್ತ್‌ಪದ್‌ರಾಡ್ ತರೆಕರಿನಕುಲು ದಿಂಜ ದಿಂಜಾ ಪುದರ್ದಕುಲು ಮಾತ ಆದ್ ಪೋತೆರ್, ಇತ್ತೆಲಾ ಉಳ್ಳೆರ್. ಅಕ್‌ಲನ ಇಲ್ಲ್ ಇಡೀ ಊರುದ ವಠಾರದ ವಾ ವಿಷಯದ ಸಂಗತಿನ್‌ಲಾ ದೆರ್ತ್ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್‌ಪುನಂಚಿನ ಇಲ್ಲ್. ಯಾನ್ ಇತ್ತೆ ಉಪ್ಪುನ ಇಲ್ಲ್‌ಲಾ ಪುಣೆಂಚತ್ತಾಯೆರೆ ಇಲ್ಲ್‌ದ್ ದಿಂಜ ದೂರ ಇಜ್ಜಿ ಮುಟ್ಟನೆ.

ಇಚ್ಲಂಪಾಡಿಡ್ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಇಲ್ಲ್ ಮನ್ತ್‌ದ್ ಉಲ್ಲೆ. ಇಚ್ಲಂಪಾಡಿದ ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಸೀಮೆದ ಗುತ್ತು ಬೂರೊಂದು ಬಯ್‌ದ್‌ಂಡ್. ರಾಜಮನೆತನೊತ್ತಲೆಕನೆ ಬಾರಿ ಪುದರ್‌ದ ಇಲ್ಲ್, ಸೀಮೆದ ಸತ್ಯದ ಚಾವೊಡಿ ಇತ್ತ್‌ನ ಇಲ್ಲ್. ಎದುರುಡು ಪಡಿಪ್ಪಿರೆಡ್ ಮಾಯಿಪ್ಪಾಡಿದ ಅರಸುಲು ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಕುಲ್ಲುನ ಸಿಂಹಾಸನ ಮಂಚ ಗಂಡಬೇರುಂಡ ಪಕ್ಕಿದ ಕೆತ್ತನೆದ ಬಾಕಿಲ್ ಮೂಡಯಿಮೋನೆಪಾಡ್‌ದ್ ಅವು ಒಂಜೇ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಏಲ್ ಬಾಕಿಲ್‌ದ ಇಲ್ಲ್. ಡಬ್ಬಲ್ ಸುತ್ತುದ ನಡುಟ್ಟು ನಡೆಬುಡ್‌ನ ನಾಲ್ ಒಟ್ಟೆಗೆ ಸೇರ್‌ದ್ ನಲ್ಪೊ ಬಾಕಿಲ್‌ದ ಇಲ್ಲ್ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸುತ್ತುದ ಡಬಲ್ ಮಾಲಿಗೆದ ಇಲ್ಲ್. ಜನಕುಲು ಇತ್ತೆಲ ಪಡಿಪಿರೆದ ಎದುರುಡು ಪೋನಗ ಕೈಮುಗಿಪೆರ್. ಚಾವಡಿದ ಕಂಬೊಲು ಒಂಜೊಂಜಿ ನಂಕ್ ಪತ್ತ್‌ನಗ ರಡ್ಡ್ ಕಯಿಕ್ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ತಿನೆತ್ತಮರ ಒಂಜಿ ಒಂಜರೆ ಕೋಲು ದಪ್ಪ, ಸಾರಟ್, ಡೋಲಿ, ಪಗಲ್‌ದೀವಟಿಗೆ, ಪಂಚದಿವಟಿಗೆ ಛತ್ರಚಾಮರ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮರ್ಯದೆ ಇತ್‌ನಜಾಗ್. ಇಲ್ಲ್‌ದ್ ಕಯಿತಲೇ ಕುಂಡೋದರ ಬೂತದ ಸಾನ, ನಾಗಬನ ಮಾತ. ಇಲ್ಲದನೇ ದೇವಸ್ಥಾನ, ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ದುಂಬು ಇಚ್ಲಂಪಾಡಿದ ಆಟದ ಮೇಲ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ದುಂಬು ಯಜಮಾನೆ ಆದ್ ಮಲ್ಲಕೋಟ್ಯಣ್ಣಾಳ್ವೆರ್ ಉಪ್ಪುನಗ ಆರ್ ಬರ್‌ಂಬ್‌ದ್ ಕೊರ್‌ನ ದಾನೊಡು ಒಂಜಿ ಬಂಗಾರ್‌ದ ನಾಣ್ಯಲಾ ಒರಿಯಗ್ ತಿಕ್ಕದ್ ಆಯೆ ಪಾರ್‌ಬತ್ತ್‌ನೆಕ್ಕ್, ನಿಕ್ಕ್‌ಕೊರ್‌ನೆ ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ. ಗುಡ್ಡೆ ಗರಿತ್‌ದ್ ಕಂಡ ಮನ್ತ್‌ನೆನ್, ತೋಡುಬರಿತ ಕಟ್ಟಪುಣೆಲೆನ್ ಮಾತ ತೂಂಡ ದುಂಬುದ ಕೆಲಸ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಬದಿಯಡ್ಕದ ಅರಿಕ್ಕಾಡಿ ಮುಟ್ಟ ಅಲ್ಪಲ್ಪ "ಪತ್ರಾಯ" ಪಂಡ್ದ್ ಬಾರ್ ಪಾಡುನ ಕದಿಕೆ ಭಂಡಾರೊಲು ಇತ್ತ. ಕೋಟ್ಯಣ್ಣಾಳ್ವೆರೆ ಸಮ್ಮಲೆ ರಾಮಯೆಬಂಟೆರೆ ಕಾಲೊಡು ಕಂಪನಿ ಸರಕಾರೊಗು ಕಂದಾಯ ತೀರ್ವೆ ಕೊರ್‌ನಲೆಕ್ಕೊಗು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ದ ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಮಹಾರಾಣಿ ಸ್ಪೆಶಲ್ ಮಾನಪತ್ರಕೊರ್‌ನೆನ್ ರಾಮಯಬಂಟ್ರೆನ ಶಿಲೆತ್ತಗೋರಿಡ್ ಬರೆತ್ತ್‌ಂಡ್. ಯಾನ್ ಪುಟ್ಟುನ ಊರು, ಕೇರಳ ವರ್ಕಾಡಿಡ್, ತಿಮ್ಮಂಗೂರು. ಎಂಕ್‌ಲ್‌ನ ದುಂಬುದಕುಲು ಕಯ್ಯಾರ್‌ದ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ನಕುಲುಗೆ. ಕಯ್ಯಾರ್ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈಲೆಡ ಕೇನ್‌ನಗ ನಮ ಬಾಕ್ರಬೈಲ್‌ದ ಕುಡುಂಬಯಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಂಚನೇ ಒರಿ ಅಜ್ಜೆರ್ ತಿಮ್ಮಂಗೂರುಡ್ದ್ ಕೋಟೆಕಾರ್‌ಗ್ ಪೋದು ಅವುಲು ಗುತ್ತು ಸುರುಮಾನ್ತೆರ್. ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಅಡ್ಕ ಕೃಷ್ಣಶೆಟ್ರೆ ಅಮ್ಮೆರ್ ಸುಬ್ಬಯ ಶೆಟ್ರ್ ಕೋಟೇಕಾಡ್ದ್ ಪೋದು ಅಲ್ಪ ಮುಟ್ಟನೆ ಅಡ್ಕಗುತ್ತು ಸುರುಮನ್ತೆರ್. ಅಂಚ ದುಂಬು ನಾಲ್ ಜನ ಸೇರ್‌ಸಾದ್ ಕೂಟ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ನಾಲ್ ಕಂಡ ಮನ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿನಿ ಬೆಂದ್ದ್ ಪತ್ತ್‌ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಉನುಪುಲ ಆಂಡ್, ಗುತ್ತುಲ ಆಂಡ್. ಆ ಗುತ್ತುದ ಜಾಗ್ಡ್, ಶೆಟ್ರ್, ಭಟ್ರ್, ಅತ್ತಂದೆ ಬಿರುವೆ, ಬೈದ್ಯನಾಯೆ, ಕೆಲೆಸಿ, ಮಡ್ಯೆಲೆ, ಮೂಲ್ಯೆ, ಆಚಾರಿ, ಗಟ್ಟಿ, ಸಪರಿಗೆ, ನಲಿಕೆದಾಯೆ, ಮಾನಿಯೆ, ಕೊರಗ ದೇವ್ಥಾನದ ಕೆಲಸದಕುಲು ಮಾತ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವೃತ್ತಿಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜನ ಇತ್ತೆರ್. ಗ್ರಾಮ, ಮಾಗಣೆ, ಸೀಮೆ, ಬೀಡ್, ಗುತ್ತು, ಬಾವ, ಬರಿಕೆ, ಅಜಲ್, ಪತ್ತೇರಿಕೂಟ, ಪತ್ತ್‌ಸಮಸ್ತೆರ್ ಮಾತ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ನ್ಯಾಯ, ವಿವಾದೊಲುನ ಇತ್ಯರ್ಥ ಗ್ರಾಮಚಾವೊಡಿಡ್, ಭೂತಸ್ಥಾನ, ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ ಆಪೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ

ಮೂಡಾಯಿಡ್ ಮಾವಂತೂರು. ಅಲ್ತಕಲೆಗ್ ಎಣ್ಮೂರ್ರು ಕಟ್ಟದ ಕುಡ್ತಾಲಿಗೆ ಉಂಡು. ಪೆರ್ಮಲೆ, ಎಣ್ಮೂರ್ರು ಕಟ್ಟ, ಪಂಜ, ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರ್‍ನ, ಕಿನ್ನಿಮಾಣಿ, ಪೂಮಾಣಿನಕುಲೆನ ಕಾರ್ನಿಕದ ಊರು. ಆಪಗ ಬಲ್ಲಾಳೆರ್‍ನ ಯಜಮಾನ್ತಿಕೆ, ಪೆರ್ಮಲ ಬಲ್ಲಾಳ್, ದೇವಬಲ್ಲಾಳೆರ್, ಕೇಮರ ಬಲ್ಲಾಳೆರ್, ಬುದ್ಯಂತೆರ್, ದೇಯಿಬೈದ್ಯೆದಿ, ಸಾಯನ ಬೈದ್ಯೆರ್‍ನ ಮರ್ದ್ ಮಂತ್ರೊಲು, ಕಂಬುಳ, ಪಂಜಿದ ಬೋಂಟೆ, ಕಂಡೊಗ್ ನೀರ್ ಕಟ್ಟುನ, ಬುಡುಪುನ, ಪಂಚಾತಿಗೆ, ನ್ಯಾಯೊಲು ಮಾತ ಆದುಂಬು ಕರಿದಿಂಚಿನ ದಿನೊಕುಲೆನ್ ನೆನೆಪು ಮನ್‍ಪುವ. ಅಂಚನೆ ಮುಲ್ಕಿದಲ್ಪ ಕಾಂತಾಬಾರೆ ಬೂದಾಬಾರೆನಕುಲು ಇತ್ತೆರ್. ಅಕುಲುಲಾ ಮಲ್ಲ ವೀರೆರ್. ಈ ಮಾತಾ ಜಗಜಟ್ಟಿ ವೀರೆರ್ ಸಾಧಾರಣ ಒಂಜಿ ಸಮಯ ಇತ್ತ್‍ನಲ್ಕ ತೋಜುಂಡು. ಅಕ್‍ಲೆಗ್ ಒರಿಯಗ್ ಬೊಕ್ಕೊರಿಯಡ ಒಪ್ಪಂದ ಇತ್ತ್ಂಡ್‍ಗೆ. ಅಕ್‍ಲ್‍ನ ಪೂರಾ ಕತೆ ನಂಕ್ ಮಾತೆರೆಗ್‍ಲಾ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‍ನನೆ.

ಇತ್ತೆ ಸಮಯ ಪೋಯಿನಂಚನೆ ನಿಜ ಸಂಗತಿಲು ಬದಲಾವೊಂದು ಬರೊಂದುಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಿಕ್ಕುನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕ್ರಮೊಕ್ಕುಲು ಪೂರ ಬದಲ್‍ದಾ. ನಂಮನಂಮ ವಂಶಾವಳಿ, ಚರಿತ್ರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರವಿಚಾರ ದೈವಧರ್ಮದ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮಾತ ತರತರೊಡ್ದು ಬದಲಾವಣೆ ಆವೊಂದುಂಡು. ಬಾಸೆಲ ಅಂಚನೆ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಇತ್ತೆ ಸಾಲೆಡ್ ನಾಲ್‍ನಾಲ್ ಬಾಸೆ ಕಲ್‍ಪೊಡು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ, ಕನ್ನಡ, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕೆಲಸೊಡು ಪೋಯಿನಕ್‍ಲೆಗ್ ವರ್ಗ ಆಪುನಕ್‍ಲೆಗ್ ಆ ಊರುದ ಬಾಸೆ ಪಿರ ಕಲ್ಪೊಡು.

ನಮ್ಮ ದುಂಬುದ ಕ್ರಮೊಕ್ಕುಲು ಕಟ್ಟ್‍ಕಟ್ಟಲೆ, ಜಾತಿನೀತಿ, ಮಾನಮರ್ಯಾದೆ, ಸೂತಕಪಾತಕ, ಮಿತ್ತ್‍ತಿರ್ತ್, ದುಂಬುಪಿರ ಮಾತ ದುಂಬದಂಚನೇ ನಡತ್ ಬರೋಡ್ಡ ಒಂಜಿ ಕಷ್ಟನೇ ಆಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ಸಂಗತಿನ್ ಸರಿಯಾದ್ ತೆರಿದ್ ಅಯಿತ ಮಿತ್ತ್ ತನ್ನಂದೇ ಪನ್‍ಪುನ ಭಾವನೆ ಬತ್ತ್‍ದ್ ಮನ್‍ಪುನ ಕೆಲಸಲಾ, ಮಾತೆರ್‍ಲಾ ಮನ್‍ಪುವೆರ್ ಪಂಡ್‍ದ್ ಮನ್‍ಪುನೆಕ್ಕ್‍ಲಾ ಅಜಗಜಾಂತರ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಪ್ಪೆರೆ ಯಾರು. ಬೇತೆಬೇತೆ ಜನಕುಲೆನ ಬೇತೆಬೇತೆ ಸಂಗತಿ, ಬೇತೆಬೇತೆ ಸಂದರ್ಭ ಉನೊಡು ದಿನದೆಪ್ಪೊಡು ಕ್ರಮೊಕ್ಕುಲೆನ್ ದೀವೊನೊಡು, ಮಾತಲಾ ಆವೊಡು. ಅಕುಲಕುಲೆಗ್ ತೀರ್‍ನಾತ್ ಅಕುಲಕುಲು ಮನ್‍ತೊಂದತುಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಒಂಜಿ ಸೇರ್‍ಸಾದ್, ಕೂಡ್‍ಸಾದ್ ಮನ್‍ತೊಂದು ಪೋಯೆರೆ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮನ್‍ಪುನಗ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲೈಲ್ಯ "ಅಳಿಲಸೇವೆ" ಮನ್‍ಪುನ ಕರ್ತವ್ಯಲ ಮನ್‍ಪೊಡು. ತೆರಿಯೊಂದು ಮನ್‍ತೊಂದು ಪೋವೊಡು. ಅಪಗ ಸಂಸ್ಥೆಲುಗುಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಆಪ. ಊರುಲ ಎಡ್ಡೆ ಆಪುಂಡು. ಬಾಸೆದಲಾ ಏಲಿಗೆ ಆಪುಂಡು. ನಂಕ್‍ಲಾ ಒಂಜಿ ಸಂತೋಷ, ಕೆಲಸ ಮಾನ್‍ಪುನ ಹುರುಪುಲ ತನ್ನಾತಿಗೆ ಬರ್‍ಪುಂಡುಂದ್ ಆಪುಂಡು. ಕೆಲಸ ದುಂಬು ಪೋಪುಂಡು.

ಎಚ್ಕೆ ಕರ್ಕೇರೆನ 'ಪುರುಷೆ' ಬೊಕ್ಕ 'ಕಾಲಚಕ್ರ'

✍ ಎಂ. ಆರ್. ಬಂಗೇರ, ಮಾರಿಪಲ್ಲ

ತುಳು ನಾಟಕೊರಂಗದ ಇನಿತ ಸ್ಥಿತಿ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್, ಇನಿತ ಜನಜೀವನೊಡು ಬಹುಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುನ ರಾಜಕೀಯ ಬೊಕ್ಕ ದಿನೊಡ್ದು ದಿನೊಕ್ಕು ಪೊಸ ಪೊಸ ಬಣ್ಣೊಲೆಗ್ ಮೋನೆಕೊರ್ಪಿನ ಜನಮಂದೆದ ನಡವಳಿಕೆಲು-ಈ ನಾಲ್‌ದಿಕ್ಕ್‌ಗ್‌ಲಾ ಕೈ ಚಾಚಿದುಂತುದು ಎನ್ನುಲಯಿಡ್ ಕೆಲವು ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಲಕ್ಕಾದ್ ಪಾಡುನ ರಡ್ಡ್ ನಾಟಕ ಕೃತಿಕುಲು ಎನ್ನ ದುಂಬುಡುಲ್ಲ. "ಪುರುಷೆ" ಬೊಕ್ಕ "ಕಾಲಚಕ್ರ" ಪನ್ಪಿ ಪುದಾರ್‌ದ ಈ ನಾಟಕೊಲೆನ ಮೂಲಸೆಲೆ ಮರಾಠಿದ ಎಡ್ಡೆ ಬರಹೆಗಾರೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಜಯವಂತ ದಲ್ವಿ. ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ ರೂಪಾಂತರ ಮಲ್ದಿನಾರ್ ಶ್ರೀ ಎಚ್ಕೆ ಕರ್ಕೇರಾ ಇಂಬೆರ್.

ಬಾನೊದೆತ್ತರ ರಾದ್ ಪಿರ ಪಾತಾಳ ಸ್ಪರ್ಶ ಮಲ್ಪುಲೆಕ್ಕೊಂತಿ ಕಡಲ ಸೆರೆಟ್, ದಿಕ್ಕ್ ತತ್ತ್‌ದ್, ಮುರ್ಕಂದೆ ನೀಂದೊಂದುಪ್ಪಿ ಓಡದ ಲೆಕ್ಕಂತಿ ತುಳುರಂಗಭೂಮಿದೆದುರು ಒಂಜಿ ಸವಾಲಾದ್ ಉಂತೆರೆ ತಾಕತ್ತ್ ಇತ್ತಿನ ನಾಟಕೊಲು ಉಂದು. ತುಳುಟು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್‌ದ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಲು ಇಂಚಪ್ಪೊಗು ಹೆಚ್ಚಾವೊಂದುಂಡು ನಿಜ; ಆಂಡಾ ಈ ಪಾತೆರ ನಾಟಕೊ ಕೃತಿಕ್‌ಲೆ ವಿಷಯೊಡು ಸತ್ಯ ಅತ್ತ್! ಸತ್ಯ ಪನ್ಪುನಿಂದಾಂಡ ಇನಿ ನಾಟಕೊ ಪನ್ಪಿ ಪುದಾರ್‌ಡ್ "ತೆಲಿಕೆದ ಬರ್ಸೊ"ಗು ಕಾರಣ ಆಪಿನ ರಂಗ ಪ್ರದರ್ಶನೊಲು ನಾಟಕೊದ ಉದ್ದೇಶೊನು ದೆಂಗಾದ್ ಕುಲ್ಲಾವೊಂದುಂಡು. ಇಂಚಾಂದ್ ಪನ್ನಗ ನಾಟಕಕಾರೆರ್‌ಲಾ ವಿಮರ್ಶಕೆರ್‌ಲಾ ಆಯಿನ ಶ್ರೀರಂಗೆರೆನ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ನೆನೆಪಾಪುಂಡು. ಆರ್ ಪನ್ಪೆರ್ "ಜನಪ್ರಿಯತೆಯು ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಗೆ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಜನಪ್ರಿಯತೆಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಳತೆಗೋಲು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಡೊಂಬರಾಟ-ಸರ್ಕಸ್ಸುಗಳೂ ಜನಪ್ರಿಯ; ನಾಟಕವೂ ಜನಪ್ರಿಯ. ಆದರೆ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಡೊಂಬರಾಟ-ಸರ್ಕಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿಲ್ಲ".

ಪ್ರದರ್ಶನದ ಮಟ್ಟ್‌ಗಾವಡ್ ಪ್ರಕಟಣೆದ ಮಟ್ಟ್‌ಗಾವಡ್ ತುಳುತ ಸಾಧನೆ ಭಾರೀ ಕಮ್ಮಿ ಇಂಚೊಗು ಬತ್ತಿನ ಮನೋಹರ ಪ್ರಸಾದ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತಿ "ಬೇಲೆ-ಬೈಲ್" ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟೆರೆನ "ಪಿಲಿಪತ್ತಿ ಗಡಸ್" ಅಭಿವ್ಯಕ್ತದಕ್ಲೆನ "ಪೆದಂಬು" ಒಂತೆ ಆಸೆಪುಟ್ಟಾವುನವು. ಇಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಸಂಧಿಕಾಲೊಡು ಈ ರಡ್ಡ್ ನಾಟಕೊಲು ತುಳುವೆರೆ ಎದುರು ಬೈದ.

ಪುರುಷೆ:

ಅಂದ್, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಬೊಂಬಾಯಿಯಾದ್ ಬದಲಾವೊಂದು ಬತ್ತಿನ ತುಳುನಾಡ್ ರಾಜಕೀಯದ "ಮಾನವೀಯ ಕ್ರೌರ್ಯೊ"ನು, ಆಧುನಿಕತೆದ "ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊದ ಶೀಲೊ"ನು ತನ್ನವೊಂದು ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಉದ್ದಿಮೆಲು ಬುಳೆವೊಂದು ಪೋಯಿಲೆಕ್ಕನೆ "ಜಾತಿ ರಾಜಕೀಯದ ಉಳತಡಮೆ"ಲು ಬೊಕ್ಕ "ಸಾಕ್ಷರ ಹೆಡ್ಡತನ" ಹೆಚ್ಚಾವೊಂದೇ ಪೋವೊಂದುಂಡು. ಉಂದೆಕ್ ಮಾತೆಕ್‌ಲಾ ಕನ್ನಡಿ ಪತ್ತುನ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುಂಡು ಈ ನಾಟಕ.

"ಪುರುಷೆ" ನಾಟಕ ನಡಪುನಿ "ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಕೆ" ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಡ್ ಉರ್ಬುದು ಪೋತಿ ಒರಿ ಶಾಲಾ ಮಾಸ್ಟ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರತಿಗಳಿಗೆನ್‌ಲಾ ತನ್ನಾವೊಂದು ಮಲ್ತೊನುನ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ

ರಾಜಕಾರಣೆನ ನಡುಟು. ಮೊಕ್ಲೆ ಜತೆಟ್ ಮಾಸ್ಟ್ರೆನ ಬುಡೆದಿ ತಾರಾಬಾಯಿ. ರಾಜಕಾರಣೆನ ಅಂಗ್‌ಗ್ ಬಲಿಯಾಪಿ ಅಂಬಿಕಾ ಬೊಕ್ಕ ಬುಡೆದಿನ ಕಾಸ್‌ಡ್ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪುನ ಸಿದ್ದಾರ್ಥೆ. ಈ ದೇಶದ ಒಂಜಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದುರಂತವಾದ್ ತೋಜುನ ಶಿಕ್ಷಣ ರಂಗದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಯಿನ ಮಾಸ್ಟ್ರೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮುಲ್ತ ಪಾರಂಪರಿಕ ಪೊಂಜೆವೆನ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಆಯಿನ ತಾರಾಬಾಯಿ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಎರ್ತೆ-ಜಪ್ಪೆಲ್‌ನ್ ದುಂಬುದೀಪಿನ ಪಾತ್ರೊಲು. ಜವನಾದಿಗೆದ ಸಾಜ ಎಚ್ಚರೊನು ಮೈ ದಿಂಜಾವೊಂದು ಈ ಲೋಕೊನು ಬದಲ್ ಮಲ್ಪುನ ಆಶಯದ ಮಾಸ್ಟ್ರೆನ ಮಗಳ್ ಅಂಬಿಕಾ ಅಯಿತ ಪ್ರತೀಕವಾದ್ ತಿರ್ತಜಾತಿದ ಆನನ್ ಮೋಕೆ ಮಲ್ಪುವಲ್. ತನ್ನ ಆಲೋಚನೆಲೆಗ್ ಮೂರ್ತ ರೂಪ ಕೊರಿಯೆರೆ ಅಯಗ್ ಸಾಧ್ಯವುಂಡು ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆಡ್ ಅಯನ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗ್ ಇಂಬು ಕೊರ್ಪಲ್. ಆಂಡಾ ತನ್ನ ಸಾದಿಗ್ ಅಡ್ಡಾದ್ ಉಂತಿನ ಅಳೆನ್ ಲೈಂಗಿಕ ದಾಳಿಡ್ ತರೆಕಂತನೆ ಪಾಡಾದ್ ಕಾರ್‌ಬಾರ್ ತೋಜಾವುನ ರಾಜಕಾರಣಿ ಗುಲಾಬ್‌ರಾವ್ ನರಮಾನ್ಯನ ಉಳಾಯಿದ ರಾಕ್ಷಸತನೊನು ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡುವೆ. ಆಂಡಾ ಈ ರಾಕ್ಷಸೆ ಉಪ್ಪುನಿ ಗುಲಾಬ್‌ರಾವ್‌ನ ಉಳಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್; ಅಂಬಿಕಾ ಮೋಕೆ ಮಲ್ತಿನ ಸಿದಾರ್ಥನ ಉಲಾಯಿಡ್‌ಲಾ! ಸ್ವಾರ್ಥೊಡ್ದು ಮಿತ್ತ್ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿ ದೇಕಿಡ್ ಅವಕಾಶವಾದಿಯಾದ್ ಮೆರೆಪುನ ಸಿದ್ದಾರ್ಥೆ ಇತ್ತೆ "ಬುದ್ಧ" ಆಪೆ. ಅಂದ್, ಅಂಬಿಕಾ ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಅಯೆ ದಂಗೆಕೋರೆ, ವಿದ್ರೋಹಿ ಇತ್ಯಾದಿ ದಾಲಾ ಅತ್ತ್. ಅಯೆ ಒವ್ವಾ ಒಂಜಿ ವರ್ಗದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪುರುಷಲೆಕ್ಕಂತಿ ಪುರುಷೆ ಮಾತ್ರ. ಅಂಬಿಕಾ ತನಮಿತ್ತ್ ಆಯಿನ ಲೈಂಗಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರೊನು "ಬಲಾತ್ಕಾರ ಪನ್ಪಿನಲಾ ಒಂಜಿ ಅಪಘಾತ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಎದುರಿಸಾವುನ ಆಧುನಿಕ ಪೊಣ್ಣು. ಆಂಡಾ ಸಿದ್ದಾರ್ಥನೊಟ್ಟಿಗೆ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ "ಖಾಯಂ ಬಲಾತ್ಕಾರೊ"ಗು ಬಲಿಯಾಯೆರೆ ಒಪ್ಪಂದಿನಾತ್ ತಿಲುವಳಿಕೆನ್ ತೋಜಾವಲ್. ಮುಲ್ಪ ಅಂಬಿಕಾ ಪೊಣ್ಣನ ಶೀಲೊಗು ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಅರ್ಥೊನು ಮೊಡೆಯೆರೆ ತೂಪಿನವು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಆಂಡಾ ಉಂದುವೇ ಅಂಬಿಕಾ ತನ್ನ ಮಿತ್ತ್ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮಲ್ತಿನಾಯನ ಮಿತ್ತ್ ತಾನೂ ಅವ್ವೇ ರೀತಿದ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರತೀಕಾರ ತೀರ್ಪಾವುನವು ಈ ನಾಟಕದ ವಿಶೇಷ.

ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣನ ಶೀಲಹರಣ ಮಲ್ತಿನಯನ ಕಣ್ಣ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಪಗೆ ಸಂದಾವುನ ಒಂಜಿ ಘಟನೆ ಶೀಲ ಬೊಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಿದ ತುಲನೆದ ಸಂಕೇತವಾದ್ ತೋಜುಂಡು. ಆಂಡಾ ಈ ಸಂದರ್ಭಡಾವಡ್ ಕನ್ಯತ್ವ ನಾಶೊಗು ಪ್ರತೀಕಾರವಾದ್ ನಡಪುನ ಪುರುಷತ್ವ ನಾಶದ ಸಂದರ್ಭೊಡಾವಡ್ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಸಹಕಾರ ಮಲ್ಪುನಿ ಪುರುಷೇನೇ ಪನ್ಪಿ ಜೋದ್ಯ ಬಾರೀ ಮುಖ್ಯ. ಈ ನಾಟಕೊದ ನಿಲೆಟ್ ಪುರುಷೆ ಪನ್ಪಿ ಶಬ್ದೊದ ಅರ್ಥೊಗು ಪೊಸ ಮರ್ಗಿಲ್ ತೋಜಿ ಬರ್ಪುಂಡು. ದಾಯೆ ಪಂಡಾ ಗಾಂಧೀ ಟೊಪ್ಪಿನ್ ತಳ್ಪ್‌ದ್ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಾವುನ ಗುಲಾಬ್‌ರಾವ್, ಕಂಡನಿಯಗ್ "ಸೆಕ್ಷೀ" ತೋಜೆರೆ ಕೈದಾಂತಿ ರವಕೆ ಪಾಡುನ ಮಾಧವಿ, ಪ್ರೇಮವಿವಾಹ ಆಯಿನ ಕಂಡನಿಯಡ್ದೆ, ಲೈಂಗಿಕ ರೋಗೊಗು ಬಲಿಯಾಪಿನ ಸುಶೀಲಾ, ಖಂಡೇರಾವ್ ಪಾಟೀಲನ ಕಣ್ಣ್‌ದೆಪ್ಪುನ ಬಂಡೂ ಬೊಕ್ಕ ಇಡೀ ನಾಟಕೊದ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರೊದ ಲೆಕ್ಕ ತೋಜುನ ತಾರಾಬಾಯಿ - ಮೂವಿ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷ ಸಂಬಂಧ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾದುಂಡತ್ತುಂದೆ ಅವೊಂಜಿ ಪುರುಷ ಕೇಂದ್ರಿತ ವೈಪರೀತ್ಯವಾದ್ ತೋಜುನೇ ಇಜ್ಜಿ.

ಒಂಜಿ ನಾಟಕ ಓದುನೆಕ್‌ಲಾ ತೂಪಿನೆಕ್‌ಲಾ ಮಸ್ತ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಡು. ಆ ನಿಲೆಟ್ "ಪುರುಷೆ" ರಂಗಭೂಮಿದ ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ್ ಮಿಂಚೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇತ್ತಿನ ನಾಟಕ.

ದಾಯೆ ಪಂಡ ಮುಲ್ತ ಸಂಭಾಷಣೆದ ರೀತಿ, ಅಂಕೊದ್ದು ಅಂಕೊಗು ಇತ್ತಿ ಕುತೂಹಲದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಬೊಕ್ಕ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿನ ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣ. ನಾಟಕೊನು ಅನುಭವಿಸುನಯನ್ಲಾ ತನ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಾವೊನ್ನ ತಾಕತ್ತ್ ಇತ್ತಿನವು. ಆಂಡಾ ಓದೊಂದು ಪೋನಗ ಮುಲ್ತ ಮಾತಾ ಪಾತ್ರೊಲು ನಮ್ಮ ಮಿತ್ತ್ ಆವಾಹನೆ ಆಪಿನ ಅನುಭವೊನು ಪನಿಯೆರೆ ಎಂಚ ಸಾಧ್ಯ? ನಾಟಕ ಪುಸ್ತಕದ ಮೋನೆಡ್ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುದ ಬೊಕ್ಕ ಅರ್ಥವತ್ತಾಯಿನ ಚಿತ್ರ ಬರೆತೆರ್ ಪೆರ್ಮುದೆ ಮೋಹನ ಕುಮಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಕಾಶಕೆರ್ ಹೇಮಾಂಶು ಪ್ರಕಾಶನ, ಕುಡ್ಲ ಮೊಕುಲು.

ಕಾಲಚಕ್ರ:

ನಾಟಕ ಒಂಜಿ ಕಲೆ-ಜೀವನ ಕಲೆಯತ್ತ್. ಆಂಡಲಾ ಜೀವನೊಗುಲಾ ಕಲೆಕ್ಲಾ ಸಂಬಂಧ ಉಂಡು. ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ಉಂಡು. ಆಧುನಿಕತೆದ ಗಾಳಿಡ್ ಜೀವನದ ಕಲಾತ್ಮಕತೆಕ್ ದೂಳು ಮುಚ್ಚಿದ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ದೂರು ಒಂಜಿ ಮೈಟ್. ಒವೆನ್ ನಮ "ನಮ್ಮ ಜೀವನ" ಪಂದ್ ಎನ್ನುವನಾ ಅವು ಬಜೀ ಬಾಡಿಗೆದ ಜೀವನ ಆದುಪ್ಪುನ ಒಂಜಿ ದುರಂತದ ನಡುಟು ಕಾಲಚಕ್ರ ತಿರುಗೊಂದುಪ್ಪುಂಡು. ಅಂದ್, ಈ "ಕಾಲಚಕ್ರ" ನಾಟಕ ನಮ್ಮ ಉಡಲ್‌ದುಲಾಯಿದ ಒವ್ವಾ ಒಂಜಿ ಮೂಲೆಡಿತ್ತಿ ಭಾವನೆಲೆನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಪನ್ಪಿ ಸತ್ಯ. ಬಹುಷ: ಮುಕ್ಕಾಲ್‌ವಾಸಿ ಜನಮಾನಿಲೆನ ನಡುಟು ಒಂಜಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾದ್ ಉಂತುನ ಪರಬೆರ್‌ನ ವಿಷಯೊಡು ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆ ಆಲೋಚನೆಲೆನ್ ಬತ್ತಲೆ ಮಲ್ಪುನ ಒಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ತುಲಿಪುದ ಪರಪು ಮೂಲುಂಡು. ತನ್ಕುಲೆ ಕರ್ಲ್‌ದ ಕೊಡಿಯಾದ್ ಬತ್ತಿ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಅರ್ತಿ ಪಿರ್ತಿಡ್ ತಾಂಕ್‌ದ್ ಪ್ರಾಯದಂಗಿ ಪೊರ್ತುರಡು ತನ್ಕುಲೆನ್ ಆದರ್ತ್ ಉಂತುವೆರ್ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆಡಿತ್ತಿ ಪ್ರಾಯೊದ ಕಂಡನಿಬುಡೆದಿಯಲ್ಯ ತನ್ನ ಜೋಕ್ಲೆನ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ನಿಲೆ ಕಲೆವೊನ್ನ ಒಂಜಿ ನಿಷ್ಠುರ ಸತ್ಯದ ವಿಶ್ವರೂಪ ಈ ಕಾಲಚಕ್ರ ನಾಟಕ.

ಇನಾಂದಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ರುಕ್ಮಿಣಿ ಕಾಲಚಕ್ರೊದ ಒಯಿಲ್‌ಡ್ ಎಲ್ಪ-ಎಲ್ಪತ್ತೈನ್ ವರ್ಷೊಗು ದುಂಬೊತ್ತಿ ಪರ ಜೀವೊಲು. ಪ್ರಾಯೊಗು ಸಾಜವಾಯಿನ ಆಸೆ-ಆಕಾಂಕ್ಷೆಲು ಸೀಕ್ ಸಂಕಡೊಲು ಜತೆಜತೆಡ್ ಕಟ್ಟೊಂದು ಬೈದಿ ನಿರಾಶೆದ ಪೊದಿಕೆಲು. ತನ್ಕುಲೆ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಕೈಸಾಂಗ್ ಆವೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಆಶೆದ ರಡ್ಡ್ ಜೋಕುಲು ವಿಶ್ವನಾಥ ಬೊಕ್ಕ ಶರತ್ ಜವನಾದಿಗೆದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಲು. ವಿಶ್ವನಾಥನ ಬೊಡೆದಿ ಲೋಕರೂಢಿದ ಮರ್ಮಲ್‌ಂದಾಂಡಲಾ ವರ್ತಮಾನೊನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅನುಭವಿಸುನ ಆಶೆ ಇತ್ತಿ ಜನಾಂದಿ. ಆಧುನಿಕತೆದ ಪುದಾರ್‌ಡ್ ಇಲ್ಲ್‌ನ್-ಮನಸ್ಸ್‌ನ್ ಎಲ್ಯ ಮಲ್ತೊಂದಿ ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಲಾದುಂತುನ ಕಂಡನಿ-ಬುಡೆದಿ ತನ್ಕುಲೆ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಭಾರ ಆದ್ ಉಂತುನ ಪ್ರಾಯದಕ್ಲೆನ ನಿವಾರಣೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾದಿ ನಾಡುನಕ್ಲು. ಬೇತೆನೆ ಉಪ್ಪುನ ಶರತ್‌ಗ್ಲಾ ಪನಿಯೆರೆ ಸಾರತ್ತೊಂಜಿ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕೊಲು. ಮೊಕ್ಲೆ ನಡುಟು ಈ ಪರಬೆರೆಗ್ ಸ್ಥಾನ ಓಲು-ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಶ್ನೆನ್ ಒರಿತೊಂದು ನಾಟಕ ದುಂಬರಿವುಂಡು. ಪಂದ್ರ್ ಇರೆ ತಾಲ್‌ನಗ ಲತ್ತ್ ಇರೆ ತೆಲಿಪುಂಡು. ಆಂಡಾ ಎಲ್ಲೆದ ದಿನತ ಆಲಚನೆ ದಾನೆ? ಭಾವುಕತೆ ಬೊಕ್ಕ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕತೆದ ಘರ್ಷಣೆಡ್ ತಿಕ್ಕುನ ಪರಿಹಾರ ಎಂಚಿನ? ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮೊಡು ಬದ್‌ಕ್ ಕಷ್ಟಾಂದಾನಗ ಇರಾವತಿ ಬೊಕ್ಕ ರಾಘವ ದಂಪತಿಲು ಈ ಪರಬೆರೆನ್ ದತ್ತೊಗು ದೆತೊನ್ನ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಬೆಳವಣಿಗೆ.

ಮೂಜಿ ಅಂಕೊಡು ನಡಪುನ ನಾಟಕ ಕಾಲಚಕ್ರದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮೈಕ್ ಬೊಲ್ಪು ಪಾಡುಂಡು. ಆಂಡಾ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಪರಿಹಾರ ಮಾತ್ರ ಅತಿಮಾನುಷವಾಯಿನ ಲೆಕ್ಕ

ತೋಜುಂಡು. ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಈ ಭೂಮಿಡ್ ನನಲಾ ಒರಿದಿನ ಮಾನವೀಯತೆದ ಒಂಜಿ ಮಿಂಚಿಯೇ ಆದುಪ್ಪೆರೆಲಾ ಯಾವು. ಅವು ನಂಕ್ ಮುಖ್ಯ ಅತ್ತ್. ಮುಖ್ಯ ಆಪುನಿ ನಾಟಕ ಲಕ್ಕಾದ್ ಪಾಡುನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪರಬೆರೆಗ್ ಸಮಾಜೊಡು ಸ್ಥಾನಮಾನ ಇಜ್ಜಾ? ಇತ್ತ್‌ಂಡಾ ಓಲು? ಪನ್ಪಿನವು. ತೀರಾ ಲಘುದಾಟಿಡ್ ಸಾಗೊಂದು ಪೋಪಿನ ಪರಬೆರೆ ಪಾತೆರಕತೆತ ಪ್ರತಿ ಒಂಜಿ ಶಬ್ದ ಶಬ್ದೊಡುಲಾ ಮರ್ಮೊಗು ಕಂತುನ ಬೇನೆ. ಇಲ್ಲದ ಒಂಜಿ ನಾಯಿಗ್ ತಿಕ್ಕುನ ಆಹಾರ, ರಕ್ಷಣೆ, ಆರೈಕೆ ಪರಬೆರೆ ಪಾಲ್‌ಗ್ ದಾಯೆ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆನ್ ಮುಲ್ತ ನರಮಾನಿ ಅರ್ಥ ಮಲ್ಪೊನುಜಿ; ಆಂಡಾ ಆ ನಾಯಿ ಉಂಡತ್ತಾ - "ಬಾಬಿ"- ಅವು ಪ್ರತೀ ದೃಶ್ಯೊಡುಲಾ ತನ್ನ ಭಾವನೆನ್ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಅವೆನ್ ತೆರಿಯೊನಂದೆ ನಾಯಿಡ್ದ್ ಕಡೆ ಆಪಿ ಸ್ಥಿತಿ ಜವನಾದಿಗೆದ ಆಂಡಾ ತನ್ನ ಜೀವನದ ಅನುಭವೊಡು ಪಂರ್ದ್‌ದ್ ಪೋತಿ ಇನಾಂದಾರೆರೆಗ್ ಲೋಕ ಕತ್ತಲೆಯಾದ್ ತೋಜುಜಿ. ತಾನ್ ತನ್ನ ಜವನಾದಿಗೆಡ್ ಮಲ್ತಿ ತಪ್ಪುಗು ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತವಾದ್ ತನ್ನ ಅಮ್ಮೆರೆ ಪುದಾರ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಶಾಲೆ ಕಟ್ಟಾವುನ ಕನೊನು ಸಾಬೀತ್ ಮಲ್ಪರೆ ಲಾಟ್ರಿ ಟಿಕೇಟ್‌ಡ್ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿದ ಕನ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಆಂಡಾ ಜೀವನನೇ ಒಂಜಿ ಅದೃಷ್ಟದ ಗೊಬ್ಬೊಂದಾಂಡ? ಇನಾಂದಾರೆರೆಗ್ ಏರೋ ಒರಿ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮೆ ಕಡೆಕಾಲೊದ ಆಧಾರವಾದ್ ತಿಕ್ಕಿಯೆ ಪನ್ಪಿ ಧೈರ್ಯ ಏತ್‌ನೇಟ ಒರಿವು? ಎಲ್ಲೆ ಅರೆನ ಮಗೆ ವಿಶ್ವನಾಥೆ ಪರಬೆ ಆನಗ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಯಾನ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ನಿಕುಲು ಎಲ್ಲೆ ಪ್ರಾಯದಂಗ್‌ನಗ ಉಪ್ಪುನಿ ಓಲು? ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲಡ್ ಅಪಗ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಾನ ಓಲು? ಕಾಲಚಕ್ರ ಸಲೀಸಾದ್ ತಿರ್ಗೊಡೂಂದಾಂಡ, ಅಯಿತ ಮುಳ್ಳುಲು ಸರಿಯಾಯಿನ ಸಮಯ ತೋಜಾವೊಡೂಂದಾಂಡ ಕಾಲಕಾಲೊಗು ಅಯಿಕ್ ಚಾವಿ ಕೊರೊಡು. ಅಯಿತ ನೆನೆಪು ಪುಟ್ಟಾವುನ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪುಂಡು ಈ ನಾಟಕ. ಉಂದೆನ್ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಲ್ದಿನಿ ಬೊಂಬಾಯಿದ ಪ್ರೇರಣಾ ಪ್ರಕಾಶನದಕುಲು.

ಈ ರಡ್ಡ್ ನಾಟಕೊಲುಲಾ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಡ್ದ್ ತುಳುಕು ಅನುವಾದ ಆತಿನವು. ಬೊಂಬಾಯಿ ತುಳು ಪಂಡ್‌ದೆ. ಪುದರಾಯಿನ ವಿಶೇಷ ಶೈಲಿಡ್ ರೂಪಾಂತರ ಆತ್‌ಂಡ್. ಭಾಷೆ ಒಲ್ಪಲಾ ತೊಡಕಾದ್ ತೋಜುಜಿ. ಒಂತೆ ದೀರ್ಘ ದೃಶ್ಯೊಲೂಂದಾಂಡಲಾ ಕತೆತ ಪರಪುಗು ಅವು ಸಾಜವಾದೇ ತೋಜುಂಡು. ಪೊರ್ಲುದ ಮುದ್ರಣ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಯಿನ ಜೋಡಣೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಡಮೆ ಬಿಲೆ ಇಂಚ ಮಾತಾ ನಮೂನೆಡ್‌ಲಾ ತುಳುಕು ಜತ್ತ್‌ಬತ್ತಿ ಈ ಅಮರ್ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ದೆರ್ತ್ ತರ್ಕೊನಿಯೆರೆ ದಾಲಾ ಅಡ್ಡಿ ಇಜ್ಜಿ.

ಭೂತ

✍ ಅಮಿತಾ ಎಸ್

ಕತ್ತಲೆ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ನಲಿಪವುನ ಭೂತೊಲೆಗ್
ಕಂಡಿತ ಈ ಭೂತ ಆವೊಡೆ
ಭೂತ ಭವಿಷ್ಯತ್ತ್‌ದ ಅಬ್ಬರದ ಗೊಬ್ಬುಗು
ನಿನ ಗಗ್ಗರದ ದನಿ ಕೇನೊಡೆ

ಸಿಂಗಾರ ಐತೊಡು ಮಂದಾರ ಸೊರೊಟ್ ಲೆಪ್ಪಿನಾ ಪಾತ್ರಿಲೆಗ್
ವಾದ್ಯ ವಾಲಗದ ಗಡ್ಡ್‌ದ ದರ್ಸನ ಆವೊಡೇ
ಮದಿಪುದ ಸುಗಿಪುಗು ಕಾಪಿನ ಭಕ್ತೆರೆಗ್
ಮನಿ ಚವಲದ ಸ್ವರ ಕೇನಾದ್
ಎಂಚಾಂಡಲ ಈ ಭೂತ ಆವೊಡೇ

ಕಪ್ಪು ಮೆಯಿಕ್ ಪಚ್ಚೆದ ತಿರಿ ತುತ್ತ್‌ದ್
ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಕಲರ್‌ಗ್ ರಂಗ್‌ರಂಗ್‌ಡೇ ನಲಿತ್ತ್‌ದ್
ಮುಂಡೊಗ್ ಬೊಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟಾದ್
ನಿನ್ನ ಮಾಯೆದ ಮಯಿಮೆ ಬಿತ್ತ್‌ದ್
ಎಂಚಾಂಡಲ ಈ ಭೂತ ಆವೊಡೇ

ಗುಳಿಗೆ, ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ಬೊಬ್ಬರ್ಯೆ ಪಂಡ್‌ದ್
ಬಾರಣೆಗ್ ಪನಿಯಾರ ದೀಪಾದ್
ತೆಂಬರೆದ ದನಿಕ್, ಪಾಡ್ದನದ ಸ್ವರ ಕೊರ್‌ದ್
ಈ ಭೂತ ಆವೊಡೇ

ಬೊಲ್ಪುಡು ಚಾವಡಿ ಕಟ್ಟೆ ಏರ್‌ದ್
ತೂಟೆದ ಬೊಲ್ಪು ಬೀಜಾದ್
ಅಡ್ಡ ದೃಷ್ಟಿದ ಕೋರೆ ಭೂತೊಳೆಗ್
ನ್ಯಾಯದ ಮದಿಪುನು ಕೊರ್ಪುನ
ಭೂತ ಕಂಡಿತ ಈ ಆಲಾ...

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು

ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ ನೆಂಪುದ ಕೂಟ

9 ಸೆಪ್ಟಂಬರ 1998, ವುಡ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಹೋಟೇಲ್, ಕುಡ್ಲ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ ಅಭಿಮಾನಿ ಬಳಗ ತುಳು ನಾಟಕ ಬ್ರಹ್ಮೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆತಿನ ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ ನೆಂಪುದ ಕೂಟ ಬಯ್ಯಗ್ ಕುಡ್ಲದ ವುಡ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಹೋಟೇಲ್ ಸಭಾಂಗಣೊಡು ನಡತ್ಂಡ್.

ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಮೋಚನಾ ದಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಉತ್ಸವ

14, 15, 16 ಸಪ್ಟೆಂಬರ 1998, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ.

ಗುಲ್ಬರ್ಗೊಡು ನಡತಿನ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಟು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪಾಲ್ ಪಡೆಂಡ್. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಮಹಿಳಾ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮಹಿಳಾ ತಂಡದಕ್ಲು ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ ನಡಪಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಆರಾಧನೆ ಆಚರಣೆಲೆಡ್ ತುಳು

19 ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ 1998, ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು, ಉಡುಪಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಉಡುಪಿ ತುಳುಕೂಟ ಅಂಚೆನೆ ರಾ.ಗೋ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ಸೇರ್‌ದ್ ನಡಪಾಯಿ ಆರಾಧನೆ ಆಚರಣೆಲೆಡ್ ತುಳು ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿನ್ ಅಂಬಲಪಾಡಿ ದೇವಳದ ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ವಿ. ಅಣ್ಣಾಜಿ ಬಲ್ಲಾಳ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಅರೆನ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ ನಡತಿನ ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಡ್ ಅಂಬಾತನಯ ಮುದ್ರಾಡಿ (ಪ್ರಾರ್ಥನೆ), ಪ್ರೊ. ಮೋಹನ ಕೋಟ್ಯಾನ್ (ಪಾರಿ-ಮದಿಪು), ಹರಿದಾಸ ಮಲ್ಪೆ ರಾಮದಾಸ ಸಾಮಗ (ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ತುಳು) ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್. ಶ್ರೀ ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ ಸುರುತ ಪಾತೆರ ಪಂಡೆರ್. ತುಳು ಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಡಾ. ಭಾಸ್ಕರಾನಂದ ಕುಮಾರ್, ರಾ. ಗೋ. ಪೈ. ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಪ್ರೊ. ಎಚ್. ಕೃಷ್ಣಭಟ್ ಕೂಟೊಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್. ಡಿ. ಸುವಾಸಿನಿ ಹೆಗ್ಡೆ ಬರೆಯಿನ ದೇಸಾಂತ್ರೊಡು ತುಳು ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ ಬೂಕುನು ಪ್ರೊ. ಬಿ. ವಿ. ವಿವೇಕ ರೈ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಚಂದ್ರಪ್ರಕಾಶ್ ರಂಗಭೂಮಿ - ತುಳು ನಾಟಕೋತ್ಸವ

28, 29, 30, ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ 1998, ಮುಂಬಯಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಮುಂಬಯಿದ ಚಂದ್ರ ಪ್ರಕಾಶ್ ಥಿಯೇಟರ್ಸ್ ಮೂಜಿದಿನತ ತುಳು ನಾಟಕೋತ್ಸವ ನಡಪಾಂಡ್. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಪೊಸತಾತ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಚಂದ್ರಪ್ರಕಾಶ ಥಿಯೇಟರ್ಸ್‌ದ ನಾಟಕೋತ್ಸವದ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಉಂದುವೆ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಡಾ. ಸುನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ ತುಳು-ಕನ್ನಡ-ಮರಾಠಿ ರಂಗಭೂಮಿದ ಸಂಬಂಧದ ಮಿತ್ತ್ ಉಪನ್ಯಾಸ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಪ್ರೇರಣ ನಾಟ್ಯ ವೃಂದದ ಎಚ್ಕೆ ಕರ್ಕೇರಾ ಆರ್ ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗೊಳ್ದುಲಾ

ಒಂಜೊಂಜಿ ನಾಟಕ ನಡಪಾವೊಡುಂದು ಕೇಂಡೊಂಡೆರ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಥಿಯೇಟರ್ಸ್‌ದ ಸಂಘಟಕೆ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಎದಿಕೊಂಡೆರ್. ಶ್ರೀ ವಿಜಯ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ಯಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಹರೀಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಕೂಟೊಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್. ಚಂದ್ರಪ್ರಕಾಶ್ ಥಿಯೇಟರ್ಸ್‌ದ ನನೊರಿ ಸಂಘಟಕೆ ಪ್ರಕಾಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯೆರ್.

ಈ ಮೂಜಿ ದಿನೊಕ್ಲೆಡ್ ನಾಗನೃತ್ಯ, ದಿ ಸೀಕ್ರೇಟ್, ಗೊಬ್ಬೊಂದು ಗೊಬ್ಬೊಂದು, ಆಸೆ ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಚ್ಕೆ ಕರ್ಕೇರೆರ್ ತುಳುಕು ಅನುವಾದ ಮಲ್ತಿನ ಜಯವಂತ ದಳ್ವಿ ಆರೆನ ಪುರುಷೆ ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾಶ ಶೆಟ್ಟಿ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ಪ್ರದರ್ಶನ ಆಂಡ್.

ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ತುಳು ನಾಟಕ ತರಬೇತಿ ಕಮ್ಮಟ

10 ಅಕ್ಟೋಬರ - 17 ಅಕ್ಟೋಬರ 1998 ಸಹೋದಯ ಬಲ್ಮಠ, ಕುಡ್ಲ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಖ್ಯಾತ ನಾಟಕ ರಂಗ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್ ಬಿ. ವಿ. ಕಾರಂತೆರೆ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ಎಣ್ಮ ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ಎಣ್ಮ ದಿನತ್ತ ನಾಟಕ ತರಬೇತಿ ಕಮ್ಮಟ ನಡಪಾಂಡ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಥಿಯಾಲಾಜಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು, ಪರಿಸರೊಡು ನಡತ್ತಿನ ಈ ಕಮ್ಮಟೊನು ಅವ್ವೇ ಕಾಲೇಜಿದ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ್ ಜೆ. ಎಸ್. ಸದಾನಂದೆರ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಬಿ. ವಿ. ಕಾರಂತೆರೆನ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ಹಿಂದಿ ಕತೆಗಾರೆ ಪ್ರೇಮಚಂದ್ರೆ ಆರೆನ ಜಾತ್ರೆ ಕತೆನ್ ಜೋಕುಲು ಪೊರ್ಲುಡೆ ಅಭ್ಯಾಸಮಲ್ತ್ ಆಕೇರಿಗ್ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತ್ ತೋಜಿಪಾಯೆರ್. ಐ. ಕೆ. ಬೊಳುವಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಸುರೇಶ್ ಹಂದಾಡಿ ಕಮ್ಮಟದ ಸಹ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ದ. ಭಾರತ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಬಿಷಪ್ ಸಿ. ಎಲ್. ಪುರ್ಟಾಡೊ, ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪೆರ್, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ, ಕೂಟ ಸುದಾರಿತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಡಾ. ಕೆ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರ್, ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್, ಜೀವನ ರಾಂ ಸುಳ್ಯ, ಗೋಪಾಡ್ಕರ್, ಕುದ್ರೋಳಿ ಗಣೇಶ್, ಮೋಹನ ಸೋನಾ ತರಬೇತಿ ಕಮ್ಮಟೊಡು ತಜ್ಞೆರಾದ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್.

ಪೊಳಲಿ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಜನ್ಮ ಶತಾಬ್ದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪುರಾಣ ಪ್ರವಚನ

30, ಅಕ್ಟೋಬರ್ 1998

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಆಶ್ರಯೊಡು ಯಕ್ಷಗಾನ ವಾಚಸ್ಪತಿ ದಿ. ಪೊಳಲಿ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಜನ್ಮಶತಾಬ್ದಿ ಕೂಟ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಶ್ರೀ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವೆರೆ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ನಡತಿ ಈ ಕೂಟೊಡು ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಚಂದ್ರಕಲಾ ನಂದಾವರ ಶಾಸ್ತ್ರಿಲೆನ ಬದ್ಕ್, ಸಾಧನೆಲೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಲೆನ್ ಗುರ್ತಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿಲೆನ ಮಗೆ ಶ್ರೀ ನಿತ್ಯಾನಂದ ಕಾರಂತೆರ್ ತನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಕುಟುಂಬದ ಹಿರಿಯೆರಾದ್ ಎಂಚ ಇತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪುನೆನ್ ಮಸ್ತ್ ಪೊರ್ಲುಡೆ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲು ಎದಿಕೊಂಡೆರ್. ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಯಜ್ಞೇಶೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಹೊಸಬೆಟ್ಟು ನಾರಾಯಣ ರಾವ್ 'ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರೆ' ಕಥೆನ್ ವಾಚನ ಪ್ರವಚನ ಮಲ್ತ್ ಸಭೆಕ್ ರಂಜನೆ ಕೊರ್ಯೆರ್. ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪೆರ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಪಂಡೆರ್. ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾವತಿ ಕೂಟ ಸುದಾರಿಕೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಜಾನಪದ ಸಮ್ಮೇಳನ

1 ನವಂಬರ್ 1998, ಪರಿವಾರ ಪಂಚಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪ, ಪಂಜ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಪಂಜ ಪರಿವಾರ ಪಂಚಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಸಮಿತಿ-ಸೇರಿಗೆಡ್ ಒಂಜಿ ದಿನತ ಜಾನಪದ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡತ್ಂಡ್. ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಡಾ. ಕಾಳೇ ಗೌಡ ನಾಗವಾರ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಎನ್. ಎಸ್. ದೇವಿಪ್ರಸಾದ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಡಾ. ಕೆ. ಮಾಧವ ಗೌಡ, ಕುಮಾರ್ ನಾಯರ್, ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲು ಸಭೆತ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

ಬೊಕ್ಕ ನಡತ್ತಿನ ತುಳು-ಕನ್ನಡ ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿಂತನ ಪಟ್ಟಾಂಗೊ ಪ್ರೊ. ಉದ್ಯಾವರ ಮಾಧವ ಆಚಾರ್ಯೆರೆ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ ನಡತ್ಂಡ್. ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ, ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಬೋರೆಲಿಂಗಯ್ಯ, ಡಾ. ಕೆ. ಅಭಯ ಕುಮಾರ್ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಒಪ್ಪಿಸಾಯೆರ್, ಸಂವಾದ ಕೂಟೊಡು ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ, ಪಿ. ಎಸ್. ರಾವ್, ಗುಣಪಾಲ ಕಡಂಬ, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ತುಕರಾಮ್ ಏನೆಕಲ್, ಜಿ. ಎಸ್. ಉಬರಡ್ಕ, ಬಾಸುಮ ಕೊಡಗು, ಡಾ. ಶ್ರೀಪಾದ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಶೀಲಾವತಿ ಕೊಳಂಬೆ, ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಗೌಡ, ಜನಾರ್ದನ ಏರ್ಪಕಟ್ಟೆ, ಕೆ. ಆರ್. ವಿದ್ಯಾಧರ, ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ, ಲ. ಬಲ್ಲಾಳ ಎಂ. ಬಿ. ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್.

ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ, ಸಿದ್ಧರಾಜು, ಟಿ. ಜಿ. ಮುಡೂರ್, ಪರಮೇಶ್ವರ ಬಿಳಿಮಲೆ, ಕೃಷ್ಣ ವೈಲಾಯ, ವಿಶ್ವನಾಥ ಜಾಕೆ, ಸಿ. ಎಚ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ ಬಾಳಿಲ, ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿ ಕೂಟ ಸುದಾರಿತ್ ಕೊರ‍್ಯೆರ್. ಜಾನಪದ ಕಲಾಪ್ರದರ್ಶನ, ಯಕ್ಷಗಾನ ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಕೂಟ ನಡತ್ಂಡ್.

ಎಣ್ಮ ಬೂಕುಲೆ ಬುಡುಗಡೆ

12 ದಶಂಬರ, 1998, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕಾಲೇಜು, ಮಂಗಳೂರು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಎಣ್ಮ ಬೂಕುಲೆ ಬುಡುಗಡೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕುಡಲದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕಾಲೇಜಿದ ರವೀಂದ್ರ ಕಲಾಭವನೊಡು ಎಲ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬೊಕ್ಕ ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲೆದ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವೆರಾಯಿ ಬಿ. ಎ. ಮೊಹಿದ್ದೀನ್ ಆರೆನ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ನಡತ್ಂಡ್. ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ಬರೆಪಾಯಿನ ಮುದ್ದು ಮೂಡು ಬೆಳ್ಳೆ ಆರೆನ ಅಪ್ಪೊದಡ್ಯೆ, ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿದಾರೆನ ನಾಗಸಿರಿ, ಯದುಪತಿ ಗೌಡೆರೆನ ಮಾಯೊದ ಪೊಣ್ಣು, ಎನ್. ಕೊಯಿರಾ ಬಾಳೆಪುಣಿ ಆರೆನ ಮುಡಿಪೆರಾವಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಈ ನಾಲ್ ಬೂಕುಲೆ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಪ್ರೊ. ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್, ಡಾ. ಕೆ. ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವೆರ್ ಬರೆಯಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯರು, ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು ಬರೆಯಿ ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್, ಡಾ. ಯು. ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯೆರ್ ಬರೆಯಿ ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಲೇಖಕಿ ಎಂ. ಮನೋರಮಾ ಭಟ್ ಮದಿಪು-೧೦, ಪೊಣ್ಣದನಿ ಸಂಚಿಕೆನ್ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಮಗ್ತ್ ರಚನೆ ಆಯಿ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆನ್ ಬೊಕ್ಕ ಸದಸ್ಯೆರೆನ್ ಎದಿಕೊನುದ, ದುಂಬುದ ಸದಸ್ಯೆರ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಮೊಕುಲೆಗ್ ನೆಂಪುದ ಕಾನಿಗೆ ಕೊರ್ಪುನ ಕೂಟ ನಡತ್‌ಡ್. ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲು ಈ ಕೂಟೊನು ನಡಪಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಸುರುತ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ದೇವರಾಜ ಕೆ, ಬೊಕ್ಕದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್, ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿ ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ, ಡಾ. ಯು. ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ, ಪಿ. ಎಸ್. ರಾವ್, ಕ. ಪು. ಸೀತಾರಾಮ ಕೆದಿಲಾಯ, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ, ಕೆ. ಗುಣಪಾಲ ಕಡಂಬ, ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್, ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ ಮೊಕುಲೆಗ್ ನೆಂಪುದ ಕಾನಿಗೆ ಕೊರ್ದು ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯೆರ್. ಅಂಚನೆ ಪೊಸ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ, ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ, ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರು, ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರೋಡ್ರಿಗಸ್, ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ, ಡಾ. ಅಭಯ ಕುಮಾರ್, ಎಂ. ಎಸ್. ಇಬ್ರಾಹಿಂ, ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಪಿ. ಪುತ್ತುರಾಯ, ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ, ಡಿ. ಕೆ. ಚೌಟ, ಡಾ. ಸುನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ ಮೊಕುಲೆನ್ ಎದಿಕೊಂಡೆರ್. ವಿ. ರಮಣ ಬೊಕ್ಕ ಕೂಟದಕುಲೆಡ್ದ್ ತುಳು ಪದ ಪನ್ಪಿ ಕಾಲೇಸ ನಡತ್‌ಂಡ್.

ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ ನೆನಪು, 9 ಸಪ್ಟಂಬರ, 1998

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ ಅಭಿಮಾನಿ ಬಳಗ ತುಳುನಾಟಕ ಬ್ರಹ್ಮ ಬಿರುದು ಪಡೆದ ದಿ. ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ ಅವರ ಸ್ಮರಣೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿತ್ತು.

ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಮೋಚನ ದಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಉತ್ಸವ
14, 15, 16 ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ 1998, ಗುಲ್ಬರ್ಗ

ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಮೋಚನ ದಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮತ್ತು ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದುವು. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಲಾಪ್ರದರ್ಶನವಾಗಿ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದ ಮಹಿಳಾ ಯಕ್ಷಗಾನ ತಂಡ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಕುರಿತ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟಿತು.

ಆರಾಧನೆ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತುಳು
19 ಸೆಪ್ಟಂಬರ 1998 – ಉಡುಪಿ

ತುಳು ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ತುಳು ವ್ಯವಹಾರ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರನ್ನು ಒಂದು ಗೂಡಿಸಿದೆ. ತುಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಳಕೆಯ ಮೂಲಕ ಭಾಷೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಂಬಲಪಾಡಿ ದೇವಳದ ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ನಿ. ಅಣ್ಣಾಜಿ ಬಲ್ಲಾಳ್ ಅವರು ಇಂದಿಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ ತುಳುಕೂಟ

ಹಾಗೂ ರಾ. ಗೋ. ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸಂಯುಕ್ತ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ "ಆರಾಧನೆ, ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಳು" ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಗೋಷ್ಠಿಯನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತುಳು ಲಿಪಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ತುಳು ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಂಶೋಧನೆ ಆಗಬೇಕು. ತುಳು ಗ್ರಂಥಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಲಪುವಂತಾಗಬೇಕು. ತುಳು ಭಾಷೆ ನಮಗೆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದ ಅವರು ಬಾಲವಾಡಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಾಸು ಆದರೂ ತುಳು ಪಾಠ ನಡೆಯುವಂತಾಗಬೇಕು. ದೈವಸ್ಥಾನ - ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ತುಳುವಿನಲ್ಲೇ ಆಚರಣೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಭಾರೀ ಪರಿಣಾಮ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದರು.

ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡಾ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಜನರ ಆಡು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಕಬೀರ್‌ದಾಸರು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದರು. ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ವಾದಿರಾಜರು ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಪುರಂದರದಾಸರು ಮೊದಲಾದ ದಾಸವರೇಣ್ಯರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಜನರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಸರಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಜನರನ್ನು ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಅದು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದರು. ಈಚೆಗೆ ಫಿನ್‌ಲ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಆದ ಪ್ರಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿದ ಡಾ. ರೈ ಅವರು ಫಿನ್ನಿಶ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಶತಮಾನ ಹಿಂದೆ ಅಂತಹ ಕೃತಿಗಳೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ಈಚೆಗೆ ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಂತು, ಭಾಷೆ ಬೆಳೆಯಿತು ಎಂದರು. ದೇವರ ಪೂಜೆ, ಯಕ್ಷಗಾನಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ತುಳು ಭಾಷೆ ಬೆಳೆಯುವಂತಾಗಿದೆ. ಬಚ್ಚಲು ಮನೆಯಿಂದ ಈ ಭಾಷೆ ಈಗ ಚಾವಡಿಗೆ ಬಂದಿದೆ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದರು. ಶ್ರೀಮತಿ ಸುವಾಸಿನಿ ಹೆಗ್ಡೆ ಅವರು ಬರೆದ "ದೇಸಾಂತ್ರೊಡು" ಎಂಬ ತುಳುವಿನ ಎರಡನೆಯ ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ ಅವರು ಇಂತಹ ಅನುಭವ ಸಮೃದ್ಧ ಕೃತಿಗಳು ಇನ್ನಷ್ಟು ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ ಬರಲಿ ಎಂದರು.

ರಾ. ಗೋ. ಪೈ ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕ ಪ್ರೊ. ಎಚ್. ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಗೈದರು. ತುಳುಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡಾ। ಭಾಸ್ಕರಾನಂದ ಕುಮಾರ್ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

ಆರಾಧನೆ - ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಳು ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಳಿಕ ನಡೆದ ವಿಚಾರ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ "ಪ್ರಾರ್ಥನೆ" ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅಂಬಾತನಯ ಮುದ್ರಾಡಿ "ಪಾರಿ-ಮುದಿಪು" ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ। ಮೋಹನ್ ಕೋಟ್ಯಾನ್ ಹಾಗೂ "ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ತುಳು" ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಸ ಶ್ರೀ ಮಲ್ಪೆ ರಾಮದಾಸ ಸಾಮಗ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದರು. ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಅವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರು.

ಚಂದ್ರ ಪ್ರಕಾಶ್ ರಂಗಭೂಮಿ-ತುಳು ನಾಟಕೋತ್ಸವ
ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ 28, 29, 30 – ಮುಂಬಯಿ

"ನಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಯೂ ಬೇಕು. ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಇರಬೇಕು. ಸಾಹಿತ್ಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಅನುವಾದ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಶ್ಲಾಘನೀಯ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಈ ವರೆಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ, ಮಾಡುತ್ತಿದೆ" ಎಂದು ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸದಸ್ಯ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟರು.

ಮುಂಬಯಿ 'ಚಂದ್ರಪ್ರಕಾಶ್ ಥಿಯೇಟರ್ಸ್'ನ ಪ್ರಥಮ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾಗಿ ಡಾ। ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಸಭಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾದ 'ತುಳು ನಾಟಕೋತ್ಸವ'ದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ, ಈ ಥಿಯೇಟರ್ಸ್ ತುಳುವನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಷೆಗಳ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವ ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

'ಪ್ರೇರಣಾ ನಾಟ್ಯ ವೃಂದ"ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಎಚ್. ಕೆ. ಕರ್ಕೇರ ಅವರು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು.

ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ, "ಯಾವುದೇ ಸಂಘಟಕರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ತೋರಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು" ಎಂದು ಥಿಯೇಟರ್ಸ್‌ನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡಿ ನುಡಿದರು.

ಭಾಷೆ ನಿಂತ ನೀರಲ್ಲ, ಅದು ಹರಿಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದೂ ಒಂದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಡಾ. ಶೆಟ್ಟಿಯವರು, ತುಳು ನಾಟಕವು ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಹತ್ವ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೌನಕ್ಕೂ ಅರ್ಥವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತುಳು ನಾಟಕ ಕರ್ತೃಗಳು ಅರಿತುಕೊಂಡರೆ ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ ಮರಾಠಿ ಅಥವಾ ಹಿಂದಿ ರಂಗಭೂಮಿಯಂತೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಬೆಳಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ನಾವೀಗ ದನಿಬಕ್ಕಲು, ಅತ್ಯಾಚಾರ... ಇಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯ, ಹಳೆಯ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ ನುಡಿದರು.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಥಿಯೇಟರ್ಸ್‌ನ ಸಂಘಟಕ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡಿದರು.

ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜಯ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ಯಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಹರೀಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

ಥಿಯೇಟರ್ಸ್‌ನ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸಂಘಟಕ ಪ್ರಕಾಶ್ ಅವರು ಥಿಯೇಟರ್ಸ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿದರು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಅವರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಮೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶ ಶೆಟ್ಟಿ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ, ದಿ ಸೀಕ್ರೇಟ್, ಗೊಬ್ಬೊಂದು ಗೊಬ್ಬೊಂದು ಆಸೆ ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆದುವು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಧನ್ಯವಾದ ಸಮರ್ಪಿಸಿದರು.

ಪೊಳಲಿ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಜನ್ಮ ಶತಾಬ್ದಿ ಪುರಾಣ ಪ್ರವಚನ
30, ಅಕ್ಟೋಬರ್ 98

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಲೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂದು ಸಾಹಿತಿ ಶ್ರೀ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಇಂದಿಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ವಾಚಸ್ಪತಿ ದಿ। ಪೊಳಲಿ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಜನ್ಮಶತಾಬ್ಧ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಅವರು ವಹಿಸಿದ್ದರು. "ಪುರಾಣ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಮೆರೆದವರು ದಿ। ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು. ಪುರಾಣ ಪ್ರವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿದವರಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಒಬ್ಬರು" ಎಂದು ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಂದು ಕೂಡ ಪುರಾಣ ಪ್ರವಚನ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತಸದ ವಿಚಾರ ಎಂದರು.

ಶತಾಬ್ಧ ಸಂಸ್ಮರಣೆಗೈದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅರ್ಥಧಾರಿ ಡಾ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ ಅವರು ದಿ। ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲೆಗಾರಿಕೆಗೆ ಅಪಾರ ವಿದ್ವತ್ ಇತ್ತು. ಅವರು ಪುರಾಣ ಪ್ರವಚನಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಮೆರುಗನ್ನು ನೀಡಿದವರು. ಇತರರಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗುವಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳದ್ದು ಎಂದು ನುಡಿದರು.

"ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಸ್ತು ಏನೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿ, ಕಲಿಸಿಕೊಟ್ಟವರು ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು. ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧ ಬದುಕಿನ ಜತೆಗೆ ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡವರು. ತನ್ನ ತಂದೆ ದಿ। ಕೊಂಡಾಣ ವಾಮನ ಅವರು ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಯಕ್ಷಗಾನ, ಪ್ರವಚನಗಳಲ್ಲಿ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ್ದರು" ಎಂದು ನಗರದ ಗಣಪತಿ ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಚಂದ್ರಕಲಾ ನಂದಾವರ ಅವರು ಸ್ಮರಿಸಿದರು. ದಿ। ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಪುತ್ರ ಶ್ರೀ ಪೊಳಲಿ ನಿತ್ಯಾನಂದ ಕಾರಂತ ಅವರು ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಪೊಳಲಿ ಅವರ ಶತಾಬ್ಧ ಸಂಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಅವರು ಮಾಡಿದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಅವರು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಕುಮಾರ ವ್ಯಾಸ ಭಾರತದ 'ಅಕ್ಷಯ ಪಾತ್ರೆ' ಕಥಾಭಾಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಯಜ್ಞೇಶ ಅವರು ವಾಚನಿಗೈದರು. ಶ್ರೀ ಹೊಸಬೆಟ್ಟು ನಾರಾಯಣ ರಾವ್ ಅವರು ಪ್ರವಚನ ನೀಡಿದರು. ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಪ್ರಭಾರ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಅವರು ವಂದಿಸಿದರು. ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ ಅವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ತುಳು ನಾಟಕ ತರಬೇತಿ ಕಮ್ಮಟ
10 ಅಕ್ಟೋಬರ-17 ಅಕ್ಟೋಬರ 98

ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಎಚ್ಚರವಾಗಿರಲು ಕಲಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ದಡ್ಡರಾಗಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಚುರುಕಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಖ್ಯಾತ ರಂಗ ನಿರ್ದೇಶಕ ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಾರಂತ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು

ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮಕ್ಕಳ ಒಂದು ವಾರದ ತುಳುನಾಟಕ ತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರದ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಮಾನಸಿಕ ಎಚ್ಚರ ಬೇರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಬೇಡ. ಇತರರ ಬಗೆಗೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾದ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾಟಕ ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇತರರ ಜತೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಾಳುವುದನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದ ಕಾರಂತರು, ಏಳು ದಿನಗಳ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ನಾಟಕದ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನಷ್ಟೇ ಕಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಸಂಘಜೀವಿಯಾಗಿರುವ ಮನುಷ್ಯನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾಟಕದಂತಹ ಕಲೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 'ನಾನು' ಮತ್ತು 'ನೀನು' ಇರುವುದಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ 'ಅವನು' ಕೂಡಾ ಇದ್ದಾನೆ. 'ಅವನ' ಕುರಿತಂತೆ ಮಾತನಾಡಲು ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿಸಲು ನಾಟಕ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಬ್ಬ ಉತ್ತಮ ನಾಗರಿಕನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾಟಕ ತರಬೇತಿ ಸಮಾರೋಪ ಸಮಾರಂಭದಲಿ ಬಿ. ವಿ. ಕಾರಂತ ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ಏಳು ದಿನಗಳ ತರಬೇತಿಯಿಂದ ಒಂದು ಮಗು ಏನೂ ಆಗಲಾರದು. ಆದರೆ ಈ ತರಬೇತಿ ಅದರ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಅದು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ನಾಟಕದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ 'ಅವನಿಗೆ' ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ನಾಟಕವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. 'ಅವನ' ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿಸಿ ಕೊಡುವ ನಾಟಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಾಳಿನ ಕಲಾವಿದರನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಚರ್ಚಸ್ ಆಫ್ ಸೌತ್ ಇಂಡಿಯಾ (ಸಿಎಸ್ಐ)ದ ಬಿಷಪರಾದ ರೆ. ಡಾ. ಸಿ. ಎಲ್. ಫುರ್ತಾಡೋ ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಹಾಗೂ ಕ್ರೈಸ್ತ ಪಾದ್ರಿಗಳ ಕನ್ನಡ-ತುಳು ಸೇವೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದ ಅವರು ಅದೇ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದು ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶ ಒದಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 'ಸಹೋದಯ' ಸಭಾಂಗಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ನಾಟಕ ಶಿಬಿರ ನಡೆದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂತೋಷ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಸ್ಥಳೀಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಥಿಯೊಲಜಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ರೆ. ಡಾ. ಸದಾನಂದ ಅವರು ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಆಗಮಿಸಿದ್ದರು. ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು, ಬಡವ-ಶ್ರೀಮಂತ, ಆ ಜಾತಿ-ಈ ಜಾತಿ ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳು ಒಂದಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದುದನ್ನವರು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದರು.

ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಅವರು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದು ಮಕ್ಕಳು ಹಾರಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಶಿಬಿರದ ಸಹ ನಿರ್ದೇಶಕ ಶ್ರೀ ಐ.ಕೆ. ಬೊಳುವಾರು ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ವಿತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದು, ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಭಾರ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಶ್ರೀ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ವಂದಿಸಿದರು.

ಸಮಾರೋಪ ಸಮಾರಂಭದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಏಳು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಕಮ್ಮಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು ಹಿಂದಿ ಕತೆಗಾರ ಪ್ರೇಮಚಂದ್ರ ಅವರು ಬರೆದ ಜಾತ್ರೆ ಎಂಬ ಕತೆಯ ನಾಟಕ ರೂಪವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಿದರು.

ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ-ಜಾನಪದ ಸಮ್ಮೇಳನ-ಪಂಜ

1 ನವಂಬರ 98

ಜನರಾಡುವ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕು. ಒಂದು ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಆ ಭಾಷೆಗೆ ಮಹತ್ವ ನೀಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ, ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ, ಪ್ರಯೋಗಶೀಲತೆ, ವೈವಿಧ್ಯವಿದೆ. ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಉಳಿಸಿ ಮೌಢ್ಯಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಹೊಸ ಸಮೂಹಿಕ ಬದುಕಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಡಾ. ಕಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರ ಅವರು ಕರೆ ಇತ್ತರು. ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿಗಳ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಂಗವಾಗಿ ಪಂಜದ ಪರಿವಾರ ಪಂಚಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಜರಗಿದ ಜಾನಪದ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಿಂದ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಪಂಚ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ತುಳುವಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಹಿರಿಮೆ ಇದೆ. ತುಳುವರು ಹೊರನಾಡಿನಲ್ಲೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಶ್ಲಾಘನೀಯ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕಂದಮ್ಮಗಳ ಚಿಂತನೆ ಜಾನಪದದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರುವ ದಟ್ಟ ಅರಣ್ಯ, ಸಮುದ್ರ, ಪ್ರಕೃತಿಯ ಒಡನಾಟದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೆಳೆದು ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಡಾ. ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರ ನುಡಿದರು.

ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎಸ್. ದೇವಿಪ್ರಸಾದ್ ಭೂತಾರಧನೆ ಯಲ್ಲಿ ಪಾಡ್ದನಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಿದೆ ಎಂದರು. ಶ್ರೀ ಜಾಕೆ ಮಾಧವ ಗೌಡರು ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯರು ಬೆಳಗಿದ ನಾಡಾದ ಪಂಜದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನ ಜರಗುತ್ತಿರುವುದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವೆಂದರು. ಶ್ರೀ ಕುಮಾರ ನಾಯರ್ ಅವರು ಜಾನಪದ ಕಲೆಯ ಅಂಗವಾದ ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆ ಮಾಯವಾಗಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆ ವಿನಾಶದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದೆ ಎಂದರು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿ ಜಾನಪದ ಹರಿಯುವ ನದಿಯಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಗತಿ ಇದೆ. ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿರದೆ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಬದಲಾವಣೆ ಹೇಗಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಜ್ಞರು, ಕಲಾವಿದರೇ ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜಾನಪದ ಅಕಾಡೆಮಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧರಾಜು, ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ, ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯ, ಸಂಚಾಲಕ ಶ್ರೀ ಉದ್ಯಾವರ ಮಾಧವ ಆಚಾರ್ಯ, ಸಮ್ಮೇಳನ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥ ಜಾಕೆ, ಸಂಚಾಲಕ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಜಿ. ಮುಡೂರು ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು.

ಎಂಟು ಗ್ರಂಥಗಳ ಬಿಡುಗಡೆ

12, ದಶಂಬರ, 1998, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಕಾಲೇಜು, ಮಂಗಳೂರು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಎರಡು ಗ್ರಂಥಗಳ ಬಿಡುಗಡೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಮಂಗಳೂರಿನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕಾಲೇಜಿನ ರವೀಂದ್ರ ಕಲಾಭವನದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮತ್ತು ದ. ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವರಾದ ಬಿ. ಎ. ಮೊಹಿದ್ದೀನ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯವರು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ತುಳು ಕತೆಗಳ ನಾಲ್ಕು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿದರು. ಪ್ರೊ. ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್, ಡಾ. ಕೆ. ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವರ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯರು, ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು ಅವರ ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್, ಡಾ. ಯು. ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ತುಳು ಕೈಪಿಡಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿದರು. ಲೇಖಕಿ ಎಂ. ಮನೋರಮಾ ಭಟ್ ಮದಿಪು - ೧೦ ಪೊಣ್ಣದನಿ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿದರು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ರಚನೆಯಾದ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ಸದಸ್ಯರುರ ಮತ್ತು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ಗಳಿಗೆ ಸ್ಮರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯಿತು. ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಅವರು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಮೊದಲ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ದೇವರಾಜ್ ಕೆ., ಅನಂತರದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್, ಸದಸ್ಯರಾದ ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ, ಡಾ. ಯು. ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು, ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ, ಪಿ. ಎಸ್. ರಾವ್, ಕ. ಪು. ಸೀತಾರಾಮ ಕೆದಿಲಾಯ, ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ ಜಿ. ಗುಣಪಾಲ ಕಡಂಬ, ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್, ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ ಇವರಿಗೆ ನೆನಪಿನ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ನೂತನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ ಸದಸ್ಯರಾದ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ, ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರು ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರೋಡ್ರಿಗಸ್, ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ, ಡಾ. ಅಭಯಕುಮಾರ್, ಎಂ. ಎಸ್. ಇಬ್ರಾಹಿಂ, ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಪುತ್ತೂರಾಯ, ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ, ಡಿ. ಕೆ. ಚೌಟ, ಡಾ. ಸುನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ ಇವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಯಿತು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವಿ. ರಮಣ ಮತ್ತು ಬಳಗದವರಿಂದ ತುಳುಗಾಯನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯಿತು.

ಪೊಸ ಬೂಕುಲು

- ಪರಶುರಾಮ ದೇವೆರೆ ಸೃಷ್ಟಿ (ಕಾದಂಬರಿ)
  ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು 1998
  ತುಳುವೆರೆಂಕುಲು ಕುಡಲ
  ಮಹಾವೀರ ಕಟ್ಟಡ, ರಥಬೀದಿ, ಮಂಗಳೂರು-575 001
  ಪುಟ: 145, ಬಿಲೆ: ರೂ. 50
- ಯಾನ್ ಪಣ್ಪುನಿ ಇಂಚ - 500 (ಕಬಿತೆಲು)
  ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ - 1998
  305, ಹವಾಮಹಲ್, ಡಾ. ಸಿ. ಎಸ್. ಕಾಲನಿ
  ಚಕಳ, ಅಂಧೇರಿ (ಪೂ), ಮುಂಬಯಿ - 400 093
  ಪುಟ: 100, ಬಿಲೆ: ಉಚಿತ
- ಮುಗುರು (ಕಬಿತೆಲು)
  ಶ್ಯಾಮ್ ಗೋಪಾಲ 1998
  ದುರ್ಗಾಪ್ರಕಾಶನ, ಮಣ್ಣಗುಡ್ಡೆ, ಮಂಗಳೂರು - 575 003
  ಪುಟ: 36, ಬಿಲೆ: ರೂ. 25
- ಪುರುಷೆ (ನಾಟಕ)
  ಎಚ್ಕೆ ಕರ್ಕೇರಾ 1998
  ಮೂಲ: ಜಯವಂತ ದಳ್ವಿ
  ಹೇಮಾಂಶು ಪ್ರಕಾಶನ
  ದೇರೆಬೈಲು, ಮಂಗಳೂರು - 575 006
  ಪುಟ: 96, ಬಿಲೆ: ರೂ. 35
- ದೇಸಾಂತ್ರೊಡು (ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ)
  ಡಿ. ಸುವಾಸಿನಿ ಹೆಗ್ಡೆ 1998
  ಹೇಮಾಂಶು ಪ್ರಕಾಶನ
  ದೇರೆಬೈಲು, ಮಂಗಳೂರು-575 006
  ಪುಟ: 80, ಬಿಲೆ: ರೂ. 36
- ರಂಗೆಸಾಮಲೆ ಮಂಗೆನಾ? (ಕಾದಂಬರಿ)
  ಯಜ್ಞಾತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್ 1998
  ಹೇಮಾಂಶು ಪ್ರಕಾಶನ
  ದೇರೆಬೈಲು, ಮಂಗಳೂರು-575 006
  ಪುಟ: 80, ಬಿಲೆ: ರೂ. 36
- ದೋಲು (ತುಳುಕತೆಕುಲು)
  ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
  ಸಿರಿಪ್ರಕಾಶನ, ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣ
  ಜಾನಪದ ಕೇಂದ್ರ, ಹಳೆಯಂಗಡಿ-574 146
  ಪುಟ: 54, ಬಿಲೆ: ರೂ. 25

ಮದಿಪುದ ಲೇಖಕೆರ್

- ಅಮಿತಾ ಎಸ್.
  ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ
  ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ,
  ಮಂಗಳೂರು - 574 199

- ಅಮೃತ ಮಲ್ಲ ಎಸ್.ಎನ್. (ಡಾ)
  ಅಳಿಯೂರು,
  ವಾಲ್ಪಾಡಿ-574 238, ದ.ಕ.

- ಉಮೇಶ ರಾವ್ ಎಕ್ಕಾರು
  ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಳ
  ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು,
  ಕಟೀಲು - 574 148 ದ.ಕ.

- ಎಚ್ಕೆ ಕರ್ಕೇರಾ, ಮುಂಬಯಿ
  178/ಬಿ-6242,
  ಕನ್ನಮ್‌ವಾರ್‌ನಗರ
  ವಿಕ್ರೋಲಿ (ಪೂ),
  ಮುಂಬಯಿ-400 083

- ಕೋಡಿಬೆಟ್ಟು ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ರಾವ್
  ಅಡ್ದೂರು, ಮಂಗಳೂರು - 574 145

- ಗುರುರಾಜ ಮಾರ್ಪಳ್ಳಿ
  ಮಜೂರು, ಕಾಪು

- ನಾರಾಯಣ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ
  ನಿತಿನ, ನುಳಿಯಾಲು, ನಿಡ್ಪಳ್ಳಿ

- ಬಂಗೇರ ಎಂ.ಆರ್.
  ಮಾರಿಪಲ್ಲ - 574 169

- ಭಂಡಾರಿ ಕೆ.ಟಿ. ಇಚ್ಲಂಪಾಡಿ
  ಅಕ್ಷಯ, ಇಚ್ಲಂಪಾಡಿ,
  ಕುಂಬಳೆ,
  ಕಾಸರಗೋಡು-871 331

- ಮನೋಹರ ಪ್ರಸಾದ್
  ಮುಖ್ಯ ವರದಿಗಾರರು
  ಉದಯವಾಣಿ, ಸಿಟಿಪಾಯಿಂಟ್
  ಮಂಗಳೂರು - 575 003

- ಯದುವತಿ ಗೌಡ
  ತುಳುಪೀಠ
  ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
  ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ - 574 199

- ಸಾ. ದಯಾ
  16, ದೇವ್‌ಜಿ ಎಸ್ಟೇಟ್
  ಗಾಂದೇವಿ ರೋಡ್
  ಭಾಂಡುಪ್, ಮುಂಬಯಿ

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

'ಮದಪ್ಪಿಯರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್' ಮಾಲೆ			ರೂ.
1.	ರೆವರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್‌ಮೇನರ್ (1995)	: ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ	೧೨.೦೦
2.	ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗೋತೆರ್ (1995)	: ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೧೦.೦೦
3.	ಬಡಕೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್ (1995)	: ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್	೫.೦೦
4.	ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (1995)	: ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್	೧೨.೦೦
5.	ಎನ್.ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್, ಪೊಳಲಿ (1995)	: ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ	೧೦.೦೦
6.	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ (1995)	: 'ನಾ' ಉಜಿರೆ	೧೨.೦೦
7.	ಎಸ್.ಎಸ್.ಕಿಲ್ಲೆ (1995)	: ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ	೧೨.೦೦
8.	ಎಸ್.ಯು.ಪಣಿಯಾಡಿ (1996)	: ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡಕ	೧೨.೦೦
9.	ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ (1996)	: ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ	೧೨.೦೦
10.	ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (1997)	: ಎಂ. ರತ್ನ ಕುಮಾರ್	೧೨.೦೦
11.	ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (1997)	: ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್	೧೨.೦೦
12.	ವಿಶುಕುಮಾರ್ (1997)	: ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್	೧೨.೦೦
13.	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ (1997)	: ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ	೧೨.೦೦
14.	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ (1998)	: ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ	೧೨.೦೦
15.	ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	: ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್	೧೨.೦೦
16.	ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (1998)	: ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು	೧೨.೦೦

ಬೇತೆ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

1.	ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು (1996)	: (ಸಂ) ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ	೨೮.೦೦
2.	ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು (1997)	: ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್	೨೮.೦೦
3.	ಉಳ್ಳಾಲ ಇತಿ ಆದಿ (1997)	: (ಸಂ) ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಕೆ. ಆರ್.ಚಂದ್ರ	೨೦.೦೦
4.	ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	: ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ	೨೫.೦೦
5.	ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ (1998)	: (ಸಂ) ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ	೫.೦೦
6.	ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ ಪದೊಕುಲು (98)	: (ಸಂ) ಪಿ. ಎಸ್. ರಾವ್	೨೦.೦೦
7.	ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ (1998)	: ಡಾ. ಯು. ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	೨೦.೦೦
8.	ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯರು (1998)	: ಡಾ. ಕೆ. ಜಿ. ವಸಂತಮಾಧವ	೨೫.೦೦

ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಡ್ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿ ಬೂಕುಲು

1.	ಮುಗೇರರು - ಜನಾಂಗ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ	: ಡಾ. ಅಭಯ ಕುಮಾರ್ ಕೌಕ್ರಾಡಿ (1997)	೨೦೦.೦೦
2.	ಡಾ. ಬಾಬಾ ಸಾಯೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ (1997)	: ಪಿ. ಡೀಕಯ್ಯ	೧೮.೦೦
3.	ನಿಲೆ (ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ) (1997)	: ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ	೨೮.೦೦

ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ತುಳುಕತೆಕ್ಕುಲು

1.	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (1998)	: ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	೧೫.೦೦
2.	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (1998)	: ಎ. ವಿ. ನಾವಡ	೧೫.೦೦
3.	ಕೋಡ್ದಬ್ಬು (1998)	: ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	೧೫.೦೦
4.	ಪರತಿ ಮಂಗನೆ (1998)	: ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ	೧೫.೦೦
5.	ಪುಳ್ಳೂರು ಬಾಚೆ (1998)	: ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೧೫.೦೦
6.	ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ (1998)	: ಕೆ. ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಡಂದಲೆ	೧೫.೦೦
7.	ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೊ (1998)	: ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ	೧೫.೦೦
8.	ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆ (1998)	: ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್	೧೫.೦೦
9.	ಮಾಯಂದಾಲ್ (1998)	: ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ	೧೫.೦೦
10.	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆ (1998)	: ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ	೧೫.೦೦
11.	ಬನ್ನಾಲ್ (1998)	: ಕ್ಯಾಥರೀನ್ ರೋಡ್ರಿಗಸ್	೧೫.೦೦
12.	ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್ (1998)	: ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ, ಎಕ್ಕಾರ್	೧೫.೦೦
13.	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (1998)	: ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ	೧೫.೦೦
14.	ಅಗೋಳಿ ಮಂಜನೆ (1998)	: ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್	೧೫.೦೦
15.	ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂವಂದಿನ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನಂದಿನ (98)	: ಕೆ. ಆರ್. ರೈ	೧೫.೦೦
16.	ಅಪ್ಪೊದಡ್ಯೆ (1998)	: ಮುದ್ದು ಮೂಡಬೆಳ್ಳೆ	೧೫.೦೦
17.	ನಾಗಸಿರಿ (1998)	: ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ	೧೫.೦೦
18.	ಮಾಯೊದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	: ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ	೧೫.೦೦
19.	ಮುಡಿಪ್ಪೆರೆವಾಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ (1998)	: ಎನ್. ಕೊಯಿರಾ, ಬಾಳೆಪುಣಿ	೧೫.೦೦
20.	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ (1998)	: ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್	೧೫.೦೦

ರಿಯಾಯಿತಿ ಯೋಜನೆ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ವಿವರ	ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟುಬೆಲೆ ರೂ.	ವಿಶೇಷ ರಿಯಾಯಿತಿ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕಾರ ಬೆಲೆ ರೂ.
೧.	ಮರೆಯಬಾರದ ತುಳುವರು ಸರಮಾಲೆ ಪುಸ್ತಕಗಳು	೧೭	೧೮೧.೦೦	೧೨೦.೦೦
೨.	ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ತುಳು ಕತೆಕುಲು	೨೦	೩೦೦.೦೦	೨೦೦.೦೦
೩.	ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳು	೩	೨೪೭.೦೦	೧೨೫.೦೦
೪.	ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಇತರ ಪುಸ್ತಕಗಳು	೮	೧೯೧.೦೦	೧೦೦.೦೦
	ಒಟ್ಟು	೪೮	ರೂ. ೯೧೮.೦೦	೫೪೫.೦೦

ಮೇಲಿನ ೪ ಪ್ರಕಾರದ ಎಲ್ಲ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ
ಅತಿ ವಿಶೇಷ ರಿಯಾಯಿತಿ ೫೦೦.೦೦

ವಿ.ಸೂ.: ೧. ಮದಿಪು ತ್ರೈಮಾಸಿಕದ ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ರೂ. ೧೦/– ರಂತೆ.
೨. ಮದಿಪು ಸಂಚಿಕೆಯೊಂದರ ಬೆಲೆ ರೂ. ೧೫.೦೦, ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ರೂ. ೫೦/–, ಅಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. ೫೦೦/–.

ನನ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಪೊಸ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಸದಸ್ಯೆರ್

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ

ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಪೊಳಲಿ

ಸದಸ್ಯೆರ್

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ

ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರು

ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್

ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ

ಡಾ. ಅಭಯ ಕುಮಾರ್

ಎಂ. ಎಸ್. ಇಬ್ರಾಹಿಂ

ಪ್ರೊ. ಕೆ. ಪಿ. ಪುತ್ತೂರಾಯ

ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ

ಡಿ. ಕೆ. ಚೌಟ

ಡಾ. ಸುನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ

ವಿಠಲ ಕಬಕ

ಮುನಿರಾಜ ರೆಂಜಾಳ

ಪ್ರಭಾರ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು